

CENTER LTD
ECO CONSULTING

ТОВ «Компанія Центр ЛТД»
79000, м. Львів
вул. Коперника, буд. 10, офіс 6а

Пенсія виконавця

Листів №

Підпис і дата

Ім'я, П.І.Б.

Зам. ім'я, №

Підпис і дата

Ім'я, П.І.Б.

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
документа державного планування (ДДП)
«Регіональний план управління відходами у Рівненській області
до 2033 року»

Директор

Бота О.В.

Львів 2024

ЗМІСТ

Вступ	
1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування	5
2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (на основі адміністративних даних, статистичної інформації та результатів досліджень)	8
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу	44
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо території з природоохоронним статусом	52
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування	58
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо-, та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	68
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування	78
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка	80
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	83
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)	90
11. Резюме нетехнічного характеру інформації	91
Список використаних джерел	93
Додатки	

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						2
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, регіонів і населених пунктів.

Стратегічна екологічна оцінка стратегій, планів і програм дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування.

Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Метою СЕО є забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння інтеграції екологічних факторів у підготовку планів і програм для забезпечення збалансованого (сталого) розвитку.

В Україні створені передумови для імплементації процесу СЕО, пов'язані з розвитком стратегічного планування та національної практики застосування екологічної оцінки.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про основні засади (Стратегію) державної екологічної політики на період до 2030 року» (ухвалено Верховною Радою України 28 лютого 2019 року). В цьому законі СЕО згадується в основних засадах державної екологічної політики, інструментах реалізації державної екологічної політики та показниках оцінки реалізації державної екологічної політики.

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012 р. № 659) затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)». Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

Планш виконані

Планш №

Підпис і дата

Інв. № дубл

Зам. інв. №

Підпис і дата

Інв. № ориг

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року.

Закон встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи, зокрема, державні програми, повинні, у першу чергу, проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

Відповідно до статті 49 Закону України «Про управління відходами» проєкт регіонального плану управління відходами підлягає стратегічній екологічній оцінці.

Мета здійснення процедури стратегічної екологічної оцінки РПУВ – виконання вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та інтегрування її результатів в систему управління відходами Рівненської області для сприяння сталому розвитку управління відходами шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, дотримання екологічних вимог.

СЕО – це систематичний процес оцінки наслідків, що впливають на навколишнє природне середовище, в результаті запровадження РПУВ та його заходів для забезпечення найбільш повного їх виконання та дієвості на самих ранніх етапах прийняття рішень наряду з урахуванням екологічних та соціальних аспектів.

Стратегічна екологічна оцінка здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проєкті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						4
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», документи державного планування – стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

Об'єктом стратегічної екологічної оцінки є Регіональний план управління відходами у Рівненській області до 2033 року.

Розробка Регіональний план управління відходами у Рівненській області здійснюється на виконання вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», Закону України «Про управління відходами», а також на виконання вимог Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 №820-р, Національного плану управління відходами до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2019 року № 117-р та показників державної екологічної політики України, затверджених Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», з урахуванням проєкту Національного плану управління відходами України до 2033 року, а також місцевих особливостей та європейських підходів з питань управління відходами, що базуються на положеннях:

Рамкової Директиви № 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19 листопада 2008 року «Про відходи та скасування деяких директив»;

Директиви Ради № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 року «Про захоронення відходів»;

Директиви № 2006/21/ЄС Європейського парламенту та Ради від 15 березня 2006 року «Про управління відходами видобувних підприємств, та якою вносяться зміни до Директиви 2004/35/ЄС»;

Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу на стан довкілля окремих проєктів та програм;

Директиви 94/62/ЄС Європейського парламенту та Ради від 20 грудня 1994 року «Про упаковку та відходи упаковки»;

Директиви 2012/19/ЄС Європейського парламенту та Ради від 4 липня 2012 року «Про відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО)»;

Директиви 2006/66/ЄС Європейського парламенту та Ради від 6 вересня 2006 року «Про батареї і акумулятори та відпрацьовані батареї і акумулятори».

Метою Регіонального плану управління відходами у Рівненській області до 2033 року є впровадження стратегічного планування з урахуванням принципів співробітництва, сформованих на підставі оцінки поточного стану сфери управління відходами та вже розроблених моделей шляхом впровадження заходів зменшення утворення відходів, зниження негативних наслідків від

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						5
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

діяльності з управління відходами, сприяння підготовці відходів до повторного використання, рециклінгу і відновленню, та здійснення заходів у сфері управління відходами без спричинення шкоди навколишньому природному середовищу та загрози здоров'ю людей.

Регіональний план управління відходами спрямований на поліпшення стану благоустрою населених пунктів, охорони навколишнього природного середовища, санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, створення умов для залучення коштів бюджетів усіх рівнів, інвестиційних та кредитних ресурсів, міжнародної технічної допомоги.

Основними завданнями Регіонального плану управління відходами є конкретні суспільні, інституційні, організаційно-технічні, регуляторні, освітньо-виховні, технологічні та технічні, екологічні заходи, які сформовані на основі заходів, передбачених Національною стратегією, Національним планом управління відходами, та спрямовані на реалізацію державної та регіональної політики у сфері управління відходами.

Розробка Регіонального плану управління відходами у Рівненській області – це один із пріоритетів вирішення питань управління відходами на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

Регіональний план управління відходами у Рівненській області до 2033 року узгоджується із наступними документами національного та регіонального рівнів:

- «Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року» (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 820-р);

- Національний план управління відходами до 2030 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 №117-р);

- Проект Національного плану управління відходами до 2033 року;

- Стратегія розвитку Рівненської області на період до 2027 року;

- Обласна програма охорони навколишнього природного середовища у Рівненській області на 2022-2026 роки.

Крім того, РПУВ узгоджується із наступними законами та нормативно-правовими актами України:

- Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища».

- Закон України «Про основи містобудування».

- Закон України «Про основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року».

- Закон України «Про управління відходами».

- Закон України «Про екологічну мережу України».

- Закон України «Про охорону земель»:

- Закон України «Про природно-заповідний фонд України».

- Закон України «Про рослинний світ».

- Закон України «Про землеустрій».

- Водний кодекс України:

- Земельний кодекс України.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						6
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

- Правила розроблення робочих проєктів землеустрою, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 86.

- Постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.2006 № 1045 «Про затвердження Порядку видалення дерев, кущів, газонів і квітників у населених пунктах» (із змінами).

- Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 № 105 «Про затвердження Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України».

- Наказ Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 24.12.2001 № 226 «Про затвердження Інструкції з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України».

- ДСП 173-96 «Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів».

- ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій».

Регіональний план управління відходами охоплює всі види діяльності у сфері управління відходами на території Рівненської області.

Регіональний план управління відходами розроблено на період 10 років.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						7
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення на основі адміністративних даних, статистичної інформації та результатів досліджень

Рівненська область – область в Україні, яка розташована в північно-західній частині України. Вона займає площу 20,1 тис. км², що становить 3,3 % площі території України. Територія області розташована між 50°01' та 51°58' північної широти й між 25°01' та 27°38' східної довготи.

Рис. 2.1. Адміністративно-територіальний устрій Рівненської області

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

Протяжність області з півночі на південь складає 215 км, а із заходу на схід – 186 км. На півночі проходить державний кордон з Республікою Білорусь (Берестейською та Гомельською областями). На сході Рівненщина межує з Житомирською областю, на південному сході – з Хмельницькою, на півдні – з Тернопільською, на південному заході – із Львівською, а на заході – з Волинською областями.

Територія утворена 27 листопада 1939 року. Адміністративним центром області є місто Рівне.

Область знаходиться у межах Західно-Поліського регіону, охоплює східні частини Волинського Полісся, Волинської височини та малого Полісся і західну окраїну Центрального (Житомирського) Полісся.

В історико-етнографічному плані Рівненська область відноситься до Українського Полісся.

Постановою Верховної Ради України від 17 липня 2020 року №3650 «Про утворення та ліквідацію районів» у Рівненській області утворено 4 райони: Дубенський, Вараський, Рівненський та Сарненський.

До проведення адміністративної реформи на Рівненщині налічувалося 16 районів та 4 міста обласного підпорядкування.

Табл. 2.1

Територіальні громади Рівненського району

№п/п	Назва ТГ	Категорія	Адміністративний центр	Площа громади, кв.км	Кількість населення, чо л.
1	Рівненська	міська	Місто Рівне	63,4	254170
2	Острозька	міська	Місто Острог	709,0	43201
3	Березнівська	міська	Місто Березне	1196,8	51321
4	Соснівська	селищна	Смт Соснове	319,5	6775
5	Малинська	сільська	Село Малинськ	200,9	5620
6	Гоцанська	селищна	смт Гоца	484,3	23193
7	Бабинська	сільська	село Бабин	121,3	7030
8	Бугринська	сільська	село Бугрин	87,7	4178
9	Здолбунівська	міська	місто Здолбунів	151,4	31764
10	Мізоцька	селищна	смт Мізоч	360,0	14300
11	Здовбицька	сільська	село Здовбиця	150,2	10045
12	Корецька	міська	місто Корець	530,4	24556
13	Великомежиріцька	сільська	село Великі Межирічі	192,4	7997
14	Костопільська	міська	місто Костопіль	660,9	44304
15	Головинська	сільська	село Головин	201,6	7171
16	Деражненська	сільська	село Деражне	225,6	6292
17	Малолюбашанська	сільська	село МалаЛюбаша	415,6	5695
18	Клеванська	селищна	смт Клевань	111,5	13808
19	Білокриницька	сільська	село БілаКриниця	126,7	9802
20	Великоомелянська	сільська	село Велика Омеляна	101,0	3724
21	Городоцька	сільська	село Городок	134,2	10626
22	Дядьковицька	сільська	село Дядьковичі	156,7	5785

23	Зорянська	сільська	село Зоря	193,4	13355
24	Корнинська	сільська	село Корнин	67,6	7418
25	Олександрійська	сільська	село Олександрія	207,9	9769
26	Шпанівська	сільська	село Шпанів	79,8	10527

Табл. 2.2

Територіальні громади Дубненського району

№п/п	Назва ТГ	Категорія	Адміністративний центр	Площа громади, кв. км	Кількість населення, чол.
1	Дубенська	міська	місто Дубно	26,9	37464
2	Демидівська	селищна	смт Демидівка	312,4	12148
3	Боремельська	сільська	село Боремель	104,8	3197
4	Смизька	селищна	смт Смига	193,9	7524
5	Варковицька	сільська	село Варковичі	147,8	5438
6	Вербська	сільська	село Вербка	116,7	4578
7	Мирогощанська	сільська	село Мирогоща Друга	115,1	6840
8	Повчанська	сільська	село Повча	92,4	2877
9	Привільненська	сільська	село Привільне	153,1	5581
10	Семидубська	сільська	село Семидуби	214,2	4498
11	Тараканівська	сільська	село Тараканів	219,7	8044
12	Млинівська	селищна	смт Млинів	401,0	19862
13	Бокіймівська	сільська	село Бокійма	195,3	5490
14	Острожецька	сільська	село Острожець	138,4	5851
15	Підлозцівська	сільська	село Підлозці	65,2	1849
16	Ярославицька	сільська	село Ярославичі	108,5	2721
17	Радивилівська	міська	місто Радивилів	229,3	18753
18	Козинська	сільська	село Козин	180,2	7332
19	Крупецька	сільська	село Крупець	299,6	9062

Табл. 2.3

Територіальні громади Вараського району

№ п/п	Назва ТГ	Категорія	Адміністративний центр	Площа громади, кв.км	Кількість населення, чол.
1	Вараська	міська	місто Вараш	600,1	52994
2	Володимирецька	селищна	смт Володимирець	707,1	26302
3	Рафалівська	селищна	смт Рафалівка	110,8	7240
4	Антонівська	сільська	село Антонівка	113,6	5677
5	Каноницька	сільська	село Каноничі	169,9	6166
6	Полицька	сільська	село Полиці	178,8	5650
7	Заріченська	селищна	смт.Зарічне	1102,6	28790
8	Локницька	сільська	Село Локниця	360,9	5932

Табл. 2.4

Територіальні громади Сарненського району

№п/п	Назва ТГ	Категорія	Адміністративний центр	Площа громади, кв.км	Кількість населення, чо л.
1	Дубровицька	міська	місто Дубровиця	1091,3	34800
2	Висоцька	сільська	село Висоцьк	298,4	5727
3	Миляцька	сільська	село Миляч	430,6	6200
4	Рокитнівська	селищна	смт Рокитне	1590,6	39370
5	Березівська	сільська	село Березове	498,4	11945
6	Старосільська	сільська	село СтареСело	273,5	6908
7	Сарненська	міська	місто Сарни	819,8	66073
8	Клесівська	селищна	смт Клесів	343,5	10514
9	Степанська	селищна	смт Степань	223,7	7111
10	Вирівська	сільська	село Вири	388,6	12828
11	Немовицька	сільська	село Немовичі	283,4	11229

Область має вигідне територіально-географічне розташування із значним транзитним потенціалом. Територією області проходить державний кордон з Білоруссю протяжністю 234 кілометри. В області розташовані п'ять міжнародних пунктів пропуску.

Кліматичні умови та зміна клімату.

Регіон розташований у перехідній зоні від помірно-теплого західно-європейського клімату до помірно континентального східно-європейського. Територія району знаходиться в зоні атлантико-континентального клімату і відноситься до північного кліматичного району. Особливості кліматичних умов зумовлені положенням між вологими прибалтійськими низовинами з одного боку і сухими степами південної частини – з другого. Клімат району помірно-континентальний, із м'якою зимою, довготривалою вологою весною і теплою, відносно сухою осінню. Клімат району характеризується низьким тиском, великою вологістю повітря, порівняно великою кількістю опадів, слабким випаровуванням. Велика кількість опадів спричинена західними та північно-західними вітрами з Атлантичного океану, які швидко змінюють погоду.

Зима відносно м'яка, середня температура січня -5°C , весна волога, прохолодна, осінь тепла, достатньо суха. Характерною особливістю кліматичних умов є зміна температури повітря в літній період.

Найжаркіший місяць – липень з середньомісячною температурою $+18,3^{\circ}\text{C}$. Найхолодніший місяць року – січень, із середньою багаторічною температурою $-4,1^{\circ}\text{C}$. Середньорічна температура складає $+7,4^{\circ}\text{C}$. Екстремальні температури сягають: абсолютний максимум $+37,1^{\circ}\text{C}$, абсолютний мінімум $-33,6^{\circ}\text{C}$. Мінімальна відносна вологість спостерігається в квітні – травні і становить 60%-70%, а в грудні-січні збільшується до 80%-90%.

Середньорічна кількість опадів складає 798 мм, з них 407 мм випадає у весняно-літній період, характерним є континентальний тип випадання опадів з максимумом у літні місяці та мінімум взимку. Слід відзначити, що осінь буває вологою, а взимку часті відлиги, тому створюються умови для осінньої та

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		11

зимової інфільтрації опадів, що сприяє утворенню умов для відновлення експлуатаційних запасів підземних вод.

Кліматичні умови характеризуються незначними річними і добовими амплітудами, підвищеним зволоженням території. Головна риса клімату – його м'якість і часті відлиги взимку, незначні перепади температури влітку.

Район перебуває у вологій, помірно теплій агрокліматичній зоні та в агрокліматичній підзоні достатнього зволоження ґрунту.

Середня тривалість вегетаційного періоду 205-215 днів.

В третій декаді листопада можливе випадання снігу, а в третій декаді березня повний схід. Часті відлиги спричинюють нестійкість снігового покриву, середня висота – 20 см, максимальна – 56 см. Нерівномірний розподіл опадів протягом року (найбільша кількість опадів в травні–серпні, найменша – в січні–квітні) поряд з іншими факторами сприяють утворенню великих площ перезволожених земель, а також значному розвитку ерозії.

Радіаційний баланс додатній і складає біля 40 Ккал/см² за рік. Нормативна глибина промерзання 1,0м, снігове навантаження 680 Па. Середнє число днів штилю – 19. За повторюваністю вітри переважно: західні – 24%, південно-східні – 17%, північно-західні – 15%, південно-західні – 13%.

Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату 1992 року визначено систему заходів, спрямованих на стабілізацію концентрації парникових газів з метою уникнення негативного антропогенного впливу на кліматичну систему. Сторонами Рамкової конвенції ООН про зміну клімату стали 189 країн.

Україна починаючи з 1996 року ратифікувала низку міжнародних зобов'язань, а саме: рамкову конвенцію ООН про зміну клімату, Кіотський протокол до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату та Паризьку угоду.

Як країна з перехідною економікою, Україна стала однією із сторін і взяла зобов'язання стабілізувати викиди парникових газів на рівні 1990 року. У 2005 році Кабінет Міністрів України схвалив Національний план заходів з реалізації положень Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату.

Зменшення обсягів викидів шкідливих речовин в атмосферу є одним із пріоритетних у галузі охорони довкілля. Зрозуміло, що підприємства не зможуть зменшити шкідливі викиди в один момент. Тому з метою поступового скорочення викидів забруднюючих речовин, діоксиду сірки (далі – SO₂), оксидів азоту (далі – NO_x) та речовин у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом від існуючих великих спалювальних установок, номінальна теплова потужність яких становить 50 МВт і більше, розроблено Національний план скорочення викидів від великих спалювальних установок, схвалений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 року № 796-р та набрав чинності з 01.01.2018 року.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						12
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Геологічна та геоморфологічна будова. Рельєф. Надра.

Рівненська область розташована в межах двох фізико-географічних регіонів. Північна частина знаходиться в межах Поліської низовини, а південна, підвищена, займає північну окраїну Волинсько-Подільської височини. На північному заході на територію області заходить Волинське пасмо.

За сучасним фізико-географічним районуванням, у межах Рівненщини проходить область Волинського і Житомирського Полісся Поліського краю зони мішаних лісів та Волинська височинна область і область Малого Полісся зони широколистяних лісів.

Найвищими її ділянками, що піднімаються понад 300 м, є Повчанська височина (до 361 м), Мізоцький кряж (до 342 м), а також Рівненське плато і Гошанське плато. На крайньому півдні в межі області заходять схили Подільської височини, зокрема Вороняки, де поблизу села Дружба розташована найвища точка Рівненщини — 372 м.

Рельєф. Рівненщина в цілому характеризується рівнинною поверхнею з абсолютними висотами від 372 м на крайньому південному заході до 134 м на півночі. За середньою висотою (184 м над рівнем моря) описана територія є найнижчою серед областей України. Особливості геологічної історії і розвитку платформених структур, особливо на завершальному (мезокайнозойському) етапі, зумовили своєрідну ярусність рівнинної поверхні Рівненщини, де з півночі на південь послідовно простежуються: низовина Рівненського Полісся, Волинська височина, рівнина Малого Полісся та відгалуження північного уступу Подільського плато. Кожен із згаданих ярусів характеризується не тільки гіпсометричними відмінностями, але й своєрідними комплексами рельєфу, створеними тривалою і складною взаємодією внутрішніх і зовнішніх процесів.

Поліська низовина у межах Рівненської області об'єднує частини двох принципово відмінних за умовами рельєфотворення геоморфологічних підобластей – Волинського і Житомирського Полісся.

Волинське Полісся охоплює більшу частину Рівненського Полісся. Серед основних типів рельєфу Волинського Полісся найбільше поширення мають льодовикові, флювіальні, еолові та денудаційні (на карбонатній основі) комплекси.

Льодовиковий рельєф формувався як при безпосередній участі дніпровського льодовика край якого проникав на північно-західну околицю області приблизно 200–250 тис. років тому, так і під впливом талих льодовикових вод. Геологічна робота льодовиків і текучих льодовикових вод проявилась в руйнуванні гірських порід, перенесенні й відкладанні продуктів руйнування. Екзорація (лат. – виорювання) – руйнування льодовиком гірських порід, що становлять ложе льодовика, і перенесення продуктів руйнування до краю льодовика. Руйнівний матеріал від екзорації називається мореною. Значне поширення на Волинському Поліссі має долинний рельєф, тобто форми і типи поверхні, у створенні яких брали участь потоки поверхневих вод.

Еоловий рельєф, основою якого є різні за походженням і віком піщані відклади являє собою типовий поліській комплекс рельєфу, поширений як у

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		13

межах надзаплавних так і на вододільних просторах. Представлений найрізноманітнішими формами – горбами, кучугурами, валами, параболічними дюнами, висота яких сягає 10–15 м (частіше 5–7 м). Характерною ознакою еолового рельєфу є поодинокі або ланцюгове розташування окремих форм. Проте на окремих ділянках Сарненського району еоловий рельєф поширюється на досить значні площі. Слід відзначити, що в останні десятиріччя через невідповідне господарювання (вирубка лісів, переосушення земель тощо) спостерігається активізація еолових процесів на відкритих піщаних поверхнях.

Денудаційний рельєф у Волинському Поліссі поширений майже виключно на карбонатній основі. З високим положенням крейди пов'язується і широкий розвиток карстових форм. Останнім часом в області були помічені вияви техногенного карсту, утворення якого пов'язується із змінами гідродинамічних умов циркуляції підземних вод по тріщинуватій товщі крейди в районах розташування великих споруд (зокрема, подібні вияви були помічені на промисловому майданчику Рівненської АЕС і прилеглих до нього ділянках).

Житомирське Полісся заходить на Рівненщину своєю західною окраїною. Значне поширення тут мають алювіальні, еолові та органогенні форми рельєфу, що зумовлює ландшафтно-геоморфологічну єдність Рівненського Полісся.

Більшу частину південної Рівненщини займає Волинська височина, будова поверхні якої різко контрастує з прилеглими поліськими територіями. Геологічну основу сучасної поверхні Волинської височини становить розмита поверхня верхньокрейдових відкладів, які місцями перекриваються пісковиками та вапняками. Найважливішою особливістю геологічної будови височини є майже суцільне поширення лесовидної товщі. Саме розвиток нестійких до розмиву лесових комплексів слід розглядати як одну з передумов формування яружно-балкового рельєфу, який є найпоширенішим типом поверхні південної частини Рівненщини і визначає її загальну горбисту (часом пасмову) будову. Значне місце у сучасному рельєфі Волинської височини займають долинні форми, річковими системами крупних приток Прип'яті – Стиру та Горині. По долинах цих річок чітко простежуються широкі заболочені заплави, супіщано-суглинисті перші надзаплавні тераси та фрагменти вкритих лесовими комплексами других надзаплавних терас.

Утворення рівнини Малеого Полісся, яка відділяє Волинську височину від північного Поділля, пов'язують головним чином з тектонічними причинами, підкреслюючи при цьому і вирішальну роль у формуванні її сучасного рельєфу талих вод давніх льодовиків (насамперед дніпровського). У розширеній західній частині (Радивилівський район) рівнина характеризується переважно плоскою одноманітною поверхнею, з окремими ділянками піщаних відкладів і утворених на них еоловими формами (поблизу м. Радивилів), а часом – невеликими за виходами крейди з деякими ознаками денудаційного рельєфу на карбонатній основі.

Подільська височина заходить на територію області на двох ділянках – на крайньому півдні Радивилівського району та на межиріччі Свитеньки і Вілії.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						14
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Рельєф Рівненщини формується під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів і змінюється в часі.

Геологічні особливості. Розміщення Рівненщини на межі Східноєвропейської платформи і Карпатської геосинклінальної області зумовили бурхливий і неоднозначний перебіг геологічної історії, що відбилося у неоднорідності тектонічної структури і формуванні досить складного комплексу геологічних відкладів на більшій її частині.

Територія області розташована у межах двох крупних платформених структур – Українського щита та Волинсько-Подільської плити, і лише незначна ділянка на північно-східній окраїні Рівненщини лежить у межах Прип'ятського прогину.

Найдавнішими породами на території області є архейські біотитові гнейси, абсолютний вік яких, за даними М. П. Семенюка (1951), становить 1900—2150 млн. років.

Вони залягають у вигляді великих масивів, оточених молодшими докембрійськими утвореннями. Зокрема, один з таких потужних масивів архейських гнейсів розташований на схід від с. Вири.

У південно-східній частині області (між селами Корець та Устя) порівняно неглибоко (3-10 м) є сірі середньозернисті граніти, іноді — рожево-сірі порфіровидні граніти та мігматити (у літературі за ними закріпилися назви «житомирські» і «кіровоградські»), які можуть бути віднесені до нерозчленованої товщі архею та нижнього протерозою.

Палеозойські відклади виявлено за допомогою свердловин у південній і західній частинах області, а також у природних відслоненнях у долині Горині та в районі Повчанської височини.

У палеогеографії пізнього протерозою значне місце посідають вулканогенні процеси, пов'язані з глибинними розломами фундаменту, які виявилися не тільки у створенні базальтових потоків та покривів волинської серії, але й у формуванні численних габро-діабазових інтрузій. Залишки їх збереглися у північно-західній частині області, поблизу сіл Гута, Бутейки, Острівськ, Кухітська Воля.

Рівненщина знаходиться у районі трьох артезіанських басейнів підземних вод: Волино-Подільського, Прип'ятського та Українського басейну тріщинуватих вод. Прогнозні ресурси підземних вод області оцінюються 1314,9 млн. м³/рік. Затверджені запаси підземних вод – 165,7 млн. м³/рік.

В межах Волино-Подільського артезіанського басейну гідрогеологічні умови відмічаються великою різноманітністю. Не всі водоносні комплекси Волино-Подільського артезіанського басейну використовуються для водопостачання в зв'язку з низькими гідрогеологічними характеристиками та якістю води, або великими матеріальними затратами для їх освоєння.

Мінерально-сировинна база області.

В області обліковується 384 родовища з 18 видів різноманітних корисних копалин, з яких 121 розробляється.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						15
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

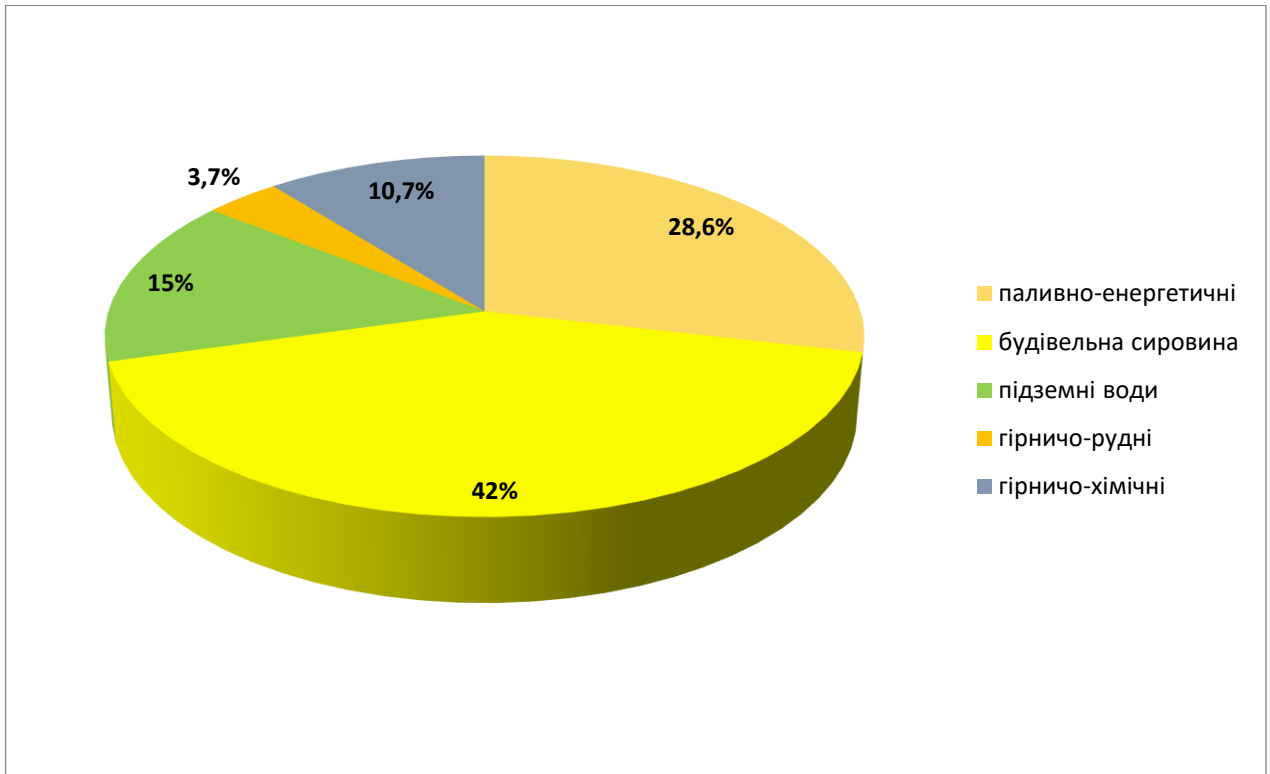

Рис. 2.2. Структура мінерально-сировинної бази

Мінерально-сировинна база області складається з твердих корисних копалин паливно-енергетичного напрямку – торфу (29,1 відсотка), сировини для виробництва будівельних матеріалів (41,5 відсотка), питні, технічні та мінеральні підземні води (14,7 відсотка), гірничорудні (4,1 відсотка) та гірничо-хімічні (10,2 відсотка) корисні копалини.

Гідрологічні умови.

Рівненщина, як і більшість областей західного і північного регіону України, багата на поверхневі води. Територією області протікає 171 річка, загальна довжина яких складає 4459 км, з них одна велика (р. Прип'ять), шість середніх (р. Стир, р. Іква, р. Горинь, р. Случ, р. Ствига, р. Льва) та 164 малих річки.

Річки області належать до басейну правої притоки Дніпра – р. Прип'ять і живляться в основному за рахунок талих, снігових вод, у меншій мірі – ґрунтових вод та атмосферних опадів.

Основний напрямок течії річок області – з півдня на північ – зумовлений загальним зниженням території від Волинського лесового плато до Поліської низовини.

У будові річкової сітки відбилися відмінності рельєфу двох фізико-географічних зон, в яких розташована Рівненщина. У межах Полісся річки мають широкі, з заболоченими заплавами, долини, в яких є багато стариць та озер. У південній частині області, в межах Волинської височини, характер річок різко змінюється. Внаслідок значного зниження рельєфу швидкість течії річок збільшується до 0,5-1 м/с. Долини річок вузькі та глибокі, ширина заплав невелика.

В області налічується 150 озер, загальна площа цих природних водойм становить 29,49 км², а сумарний об'єм води в них сягає майже 94 млн. м³. Майже

всі озера зосереджені у поліській частині області. Крім того, на заплавах крупних річок налічується близько 750 заплавних і старичних водойм, площа яких, як і обриси берегів та водозапаси, може змінюватися з року в рік та впродовж року у досить значних межах.

Озера зосереджені переважно у поліській частині області. Найбільші серед озер Рівненщини – Нобель та Біле. Озеро Біле має максимальну глибину 26,8 м. Нобель розташоване в заплаві Прип'яті, його максимальна глибина 11,3 м. Крім того, на заплавах крупних річок налічується близько 750 заплавних і старичних водойм, площа яких, як і обриси берегів та водозапаси, може змінюватися з року в рік та протягом року у досить значних межах. Саме заплавні озера становлять найчисельнішу генетичну групу природних водойм Рівненщини. Другу велику групу природних водойм в області становлять карстові озера, які особливо поширені у північно-західній її частині.

В області налічується 12 водосховищ, з них 7 руслових, 5 наливних. Найбільші водосховища Хрінницьке на р. Стир і Млинівське на р. Іква.

Болота поширені всією територією області, більшість з них низинні, менш поширені – перехідні та верхові. При цьому слід зауважити, що заболоченість дуже нерівномірна і коливається від 40 % на півночі до 2-3 % на півдні. Рівненщина рівномірно забезпечена поверхневими водами (водними об'єктами). Характеристика поверхневого стоку області наведена в таблиці 2.5.

Табл. 2.5

Характеристика поверхневого стоку Рівненської області

Середньо багаторічний стік, км ³ /рік		Стік багатоводного року, км ³ /рік		Стік маловодного року, км ³ /рік		Водозабезпеченість стоку на одну людину, тис. м ³	
місцевий	сумарний	місцевий	сумарний	місцевий	сумарний	місцевий	сумарний
2,33	6,4	69,17	190,0	0,26	0,63	1,96	5,38

Земельні ресурси та ґрунти.

Ґрунтовий покрив області неоднорідний. Найбільш поширені дерново-підзолисті, опідзолені, дернові, торфові та торфоболотні ґрунти. Дерново-підзолисті, характерні для Полісся. Південь Полісся представляють дернові та торфоболотні ґрунти. На лесах Волинського плато сформувались світло-сірі ґрунти і опідзолені чорноземи, які майже всі розорані.

У північній частині області найпоширенішими є ґрунти дерново-підзолистого типу ґрунтоутворення різного ступеня оглеєності, які мають низьку природну родючість.

Ґрунти південної частини області представлені в основному сірими лісовими опідзоленими та чорноземами малогумусними зі слідами опідзолення.

Територія між Рівненсько-Волинською та Кам'янець-Подільською височинами, яка охоплює Дубенський та південну частину Рівненського районів характеризується ґрунтами на продуктах вивітрювання карбонатних порід.

У районах зони полісся низький вміст гумусу характерний для 43,6 % території.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						17
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

За даними головного управління Держгеокадастру у області загальна площа земель області становить 2005,1 тис. га, з них 46,2 % займають сільськогосподарські угіддя, 40,2 % – ліси та інші лісовкриті площі, 3,0 % – забудовані землі, 5,3 % – відкриті заболочені землі, 1,6 % – відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом (піски, яри, землі зайняті зсувами, щебенем, галькою, голими скелями), 1,5 % – інші землі, 2,2 % – території, покриті поверхневими водами.

Табл. 2.6

Структура земельного фонду Рівненської області

Основні види земель та угідь	Усього, тис.га	% до загальної площі території
Загальна територія	2005,1	100
у тому числі:		
1.Сільськогосподарські угіддя	926,2	46,2
З них:		
рілля	656,8	32,8
перелogi	3,5	0,2
багаторічні насадження	11,7	0,6
сіножаті і пасовища	254,2	12,7
2.Ліси і інші лісовкриті площі	805,8	40,2
з них вкриті лісовою рослинністю	744,1	37,1
3.Забудовані землі	59,6	3,0
4.Відкриті заболочені землі	106,6	5,3
5.Відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом (піски, яри, землі, зайняті зсувами, щебенем, галькою,	31,9	1,6
6.Інші землі	31,8	1,5
Усього земель (суша)	1961,9	97,8
Території, покриті поверхневими водами	43,2	2,2

Рис. 2.3. Відсоткове співвідношення земельного фонду Рівненської області

Значний відсоток (46,2 %) земель області займають сільськогосподарські угіддя, що свідчить про високий рівень сільськогосподарської освоєності земель. У структурі сільськогосподарських угідь на рілля припадає – 71 % від усіх сільськогосподарських угідь, перелоги складають 0,4 %, сіножаті і пасовища – 27 %, багаторічні насадження – 1,3 %.

Рослинний та тваринний світ. Природно-заповідний фонд.

Флора області нараховує понад 1,6 тисячі видів вищих рослин. У рослинному покриві переважають ліси та інші лісовкриті площі. На Поліссі найбільш поширені соснові та сосново-дубові ліси, на Волинському лесовому плато – здебільшого листяні ліси, а в Малому Поліссі – дубово-соснові ліси з більш багатим, ніж на Поліссі, трав'яним покривом. Тваринний світ характерний для лісової зони і широко представлений ссавцями, птахами, плазунами, земноводними, круглоротими та рибами. Поліська зона характеризується великим розмаїттям фауни, серед представників якої зустрічаються і рідкісні у сучасній Україні види хребетних (лось, рись, глухар, тетерук, рябчик тощо).

Фауна. У лісостеповій зоні області зростає чисельність зайців, лисиць, миловидних гризунів та землерийв, проте видовий склад лісової фауни тут значно бідніший, ніж у лісах Полісся (частіше зустрічаються лише білки, лісові куниці, дещо менше - вовки, дикі кабани тощо). Разом з тим, є чимало видів хребетних, які поширені всією територією області, не маючи певних регіональних ареалів. Серед таких представники орнітофауни – водоплавні, болотні та лучні птахи (качки, кулики, перепілки тощо).

На території області поширені три типи ландшафтів: лісові (Полісся та Мале Полісся), лучно-болотні (Полісся) та лісостепові ландшафти (південна частина області).

Лісами вкрито близько 8 тис. кв. км території області. Болота займають площу понад 1 тис. кв. км.

Інформацію про території та об'єкти природно-заповідного фонду Рівненської області наведено станом на 01.09.2024 року.

Для забезпечення екологічного збалансованого розвитку, збереження популяцій видів рослин і тварин в області створена та існує мережа природно-заповідного фонду, до якої станом на 01.09.2024 року віднесено 334 території та об'єкти загальною площею 229,1 тис. га, що складає 11,4 % від загальної площі області, в тому числі 29 об'єктів загальнодержавного значення площею 114,5 тис. га та 305 об'єктів місцевого значення площею 114,5 тис. га.

Табл. 2.7

Природо-заповідний фонд Рівненської області (об'єкти найвищих категорій заповідності)

№ з/п	Назва об'єкту	Розташування адміністративного центру	Площа, тис. га	Рік заснування
Природний заповідник				
1	Рівненський	м. Сарни, м. Вараш	470,4	1999
Національні природні парки				
2	Дермансько-Острозький	м. Острог	5,4	2009
3	Нобельський	с. Нобель	25,3	2019
Регіональні ландшафтні парки				
4	Дермансько-Мостівський	м. Здолбунів	19,8	2002
5	Надслучанський	Мізоцька громада	17,2	2000

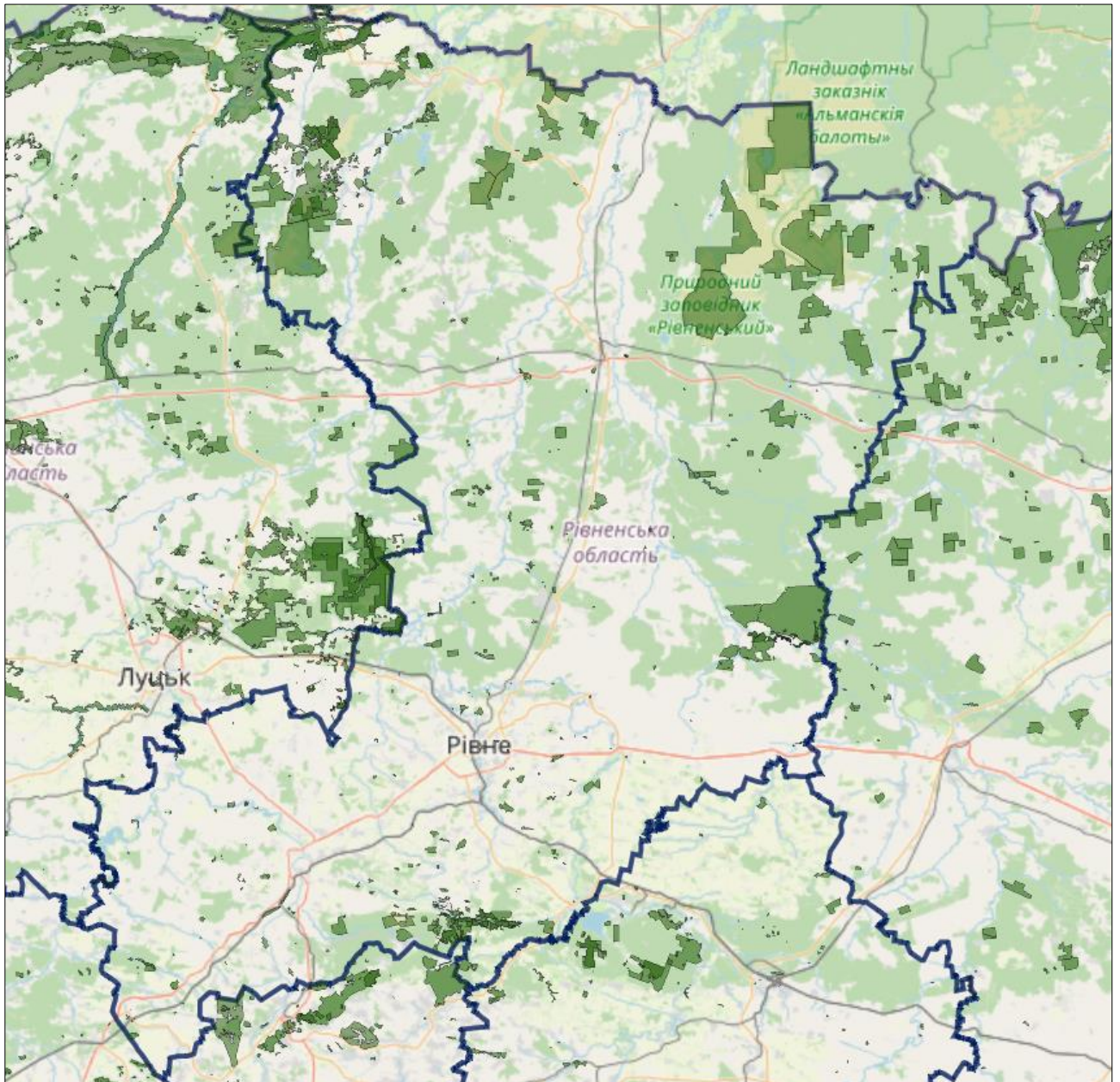

Рис. 2.4. Території та об'єкти ПЗФ на території Рівненської області

Найбільш визначні об'єкти природно-заповідного фонду області:

Рівненський природний заповідник загальною площею 42,3 тис. га – є найбільшим в Україні і складається з чотирьох масивів, розташованих на території Вараського, Сарненського районів. До складу заповідника входять найкрасивіші озера українського Полісся – Сомине та Біле та водно-болотні угіддя міжнародного значення «Переброди», «Сира Погоня», «Сомине», «Біле озеро та Коза-Березина». На території Рівненського природного заповідника охороняється весь природний комплекс з усім його біорізноманіттям, в тому числі і флористичною складовою.

З метою підвищення ефективності збереження водно-болотних комплексів триває процедура приєднання до складу заповідника ще 6395 га водно-болотних територій, які є функціональними частинами болотних масивів «Переброди» та «Сомине», а також підготовлене наукове обґрунтування для підвищення

ефективності охорони болотних масивів «Сира Погоня» та «Білоозерський» шляхом приєднання до складу заповідника частин боліт, а також створення охоронної зони та відповідних ландшафтних заказників по периметру. Роботи зупинились на рівні погодження з боку Кабінету міністрів України, а також погодження з боку землекористувачів (Масив Білоозерський – відмова; масив Сира Погоня – відсутність будь яких коментарів з боку землекористувача)

Однією з важливих проблем залишається гальмування процесу приведення у відповідність площ заповідника до норм Указу президента України, а також процесу розширення заповідника, що свою чергу не дає можливості виділення буферної охоронної зони та організації на них моніторингу. Також гостро стоїть питання активізації намірів щодо надкористування на суміжних територіях заповідника, що впливає на процес розширення заповідника та збереження надбань науки. Є необхідність забезпечення заповідника науковими кадрами відповідних напрямів (гідрологія, гідрохімія). Нагальним є вирішення питання щодо припинення та пом'якшення процесів впливу суміжних користувачів в регіоні, а також налагодження режиму охоронної зони заповідника та його дотримання в умовах військового стану.

Національний природний парк «Дермансько-Острозький» створений відповідно до Указу Президента України від 11 грудня 2009 року № 1039/2009 «Про створення національного природного парку «Дермансько-Острозький». До території парку «Дермансько-Острозький» погоджено включення 5448,3 гектара земель державної власності, а саме: 1647,6 гектара земель, що надаються (у тому числі із вилученням у землекористувачів) національному природному парку в постійне користування, і 3800,7 гектара земель, які включаються до його складу без вилучення.

Територія парку – це переважно лісові землі, які знаходяться у землекористуванні Дубенської філії ДП «Ліси України» (колишнє ДП «Острозький лісгосп - Наказ Держлісагентства «Про припинення Державного підприємства «Острозьке лісове господарство»)) (Верхівське, Новомалинське та Мостівське лісництво). Внаслідок реорганізації та зміни підпорядкування ДП СЛАП «Острозький держлісгосп» та ДП СЛАП «Здолбунівський держлісгосп» (розпорядження Кабінету міністрів України від 03 липня 2012 р. № 584 «Про передачу цілісних майнових комплексів державних лісгосподарських підприємств до сфери управління Державного агентства лісових ресурсів») лісові землі, що знаходились в їх користуванні та увійшли до складу НПП, були надані в користування відповідно Костопільській філії ДП «Ліси України» (колишнього ДП «Рівненський лісгосп» (кв.кв. 57-62, 64-72, 74 ДП СЛАП «Здолбунівський держлісгосп»); ТОВ Мізоцький лісовик (кв.кв. 37, 38, 45, 49, 54-56 ДП СЛАП «Здолбунівський держлісгосп»)) (кв.кв. 29-31 ССЛВК «Острозький ліс-госп»). Крім того, площі лук, пасовищ розміщені на землях запасу Новомалинської, Кутян-ківської, Бущанської, Новомишаницької, Будеразької та Ступнівської сільських рад.

Найбільшою перепорою повноцінного функціонування національного природного парку «Дермансько-Острозький» є проблема з передачею земель від

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						22
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

існуючих землекористувачів – лісогосподарських підприємств. Адміністрація нацпарку «Дермансько-Острозький» зіткнулася з неврегульованістю даного питання на законодавчому рівні, відсутністю чіткого механізму вилучення земель, що перебувають у користуванні державних підприємств, та передачі установам природно-заповідного фонду.

Основні результати у вирішенні питань, що стосуються передачі земель:

1) Затверджено Проект землеустрою та надано в постійне користування нацпарку земельні ділянки загальною площею 100 га в межах Острозької міської територіальної громади (Розпорядження Рівненської обласної державної адміністрації (Рівненської обласної військової адміністрації) № 243 від 24 серпня 2022 р.). На ділянки зареєстровані речові права.

2) Завершується розроблення Проекту землеустрою щодо відведення земельних ділянок національного природного парку «Дермансько-Острозький» та оформлення прав користування земельними ділянками за рахунок земель лісового фонду, що перебували в постійному користуванні ДП «Острозьке ЛГ» на території колишнього Острозького р-ну площею 174,9 га. На сьогодні Рівненською ОДА розроблено Проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про погодження зміни цільового призначення земельних ділянок», який повернуто після правової експертизи Мінюсту на доопрацювання.

3) Завершується розроблення Проекту землеустрою щодо відведення земельних ділянок національного природного парку «Дермансько-Острозький» та оформлення прав користування земельними ділянками за рахунок земель лісового фонду, що перебували в постійному користуванні ДП «Острозьке ЛГ» на території колишнього Здолбунівського р-ну площею 316,8547 га. На сьогодні Рівненською ОДА розроблено Проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про погодження зміни цільового призначення земельних ділянок», на який Мінфіном надано зауваження. Відповідно до зауважень, на розгляді Міндовкілля перебувають фінансово-економічні розрахунки до проекту акта.

4) Триває розроблення Проекту землеустрою щодо відведення земельних ділянок за рахунок земель запасу на території колишньої Будеразької сільської ради Здолбунівського району – 145,1 га. Проект доопрацьовано виконавцем. Наразі перебуває в Рівненській ОДА на затвердженні.

5) Отримано Розпорядження Рівненської обласної державної адміністрації від 23 листопада 2021 року № 838 на розроблення Проекту землеустрою на вилучення 647,5 га земель колишнього ДП СЛАП «Здолбунівський ДСЛГ». Подано до Міндовкілля запит на виділення коштів для розроблення Проекту землеустрою.

Нобельський національний природний парк загальною площею 25,3 тис. га знаходиться на території Вараського району, до складу парку входять типові та унікальні природні комплекси Західного Полісся, які мають природоохоронну, оздоровчу, історико-культурну, наукову, освітню та естетичну цінність.

Національний природний парк «Пуца Радзівіла» створений Указом Президента України від 1 січня 2022 року №4/2022 у Сарненському районі на площі 24,265 тис. га земель державної власності. До складу парку входять типові

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						23
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

та унікальні для українського Полісся природні комплекси в басейні річки Ствига з сукупністю лісових озер, ставків та боліт, на території яких знаходяться рідкісні, ендемічні і реліктові види рослин та тварин, занесені до Червоної книги України. На території парку зростають 1300-річний дуб-патріарх обхватом понад 8 м та його молодші брати віком 600-700 років з розміщеними на них бортями, старі віковічні ялини європейські та сосни Веймутова.

Три регіональні ландшафтні парки:

«Прип'ять-Стохід», площею 21,6 тис. га, знаходиться на території Вараського району, представляє один з унікальних природних комплексів як в Україні, так і у Східній Європі, тут зливаючись річки Прип'ять та Стохід нагадують дельту Дунаю;

«Надслучанський», площею 17,2 тис. га, знаходиться на території Рівненського району, з унікальними краєвидами «надслучанської Швейцарії»;

«Дермансько-Мостівський», площею 19,8 тис. га, знаходиться на території Рівненського району. Створення парку дозволило при збереженні традиційного господарювання одночасно розвивати нові види діяльності – рекреацію та туризм, а також сприяти збереженню унікальних типових природних комплексів, історично-культурних пам'яток старовинного Дерманя та інших населених пунктів.

Державний дендрологічний парк Березнівського лісового коледжу, площею 29,5 га в м. Березне, де зростає 750 видів рослин, з них 18 видів занесено до Червоної книги України. Окрім характерних для цієї зони рослин, тут ростуть екзотичні представники Далекого Сходу, Сибіру, Криму, Кавказу, Середньої Азії, Америки, Японії і Китаю.

Рівненський зоологічний парк, площею 11,6 га в м. Рівне – є особливим природним комплексом в системі міста, що поєднує в собі природне середовище і штучні споруди та служить для утримання різних видів тварин в умовах неволі. Основними завданнями, які постають перед зоопарком, є утримання та демонстрація живих представників дикої фауни, освітня та виховна робота, збереження і розведення рідкісних, зникаючих видів тварин, науково-дослідницька робота з вивчення біології диких тварин. В зоопарку утримується 175 видів тварин, з яких 10 видів занесені до Червоної книги України.

Україна є однією з країн, що підписала Бернську конвенцію про біологічне різноманіття (Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі). Дата підписання Україною: 11 червня 1992 р. Дата ратифікації Україною: Закон України «Про ратифікацію Конвенції про охорону біологічного різноманіття» від 29 листопада 1994 р. № 257/94-ВР. Дата набуття чинності: 29 грудня 1993 р., для України – 7 лютого 1995 р.

Смарагдова мережа України (англ. Emerald network) – українська частина Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року.

Мережа Емеральд (Смарагдова мережа, Emerald Network) – це мережа, що включає Території Особливого Природоохоронного Інтересу (Areas of Special Conservation Interest, ASCI, далі – «території (об'єкти) мережі Емеральд»). Мережа Емеральд проектується в державах, які є сторонами Бернської конвенції

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						24
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

(всього 26 держав), у країнах Європейського Союзу на виконання Бернської конвенції створюється мережа «Натура 2000», яка проектується за аналогічними принципами, що і мережа Емеральд, але використовує юридичні і фінансові інструменти ЄС.

Провідною організацією, яка відповідає за розбудову даної мережі, є Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. Розробником першої черги Мережі (у 2009-2016 роках) була благодійна організація «Інтерекоцентр» (за цей період підготвлені описи на 271 територію). У період 2017-2019 років проектуванням Смарагдової мережі займається громадська організація «Українська природоохоронна група» (за 2017-2018 розроблено та подано на розгляд Бернської конвенції обґрунтування щодо створення ще 106 території Мережі). Під час засідання Постійного комітету Конвенції 44-5 грудня 2019 року нові 106 територій були додані до складу мережі (№272-377). Проектом передбачено і створення екологічної мережі.

Екомережа – це складна, різнорівнева, просторова система природних біотичних і абіотичних елементів екосистеми, а також змінених і деградованих ландшафтів, що вимагають збереження або відновлення, у тому числі і шляхом невиснажливого використання. Як впливає з цього визначення, до складу екомережі мають бути включені не тільки території із збереженою природною рослинністю, але й змінені, навіть деградовані, ландшафти, які потребують відновлення.

На території Рівненської області знаходяться наступні території Смарагдової мережі України у (рис. 2.5).

Території Смарагдової мережі України у Рівненській області.

1. Stokhid-Nobel (SiteCode: UA0000168)
2. Dubrovyskyi (SiteCode: UA0000186)
3. Nyzhnii Sluch (SiteCode: UA0000244)
4. Dubrovysko-Sarnynskyi (SiteCode: UA0000103)
5. Rivnenskyi Nature Reserve (SiteCode: UA0000023)
6. Poznan-Blazhove (SiteCode: UA0000339)
7. Bober river valley (SiteCode: UA0000346)
8. Sluch river valley in Rivne region (SiteCode: UA0000347)
9. Nadsluchanskyi Regional Landscape Park (SiteCode: UA0000101)
10. Dermansko-Ostrozkyi National Nature Park (SiteCode: UA0000102)
11. Hrinnytskyi-Styr (SiteCode: UA0000191)
12. Zdolbunivski Stavky (SiteCode: UA0000239)

Території Тіньового списку Смарагдової мережі України у Рівненській області.

1. Richky - Mutvytsia (SiteCode: UA0000412)
2. Dibrivskyi (SiteCode: UA0000484)
3. Cheretiane (SiteCode: UA0000486)
4. Horyn river valley in Rivne region (SiteCode: UA0000413)
5. Pererosl (SiteCode: UA0000485)
6. Ostrozka prohidna dolyna (SiteCode: UA0000424)

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						25
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Рис. 2.5. Смарагдова мережа на території Рівненської області

Матеріальні активи.

Рівненська область відноситься до промислово-аграрних регіонів України, у валовій доданій вартості найбільшу питому вагу мають промисловість та сільське господарство.

Частка Рівненської області в промисловому комплексі України становить 1,5 %.

У промисловому комплексі області працює 893 підприємства (включаючи малі підприємства), які здійснюють виробництво промислової продукції.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		26

Провідні галузі промисловості області – виробництво та постачання електроенергії; хімічна промисловість; виробництво будматеріалів і скловиробів; харчова промисловість; виготовлення виробів з деревини; машинобудування; виробництво меблів; текстильна та добувна промисловість.

Промисловість області спеціалізується, переважно, на виробництві електроенергії, мінеральних добрив, скловиробів, меблів, деревостружкових плит, фанери, цементу, будівельних матеріалів, електротехнічної продукції, нетканих матеріалів, продукції харчування.

В області працюють єдина в Україні сірнікова фабрика, підприємство з іноземними інвестиціями ТзОВ «ОДЕК» Україна, що забезпечує більше 60 відсотків виробництва фанери в Україні, один із найбільших в Європі виробників шпону ПрАТ «Єврошпон – Смига», а також інші підприємства із замкненим циклом виробництва. Деревообробне виробництво представлене 74 підприємствами області, що спеціалізуються на виробництві деревостружкових плит (ТОВ «Свиспан Лімітед», у перспективі «Kronospan»), фанери клеєної (ТзОВ «ОДЕК» Україна, ТОВ «Костопільський фанерний завод»), меблів та частин до меблів (ТОВ «Морган Феніче», МП ТОВ «Олісма»), пиломатеріалів (ТОВ «Українські лісопильні») та інше.

На території області виробництвом, переробкою та експортом органічної продукції займаються 18 великих суб'єктів господарювання. На ТОВ «Нова-Пак» сертифіковано органічне виробництво спецій (кориця мелена, перець чорний горошок, перець чорний мелений, майоран, базилік), ТОВ «Техноterra» - виробництво органічних добрив та засобів захисту рослин, ТзОВ «Терлич» - виготовлення та експорт макаронних виробів.

Одним із найбільших підприємств в області з виробництва органічної продукції є ТзОВ «Дедденс Агро», що на площі 3200 гектарів вирощує органічні сільськогосподарські культури: озиму пшеницю, ріпак озимий, кукурудзу, сою, овес, картоплю, соняшник, гречку, овочі, суницю садову, малину тощо.

У 2019 році на Рівненщині підписано Меморандум про створення першого кластеру місцевих виробників органічної продукції. Участь у підписанні документа взяли представники Клеванської селищної ради, ТОВ «СП «Агро Органік», ГС «Органічна Україна. Захід», ТОВ «Дедденс Агро», ТОВ «РіттерБіо Агро» та Клеванського професійного ліцею.

В 2021 році питома вага регіону в загальноукраїнському обсязі виробництва валової продукції сільського господарства склала 2,9 %.

В області функціонують три електростанції: ВП «Рівненська АЕС», дві міні-ГЕС в смт Млинів та с. Хрінники.

Основними напрямками розвитку сільського господарства є вирощування зернових та зернобобових культур, технічних культур (цукрових буряків, ріпаку, соняшнику), картоплі, овочів та виробництво продукції тваринництва (м'яса, молока, яєць).

В структурі валової продукції сільського господарства (за всіма категоріями господарств) галузь тваринництва становить 31,5 відсотка, рослинництва – 68,5 відсотка.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						27
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

За даними департаменту агропромислового розвитку Рівненської ОВА, зернові культури в області займають 43%, технічні – 30%, кормові – 13%, картопля та овочі – 14%.

Територію області перетинають транспортні коридори: Критський транспортний коридор № 3 (Краківець – Львів – Рівне – Житомир – Київ), Критський транспортний коридор № 5 (Косини – Чоп – Стрий – Львів – Рівне – Сарни – Мінськ), Європа – Азія (Краківець – Львів – Рівне – Житомир – Київ – Полтава – Харків – Дебальцеве – Ізварине) та Балтійське море – Чорне море (Ягодин – Ковель – Луцьк – Тернопіль – Хмельницький – Вінниця – Умань – порти Чорного моря). Мережа автомобільних доріг загального користування Рівненської області на 01.01.2019 становить 5147,1 кілометра, із них: дороги державного значення – 2004,8 кілометра та дороги місцевого значення – 3142,3 кілометра.

Вузлові станції Рівне, Здолбунів і Сарни обслуговують численні залізничні магістралі, що перетинають територію області. Експлуатаційна довжина залізничних колій у межах Рівненської області становить 605,8 км, з них електрифіковані 170 кілометрів (28,1 відсотка загальної довжини).

Рівненський аеропорт має статус міжнародного, може приймати літаки всіх типів, входить до переліку пунктів пропуску на митному кордоні підакцизних товарів.

У сфері торговельного обслуговування населення мережа підприємств торгівлі та ресторанного господарства області нараховує 9,2 тис. підприємств різних форм власності. Функціонує 63 ринки на 20,1 тис. робочих місць.

Підприємницькою діяльністю в області займаються 5,3 тис. підприємств (з них 5 тисяч, або 94,6 відсотка – малі), а також 34,7 тис. фізичних осіб - підприємців.

Крім того, в області функціонує 281 середнє підприємство, на яких працює 47,3 тис. осіб.

Питома вага зайнятих на малих і середніх підприємствах перевищує 92% зайнятих на підприємствах регіону.

Суб'єкти малого та середнього підприємництва забезпечують понад 80% загального обсягу реалізованої в області продукції.

Зовнішньоторговельні операції область здійснює з партнерами 119 країн світу. Основними економічними партнерами області є Польща, Італія, Німеччина, Бельгія, Литва, Угорщина, Франція, Румунія, Білорусь, США та Китай.

У товарній структурі експорту найбільша питома вага продукції деревообробної промисловості, виробництва меблів, скловиробів, продукції сільського господарства.

У системі освіти області функціонують 34 вищі навчальні заклади, у тому числі 5 вищих навчальних закладів III - IV рівнів акредитації (Національний університет водного господарства та природокористування, Національний університет «Острозька академія», Рівненський державний гуманітарний університет, Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний економіко-

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						28
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука», Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, 18 відокремлених структурних підрозділів вищих навчальних закладів III - IV рівнів акредитації, 11 закладів вищої освіти I - II рівня акредитації (в тому числі Рівненський та Костопільський медичні коледжі комунального закладу вищої освіти «Рівненська медична академія» Рівненської обласної ради), 25 професійно-технічних навчальних закладів, 605 загальноосвітніх навчальних закладів, 19 інтернатних установ, 552 дитячих дошкільних закладів.

Крім того, на Рівненщину перемістилися Луганський державний медичний університет, підприємство Луганської обласної ради «Луганський обласний клінічний онкологічний диспансер», Харківський інститут медицини та біомедичних наук та Державний навчальний заклад «Бахмутський центр професійно-технічної освіти».

У галузі охорони здоров'я: області функціонують 105 закладів (з них 46 стаціонарних), 31 центр первинної медичної допомоги (до структури центрів входять 193 лікарські амбулаторії загальної практики - сімейної медицини та 605 фельдшерсько-акушерських пунктів), 15 самостійних лікарських амбулаторно-поліклінічних закладів, обласний центр екстреної медичної допомоги та 3 санаторії.

Мережа культурно-освітніх установ становить: 2 обласних театри – академічний український музично-драматичний та ляльковий, обласна філармонія, 566 публічних і публічно-шкільних бібліотек, 671 клуб і будинок культури, 14 державних музеїв і Національний історико-меморіальний заповідник «Поле берестецької битви», в яких зберігається понад 280 тис. експонатів державної частини музейного фонду України, 35 шкіл естетичного виховання, обласний центр народної творчості, парк культури і відпочинку та зоопарк.

Збереження традиційного середовища.

На території Рівненської області розташовано: 1088 пам'яток археології (з них – 20 національного значення), 1761 пам'ятка історії, 352 пам'ятки архітектури та містобудування (з них – 109 національного значення), 84 пам'ятки монументального мистецтва.

До Списку історичних населених місць України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2001 р. за № 878, включено 13 населених пунктів Рівненської області: Березне, Володимирець, Гоща, Дубно, Дубровиця, Клевань, Корець, Мізоч, Млинів, Острог, Радивилів, Рівне, Степань. На теренах області розміщено 8 замків – пам'яток архітектури національного значення.

Стан навколишнього середовища.

При аналізі та оцінці поточного стану навколишнього середовища були використані статистичні дані та офіційні дані обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та реалізують політику у сфері охорони здоров'я, а також органів місцевого самоврядування.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						29
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Атмосферне повітря.

За даними Головного управління статистики у області загальний обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря у 2023 році від стаціонарних джерел склав 7,6 тис. т, що на 2 тис. т більше ніж у 2022 році.

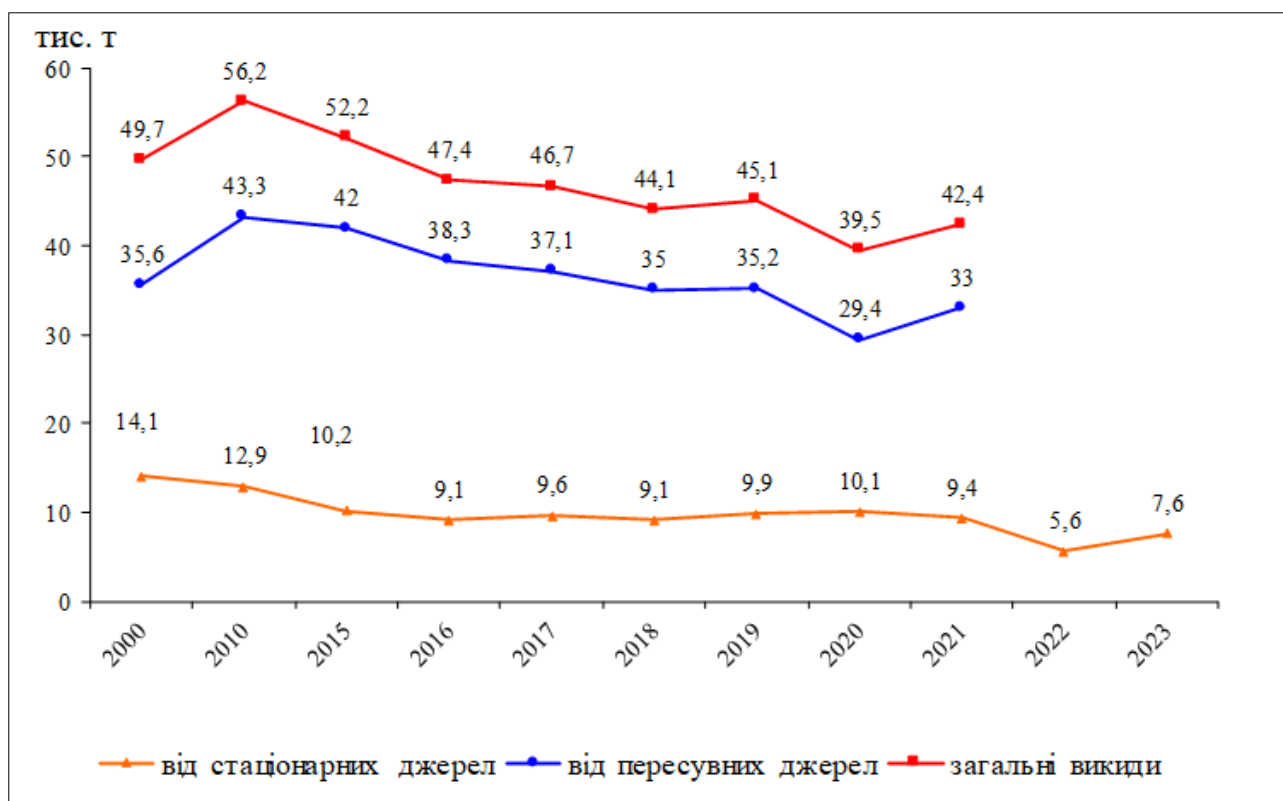

Рис. 2.6. Динаміка викидів шкідливих речовин в атмосферу

Хімічний склад викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення в 2023 році наведено на рис. 2.7.

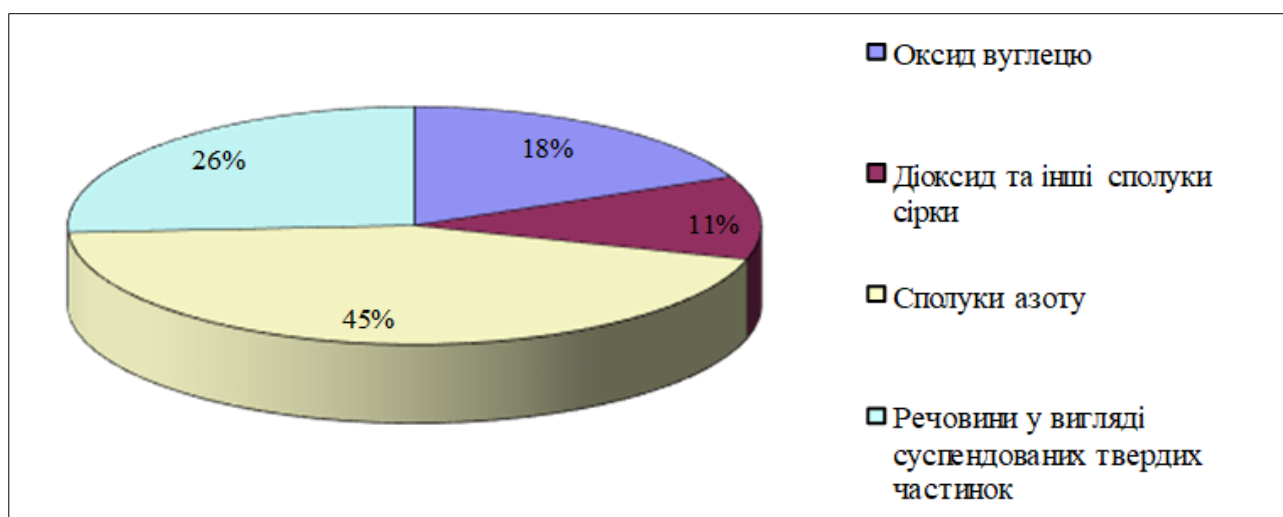

Рис. 2.7. Хімічний склад забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення у 2023 році

На динаміку викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря впливають економічні процеси в області. Збільшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами у 2023 році пов'язане із використання замість газу інших видів палива. Основними причинами забруднення атмосфери є використання технологій, велика частина яких не відповідає сучасним екологічним вимогам, із значною частиною морально застарілого і фізично зношеного устаткування, невиконання у встановлені терміни атмосфернозахисних заходів щодо зниження шкідливих викидів, низький рівень експлуатації пилогазоочисних споруд.

В умовах зростаючого антропогенного навантаження відбувається порушення екологічної рівноваги, спостерігається зміна кількісних та якісних показників навко-лишнього середовища. Найбільший обсяг викидів речовин у вигляді суспендованих твердих частинок в атмосферне повітря спостерігалось в с. Городок, м. Здолбунів, м. Костопіль та с. Зоря Рівненського району, с-ще Томашгород, с. Гранітне та селище Клесів Сарненського району, с. Злинець, смт Смига та м. Радивилів Дубенського району; діоксиду сірки – в м. Здолбунів та с. Зоря Рівненського району, м. Рівне; діоксиду азоту – в м. Здолбунів, с. Зоря, с. Городок Рівненського району; оксиду вуглецю – в с. Городок, м. Здолбунів та селище Оржів Рівненського району.

Основними забруднювачами довкілля області є підприємства переробної промисловості (84,2 % обсягу викидів у порівнянні з 2022 роком).

До основних забруднювачів атмосферного повітря області відносяться підприємства ПрАТ «Рівнеазот», «Волинь-цемент» філія ПрАТ «Дікергофф цемент Україна», ПрАТ «Вераллія Україна», ПрАТ «Кронспан Рівне», ТЗОВ «ОДЕК Україна», ПрАТ «Костопільський завод скловиробів», ТЗОВ «Сви-спан Лімітед», ТЗОВ «Укрмолпродукт», ТЗОВ «Оператор газотранспортної системи України Рівненське ЛВУМГ, ТЗОВ «Любомирське вапняно-силікатне підприємство», ТЗОВ «Вирівський кар'єр», ПрАТ «Рокитнівський скляний завод».

Водокористування та водовідведення.

За узагальненими даними державної статистичної звітності за формою 2-ТП (водгосп) у 2023 році водокористувачами області забрано з природних водних об'єктів 116,136 млн. м³ прісної води, в тому числі 78,987 млн. м³ з поверхневих джерел і 37,149 млн. м³ з підземних водоносних горизонтів. Основні показники використання і відведення води наведені в табл. 2.8 та на рис. 2.8-2.9.

Табл. 2.8

Основні показники використання і відведення води, млн. м³

Показники	2000	2019	2020	2021	2022	2023
Забрано води з природних водних об'єктів - всього	144,4	124,9	116,328	116,624	104,484	116,136
у тому числі для використання	124,5	124,9	116,328	116,624	104,484	116,136
Спожито свіжої води, з неї на:	124,5	96,23	89,087	90,187	80,262	86,967
виробничі потреби	66,6	78,71	71,306	69,637	64,717	70,308
побутово-питні потреби	40,2	16,48	16,533	16,253	14,903	15,980
зрошення	-	0,014	0,002	0,013	-	-

сільськогосподарські потреби	5,7	0,716	0,841	0,147	0,039	0,139
інші		0,237	2,937	0,743	0,602	0,540
ставково-рибне господарство	3,388	5,218	4,622	3,397	3,63	35,016
Втрати води при транспортуванні	6,411	6,378	6,393	6,537	6,079	6,186
Загальне водовідведення з нього	98,49	52,21	59,469	57,412	50,806	55,922
у поверхневій водні об'єкти	95,6	51,86	56,793	56,98	50,492	55,504
у тому числі:						
забруднених зворотних вод	17,97	4,631	14,983	8,25	3,914	7,576
з них без очищення	0,66	-	0,022	0,845	-	0,838
нормативно очищених	47,88	21,90	20,273	29,983	28,673	21,997
нормативно чистих без очистки	29,75	17,56	21,538	18,747	17,905	21,997
Обсяг оборотної та послідовно використаної води	3160	4242,0	3992,217	4327,608	4219,676	4088,196
Потужність очисних споруд	133,0	115,5	114,953	112,912	113,847	116,838

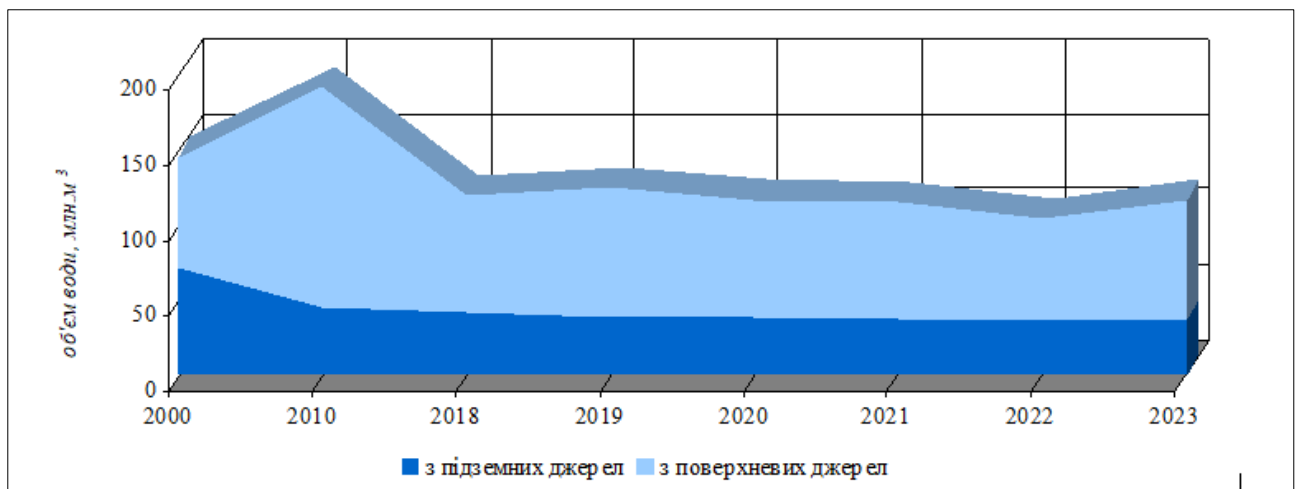

Рис. 2.8. Динаміка забору води з поверхневих та підземних водних джерел, млн. м³

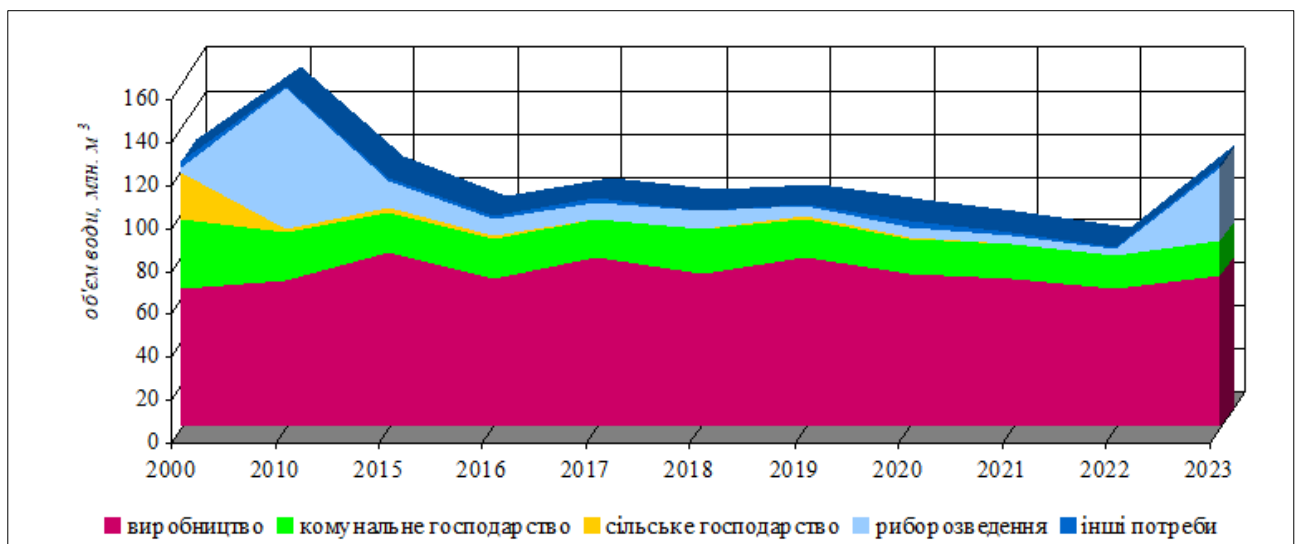

Рис. 2.9. Динаміка використання води за основними галузями економіки, млн. м³

Забір води за галузями економіки в області у 2023 році склав:

- промисловість – 70,308 млн. м³;
- сільське господарство – 0,139 млн. м³;
- риборозведення – 35,016 млн. м³;

- житлово-комунальне господарство – 15,98 млн. м³;
- інші галузі – 0,54 млн. м³.

В 2023 році у поверхневій водні об'єкти області скинуто 55,504 млн. м³ зворотних вод..

У складі зворотних вод нормативно очищені – 25,93 млн. м³, нормативно чисті без очистки – 21,997 млн. м³, недостатньо очищені – 6,738 млн. м³, неочищені – 0,838 млн. м³.

Нормативно очищені зворотні води проходили очистку на очисних спорудах біологічної та механічної очистки.

З метою недопущення можливих транскордонних забруднень басейну річки Прип'ять проводився моніторинг за якісним станом водних об'єктів у прикордонних з республікою Білорусь пунктах спостережень, а саме Регіональним офісом водних ресурсів у області здійснювались спостереження на водних об'єктах Прип'ять, Стир, Горинь, Льва, Ствига.

В поверхневій воді транскордонних водних об'єктів на території області відмічався підвищений вмісту заліза загального, у деяких пунктах спостережень й амонію сольового, значення яких перевищували нормативи гранично-допустимих концентрацій (ГДК) для водойм рибогосподарського водокористування, а саме:

- на р. Прип'ять, с. Сенчиці – амоній сольовий 1,1 ГДК, залізо загальне 1,75 ГДК;
- на р. Стир, смт Зарічне – залізо загальне 1,7 ГДК;
- на р. Горинь, с Висоцьк – залізо загальне 1,8 ГДК;
- на р. Ствига, с. Познань – амоній сольовий 1,25 ГДК, залізо загальне 2,1 ГДК;
- на р. Льва, с. Переброди – амоній сольовий 1,4 ГДК, залізо загальне 2,4 ГДК.

Управління відходами.

Параметри управління відходами у Рівненській області є ключовим елементом сталого розвитку регіону та його екологічної безпеки. Область стикається з численними викликами, пов'язаними зі зростанням обсягу твердих побутових та промислових відходів, що потребують ефективного управління. З огляду на це, в Рівненській області розроблено і впроваджуються комплексні заходи, спрямовані на зменшення обсягів відходів, їх переробку та утилізацію відповідно до національних та регіональних стратегій. Ці заходи включають розширення інфраструктури для збирання та переробки відходів, підвищення рівня екологічної свідомості населення та стимулювання інвестицій в інноваційні технології управління відходами.

Управління відходами в області також передбачає співпрацю між місцевими органами влади, підприємствами та громадськістю. Це дозволяє створити системний підхід до зниження навантаження на навколишнє середовище та покращення якості життя мешканців регіону. Важливу роль у цьому процесі відіграють регіональні програми та ініціативи, спрямовані на впровадження екологічно безпечних практик поводження з відходами, а також модернізацію

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						33
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

існуючих полігонів та будівництво нових об'єктів для переробки та зберігання відходів.

Відповідно до державного статистичного спостереження № 1 - відходи «Поводження з відходами» обсяг накопичення промислових відходів I-IV класів небезпеки станом на 01.01.2024 року становить 18,429 тис. т, у тому числі II класу небезпеки – 0,012 тис. т, III класу небезпеки – 0,0077 тис. т, IV класу небезпеки – 18,405 тис. т (табл. 2.9).

Табл. 2.9

Накопичення відходів (на 01.01.2024)

№ з/п	Показник	Одиниця виміру	Кількість
1	Суб'єкти підприємницької діяльності, виробнича діяльність яких пов'язана з утворенням відходів	од	302
2	Накопичено відходів, усього	т	18428,925
3	у тому числі: відходи 1 класу небезпеки	т	3,706
4	відходи 2 класу небезпеки	т	12,415
5	відходи 3 класу небезпеки	т	7,698
6	відходи 4 класу небезпеки	т	18405,106

Табл. 2.10

Таблиця 8.2.Рух відходів I- IV класів небезпеки у 2023 році, т

Назва відходів	Кількість під-приємств, охоплених спостереженням, од	Наявність відходів на 01.01.2023 у тимчасовому зберіганні, т	Прибуло відходів протягом 2023, т	Вибуло відходів протягом 2023, т	Наявність відходів на 01.01.2024 у тимчасовому зберіганні, т		
					т	у % до 01.01.2023	розподіл, %
Відходи 1 класу небезпеки	87	9,561	34,565	40,420	3,706	38,8	0,0
Відходи 2 класу небезпеки	86	19,965	127,622	135,172	12,415	62,2	0,1
Відходи 3 класу небезпеки	49	8,005	573,447	573,754	7,698	96,2	0,0
Відходи 4 класу небезпеки	296	11976,735	558704,554	552276,183	18405,106	153,7	99,9
Відходи, усього:	302	12014,266	559440,188	553025,529	18428,925	153,4	100,0

У 2023 році в області утворилось разом з відходами, одержаними зі сторони, 487,9 тис. т відходів 1-4 класів небезпеки, з них утилізовано (перероблено) – 37,5 тис. т, спалено – 56,3 тис. т. Основні показники поводження з відходами наведено в табл. 2.11.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						34
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

**Основні показники поводження з відходами I–IV класів небезпеки у 2021 -2023 роках
(тис. т)**

№ з/п	Показники	2021	2022	2023
1	Утворено	719,4	569,4	487,9
2	Отримано зі сторони	192,3	176,8	197,5
3	Імпортовано	0,0	0,0	0,0
4	Утилізовано (перероблено)	6,2	17,6	37,5
5	Спалено	34,4	51,5	56,3
6	Передано іншим підприємствам	257,6	234,9	241,8
7	Експортовано	-	-	-
8	Направлено в сховища організованого складування (поховання)	194,5	178,1	199,6
9	Направлено в місця неорганізованого складування за межі підприємств	0,0	0,0	0,0
10	Вилучено з інших причин, включаючи уточнення класу небезпеки	0,0	0,0	0,0
11	Наявність на кінець року у тимчасовому зберіганні	2777,5	2908,9	1842,8
12	Утворення відходів I-IV класів небезпеки у розрахунку на 1 км ² , т	35,9	28,4	24,3
13	Утворення відходів I-IV класів небезпеки у розрахунку на 1 особу, кг	630,0	498,7	427,3

До обласного реєстру місць видалення відходів Рівненської області станом на 01.01.2024 року внесено 22 сміттєзвалища для промислових відходів загальною площею 242,24 га.

Основним способом видалення твердих побутових відходів (далі – ТПВ) на сьогодні в області – є їх захоронення на полігонах і сміттєзвалищах. Складування відходів проводиться за схемою: розрівнювання, ущільнення, ізоляція ґрунтом.

Разом з тим, органи місцевого самоврядування та виконавчої влади визначаються з методами та засобами роздільного збирання компонентів твердих побутових відходів з урахуванням їх морфологічного складу, річного обсягу утворення, потреб у вторинних енергетичних та матеріальних ресурсах, органічних добривах, наявності підприємств, які можуть переробляти окремі компоненти твердих побутових відходів та інших економічних факторів.

Роздільне збирання твердих побутових відходів контейнерним методом запроваджено у 116 населених пунктах області. В основному компоненти ТПВ, які збираються окремо, це ПЕТ пляшка та інші вироби з поліетилену, скло, папір.

Для забезпечення впровадження роздільного збирання твердих побутових відходів, придбання відповідного обладнання та впровадження новітніх технологій в сфері поводження з відходами необхідні додаткові джерела та збільшення обсягів фінансування, а також підтримка з боку держави.

Здоров'я населення.

Рівненська область має досить великий перелік як негативних так і позитивних значень показників здоров'я населення. Показники напряду «Населення» в області є від'ємними (-2,9) на 1000 осіб наявного населення, як і

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						35
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

в цілому по країні (-8,1 на 1000 осіб наявного населення). В області частота абортів у віці 18-19 років є нижчою, ніж в країні в цілому (показник на 100 000 жіночого населення в області – 430,1 національний – 575,4 відповідно).

Злоякісні новоутворення займають одне з провідних місць в структурі захворюваності та смертності та мають значний вплив на стан здоров'я населення. Не зважаючи на те, що показник захворюваність на ЗН у Рівненській області є дещо нижчим, ніж загальнонаціональний (224,2 на 100 000 населення в області та 291,0 на 100 000 в країні), в області відмічаються негативні статистичні показники, які характеризують онкологічну ситуацію, а саме:

- Захворюваність на ЗН серед населення 15-19 років (184,9 на 100 000 населення в області та 156,2 на 100 000 в країні),

- частка ЗН сечового міхура, що мали IV стадію із числа вперше виявлених (15,2% в області та 8,8% в країні).

Щодо інфекційних хвороб, то в Рівненській області показник захворюваності на ВІЛ-інфекцію серед загального населення значно нижчий, ніж аналогічний показник по країні в цілому (11,3 на 100 000 населення та 41,1 відповідно), також нижчим є й показник захворюваності на туберкульоз включно з новими випадками та рецидивами та становить 36,5 на 100 000 населення проти 42,2 відповідно.

Слід відмітити, що у області відмічається негативна ситуація щодо вірусних гепатитів, про що свідчать:

- поширеність вірусного гепатиту С серед загального населення становить 368,1 на 100 000 населення, національне значення 144,3 на 100 000 населення;

- захворюваність на вірусний гепатит С серед загального населення 29,1 та 15,5 відповідно;

- поширеність вірусного гепатиту В серед загального населення 197,1 та 51,8 відповідно.

Що стосується напрямку «Дитинство та умови життя», то рівень щомісячних витрат на алкогольні напої в області становить 77,8грн. при національному значенні 124,7 гривень. Щодо напрямку «Життєві звички», то тут спостерігається негативна статистика щодо частки населення у віці 12 років та старше, які повідомили, що палять від 16-20 років, а саме – 23,2% (національне значення 16,4%). Також, є значною частка населення у віці 12 років та старше, які повідомили, що випалюють понад 16-20 цигарок за добу – 37,1% (національне значення 32,4%).

В області реєструється досить негативний рівень, коефіцієнту материнської смертності, який становить 24,7 (національне значення 18,4 на 100 000 живонароджених). Показник смертності дітей до 1 року у області 5,3 на 100 живонароджених, у країні в цілому – 6,7 відповідно.

Напрямок Надання медичних послуг у Рівненській області демонструє, що рівень охоплення антиретровірусною терапією людей, що живуть з ВІЛ є дещо нижчим, ніж у країні в цілому - 78,5% у області при національному показнику 84,6%.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						36
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

В частині аварій, нещасних випадків та травматизму слід виокремити наступні важливі для області показники:

- Приріст кількості ДТП у порівнянні з минулим роком із значенням 10,0% (національне значення 4,6%), який демонструє більший приріст кількості дорожньо-транспортних пригод, ніж у країні в цілому,

- Приріст кількості ДТП із травмованими у порівнянні з минулим роком із значенням 10,2% (національне значення -2,3%), який демонструє значне збільшення кількості важких дорожньо-транспортних пригод при зниженні їх кількості в країні в цілому.

Висновки:

1. Система громадського здоров'я в Україні має на меті зміцнити здоров'я населення, запобігти хворобам, покращити якість та збільшити тривалість життя населення.

2. В області високий рівень захворюваності на ЗН серед молодого населення та значна частка виявлення випадків ЗН на пізніх стадіях, що потребує надзвичайної уваги.

3. Відмічається негативна ситуація стосовно материнської смертності.

4. В області захворюваність на ВІЛ-інфекцію та туберкульоз є нижчою, ніж у країні в цілому, натомість ситуація щодо вірусних гепатитів С та В викликає занепокоєння. Слід відмітити, що показники поширеності та захворюваності на вірусні гепатити потребують додаткової перевірки, оскільки можуть бути пов'язані з високим рівнем виявлення та охопленням тестуванням.

5. Область демонструє позитивну статистику щодо рівня щомісячних витрат на алкогольні напої.

6. Значення показників, які відображають розповсюдження поведінкових факторів ризику неінфекційних захворювань потребують особливої уваги, оскільки є досить суттєві проблеми в частині тютюнопаління серед населення області у порівнянні із національним рівнем.

7. В області спостерігається приріст кількості ДТП, у тому числі й з травмованими.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						37
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

ТЕМА	#	НАЗВА ПОКАЗНИКА	ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ОБЛАСТІ	НАЦІОНАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ	ОДИНИЦІ ВІМІРУ	ПЕРІОД	БАРОМЕТР ПОКАЗНИКІВ	
Населення	1	Показник природного приросту населення	-2,9	-8,1	на 1000 наявного населення	2020		
	2	Частота абортів у віці 18-19 років	430,1	575,4	на 100 000 жіночого населення	2020		
Дитинство та умови життя	3	Рівень щомісячних витрат на алкогольні напої	77,8	124,7	гривень для 1 домогосподарства	2020		
Здоров'я та захворювання	4	Смертність дітей до 1 року	5,3	6,7	на 1000 живонароджених	2020		
	5	Материнська смертність	24,7	18,4	на 100 000 живонароджених	2020		
	6	Захворюваність на ВІЛ-інфекцію серед загального населення	11,3	41,1	на 100 000 населення	2020		
	7	Поширеність вірусного гепатиту В серед загального населення*	197,1	51,8	на 100 000 населення	2019		
	8	Захворюваність на вірусний гепатит С серед загального населення*	29,1	15,5	на 100 000 населення	2019		
	9	Відсоток населення, яке підписало декларації із сімейним лікарем	85,28	73,96	відсоток	2020		
	10	Поширеність вірусного гепатиту С серед загального населення	368,1	144,3	на 100 000 живонароджених	2019		
	11	Захворюваність на ЗН (грубий показник)	224,2	291,0	на 100 000 населення	2020		
	12	Частка осіб, які не зверталися до лікаря під час хвороби, а просили поради у провізора в аптеці	9,7	5,4	відсоток	2019		
	13	Захворюваність на ТБ, включно з новими випадками та рецидивами	36,5	42,2	на 100 000 населення	2020		
	Надання послуг	14	Захворюваність на ЗН серед 15-19 років	184,9	156,2	на 100 000 населення	2020	
		15	Частка ЗН сечового міхура, що мали IV стадію із числа вперше виявлених	15,2	8,8	відсоток	2020	
	Життєві звички	16	Рівень охоплення АРТ ЛЖВ	78,5	84,6	відсоток	2020	
Аварії, нещасні випадки, травматизм	17	Частка населення у віці 12 років та старше, які повідомили, що палять від 16-20 років, за тривалістю куріння	23,2	16,4	відсоток	2019		
	18	Частка населення у віці 12 років та старше, які повідомили, що випалюють понад 16-20 цигарок за добу	37,1	32,4	відсоток	2019		
Аварії, нещасні випадки, травматизм	19	Приріст кількості ДТП у порівнянні з минулим роком	10,0	4,6	відсоток	2020		
	20	Приріст кількості ДТП із травмованими, у порівнянні з минулим роком	10,2	-2,3	відсоток	2020		

* показник потребує додаткової перевірки адже досить негативне значення показника може бути пов'язане із високим рівнем виявлення та охоплення тестуванням на Гепатити В та С

одне із найкращих значень по Україні середні значення значення, потребує до себе надзвичайної уваги | національне значення

Рис. 2.10. Барометр показників громадського здоров'я у Рівненській області

Інфраструктура управління відходами.

На території Рівненської області нараховується більш як 1000 підприємств, установ і організацій, виробнича діяльність яких пов'язана з утворенням промислових та побутових відходів. Забруднення навколишнього природного середовища відходами виробництва та споживання набуває для області все більшої гостроти.

Відсутність ефективної системи поводження з відходами на рівні регіону зумовлює накопичення їх значної кількості у місцях видалення, що призводить до антропогенного навантаження на довкілля, забруднення його основних компонентів: земельних, водних та атмосферних ресурсів, погіршення умов проживання населення області.

Органами місцевого самоврядування та виконавчої влади здійснюються заходи із запровадження роздільного збирання ТПВ за видами окремих компонентів. Роздільне збирання твердих побутових відходів контейнерним методом запроваджено у 87 населених пунктах області. В основному компоненти ТПВ, які збираються окремо, – це ПЕТ-пляшка та інші вироби з поліетилену, скло, папір.

Табл. 2.12

Інфраструктура утилізації та оброблення відходів

Назва адміністративної одиниці	Пункти приймання/збирання зношених шин, од.	Пункти приймання/збирання відходів електронного та електричного обладнання, од.	Пункти приймання вторинної сировини, од.	Пункти приймання транспорту засобів на утилізацію, од.	Пункти та установки централізованого знешкодження медичних відходів, од.
Вараський район	0	0	1	0	0
Дубенський район	0	0	4	1	0
Рівненський район	0	1	12	0	0
Сарненський район	0	0	2	0	0
Місто Рівне	13	0	16	0	0
Всього	13	1	35	1	0

В області існує 50 пунктів приймання вторинної сировини та відходів. Найбільше пунктів приймання відходів налічується в Рівненському районі та місті Рівне. Найменше – у Сарненському та Вараському районах.

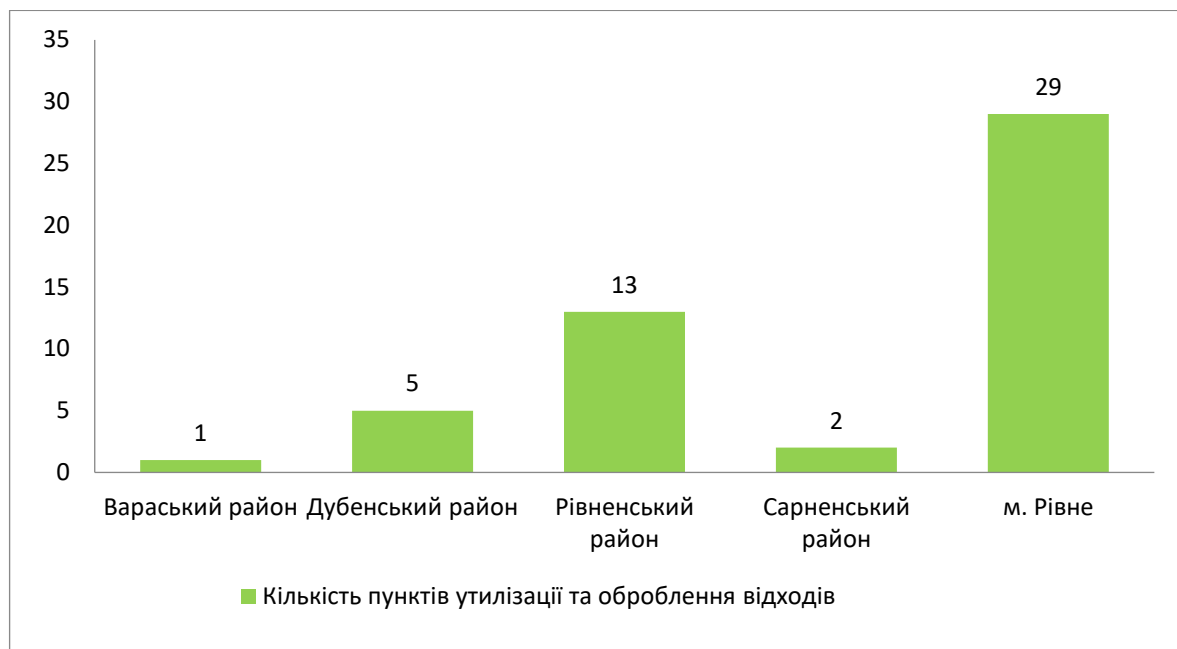

Рис. 2.11. Кількість пунктів утилізації та оброблення відходів

Важливим є утилізація відходів на підприємствах, які безпосередньо їх утворюють.

Табл. 2.13

Перелік підприємств, що здійснюють утилізацію відходів

№з/п	Назва підприємства, адреса	Спеціалізація (види відходів, що утилізуються)	Потужність, т/рік	Утилізовано відходів за 2019 рік
1	2	3	4	5
1	ПрАТ«Рівнеазот»м. Рівне-17	Утилізація -відпрацьованих мастильно-охолоджувальних рідин -відпрацьованих масел та мастил моторних, трансмісійних	5010 м ³ 15 м ³ /добу	3,6
2	Костопільська філія ДП «Укрветсанзагод»с. Лісопіль Рівненського району	Перероблено м'ясовідходів для виробництва кісткової муки для потреб сільського господарства(труп тварин, кістки тощо)	12000	4846
3	ТзОВ«СвиспанЛімітед» м. Костопіль, вул. Степанська, 9	Утилізація відходів деревообробки в котлоагрегатах	13840	928
4	ТзОВ«ОДЕК»Україна смт Оржів Рівненського району, вул. Заводська, 9	Утилізація відходів деревообробки в котлоагрегатах товариства	63500	33503
5	ТзОВ «Здолбунівський завод пластмасових виробів «Іскра»м. Здолбунів, вул. С. Наливайка, 1	Переробка відходів поліетилену	60	31
6	Цех ПП «Торгово-промислове підприємство «Політор»с. Бабин Рівненського району, вул. Заводська, 8	Утилізація, переробка та виробництво поліетиленових виробів	200	48
7	ТзОВ«Папірінвест»с. Моквин Сарненського району	Переробка вторинної (паперової) сировини та випуск паперової продукції	6500	2299,1
8	ТзОВ«Костопільський фанерний завод» м. Костопіль, вул. Бурова, 9	Утилізація відходів деревообробки в котлоагрегатах товариства	129600	5424,5

Серед підприємств, що здійснюють утилізацію відходів необхідно виділити кілька підприємств.

Одне із таких – Здолбунівський завод пластмасових виробів «Іскра», що спеціалізується на переробці сировини та відходів поліетилену, полістиролу, поліпропілену. Технологічний процес безвідходний. Відходи плівки, обрізки, брак продукції після дроблення і гранулювання використовуються у виробництві як втор сировина, що йде на виготовлення пластмасових труб. В 2019 році було перероблено 31 тону таких відходів.

Костопільська філія ДП «Укрветсанзавод» спеціалізується на виробництві кісткового борошна для потреб сільського господарства, сировиною для якого є відходи обвалування туш, кістки, тощо. За 2019 рік перероблено 4846 т таких відходів.

Переробкою вторинної (паперової) сировини та випуском з неї паперової продукції в області займається ТзОВ «Папірінвест» с.Моквин Сарненського району. В 2019 році підприємством перероблено 2299,1 тонн макулатури.

У час війни з'являється ще одна категорія відходів – відходи від руйнування. Тоді, як майже всі регіони України страждають від повітряних атак ракетами та БПЛА, з'являються руйнування будівель та споруд, об'єктів інфраструктури, а також значний негативний вплив на навколишнє середовище.

Рівненська область знаходиться у відносно безпечній частині України, проте це не вберегло територію від руйнувань. Для порівняння розглянемо рівні за умовами області заходу України.

За даними Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України, станом на квітень 2024 року в Україні утворилося всього 223237,3 тонн відходів від руйнувань. Якщо говорити в розрізі по областях, то в Івано-Франківській – 1,6 тонн, у Львівській – 2015,8 тонн, в Рівненській - 82,03 тонн, в Тернопільській – 10,2 тонн, в Хмельницькій – 1362,1 тонн.

Рівненська область відноситься до областей з малою кількістю відходів руйнувань внаслідок атак росії. На території Рівненської області протягом 2022 – 2024 років відбувались точкові, одноразові обстріли, в результаті яких постраждали об'єкти залізничної інфраструктури (м.Здолбунів), енергетичної інфраструктури (м.Рівне, м.Дубно, м.Сарни) та станції техобслуговування (м.Рівне та м.Сарни).

Наявність в області об'єктів критичної інфраструктури продовжує становити постійну потенційну загрозу для області.

В рамках формування Звіту про СЕО був виконаний SWOT-аналіз системи управління відходами на території Рівненської області, результати якого наведені в таблиці 2.15.

SWOT-аналіз є дієвим інструментом для прийняття стратегічних, коротко та довгострокових управлінських рішень щодо подальшого удосконалення ДДП з урахуванням регіональних особливостей. Виявлені при проведенні SWOT аналізу слабкості, можливості і загрози можуть бути використані при прийнятті стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						41
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Таблиця 2.14

SWOT-аналіз системи управління відходами на території Рівненської області

Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
В області функціонують підприємства з утилізації та знешкодження відходів, які включають установи для спалювання, утилізації та захоронення відходів	Обмеженість фінансування може перешкоджати реалізації багатьох проектів, особливо тих, що стосуються модернізації інфраструктури
Існують діючі регіональні програми, спрямовані на покращення екологічної ситуації та управління відходами	Частина інфраструктури потребує модернізації, що може знижувати ефективність роботи системи управління відходами
Підприємства в області активно співпрацюють з територіальними громадами, що дозволяє враховувати місцеві потреби та особливості у процесі управління відходами	Використання застарілих технологій обробки відходів може не відповідати сучасним екологічним вимогам та стандартам
Існують можливості для залучення інвестицій у розвиток інфраструктури управління відходами, що сприяє покращенню якості послуг	Рівень сортування відходів серед населення залишається низьким
	Хоча підприємства з управління відходами існують, їхня кількість може бути недостатньою для забезпечення ефективного покриття всіх територій області
	Відсутність довгострокової стратегії розвитку управління відходами може негативно вплинути на ефективність системи у майбутньому
Можливості (Opportunities)	Загрози (Threats)
Можливість залучення міжнародних грантів та інвестицій для модернізації інфраструктури та впровадження нових технологій	Економічні кризи можуть обмежити можливості фінансування та вплинути на розвиток інфраструктури
Розширення співпраці з міжнародними організаціями та іншими регіонами для обміну досвідом та впровадження кращих практик	Зростаюча конкуренція серед підприємств може знизити прибутковість діяльності у сфері управління відходами
Використання інноваційних технологій для підвищення ефективності системи управління відходами та зменшення екологічного навантаження	Непередбачувані екологічні катастрофи можуть спричинити додаткове навантаження на систему управління відходами
Розробка та впровадження програм екологічної освіти для підвищення свідомості населення щодо важливості сортування та переробки відходів	Недостатня підтримка та свідомість населення щодо необхідності сортування та переробки відходів може уповільнити розвиток системи
Інвестиції у модернізацію існуючих об'єктів та будівництво нових комплексів для управління відходами	Невизначеність щодо розвитку нових технологій може створити ризики для ефективності та екологічності системи управління відходами
Розширення системи управління відходами може сприяти створенню нових робочих місць у регіоні	Можливі ракетні обстріли території області

У випадку якщо документ державного планування – Регіональний план управління відходами у Рівненській області до 2033 року не буде затверджено, рівень ризику погіршення екологічної ситуації в області та його негативного впливу на здоров'я населення може зрости. Незатвердження РПУВ, може спричинити до того, що залишаться не вирішеними проблеми, які б дозволили знизити ймовірність настання цих ризиків, та забезпечити поступальний рух у напрямі сталого управління відходами в місті на засадах збереження та охорони довкілля, а також покращення здоров'я населення. Зокрема:

- низькі тарифи на послуги із захоронення відходів не створюватимуть для суб'єктів господарювання стимулів для їх оброблення та відновлення;
- збільшиться кількість несанкціонованих сміттєзвалищ;
- зростатиме накопичення сміття на полігоні через нерозвиненість систем роздільного збирання побутових відходів;
- цілі, пов'язані з упровадженням найкращих доступних технологій у сфері управління побутовими відходами, а також промисловими відходами та відходами видобувної промисловості досягнуті не будуть;
- виникне загроза неможливості виділення коштів державного, обласного, міського бюджету та залучення інвесторів й грантових коштів на реалізацію заходів у сфері управління відходами, у тому числі створення комплексів з переробки, знешкодження та складування побутових відходів, розвиток та розбудову системи відновлення відходів;
- залишиться застаріла матеріально-технічна база підприємств сфери управління відходами та відсутність програм її оновлення і модернізації;
- культура поводження з відходами населення особливо приватного сектору залишатиметься на низькому рівні;
- зростатиме загроза забруднення навколишнього природного середовища через відсутність контролю і моніторингу параметрів довкілля, не проведення рекультивації.

Незатвердження Регіонального плану управління відходами зумовить накопичення екологічних проблем. А з огляду на шкоду, завдану війною, вони можуть утворити кумулятивний ефект і спричинити загрози техногенного характеру. Це може мати негативні наслідки для навколишнього природного середовища та здоров'я населення.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						43
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу

Регіональний план управління відходами у Рівненській області до 2033 року охоплює всю територію області та визначає політику у сфері управління відходами, об'єктом якої є територія, що характеризується унікальним набором соціальних, просторових, безпекових, екологічних та економічних особливостей. З огляду на сучасні виклики, які стоять перед областю (наслідки руйнівного впливу повномасштабної війни росії проти України, інтегрування положень директив Європейського Союзу в національне законодавство, у тому числі у сфері управління відходами, необхідність впровадження дієвих та ефективних заходів з його виконання), цілі і завдання спрямовуватимуться на зменшення шкідливого впливу відходів на довкілля та здоров'я людей, а також на досягнення максимально ефективного використання ресурсів, упровадження найкращих доступних технологій у сфері управління усіма видами відходів, відкриття нових об'єктів оброблення відходів і створення нових робочих місць.

Важливою частиною РПУВ є створення максимальних умов для запобігання утворенню відходів.

Загальна інформація про стан довкілля в розрізі його компонентів, умов життєдіяльності населення та стан його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу в результаті реалізації цілей та завдань РПУВ, наведено в розділі 2.

Значним антропогенним чинником в області залишається велика кількість накопичених промислових та побутових відходів. Найбільш вразливими компонентами довкілля, які зазнають негативного впливу відходів, є атмосферне повітря, поверхневі та ґрунтові води, ґрунти, а також здоров'я населення

При гіпотетичному «нульовому» сценарії коли не складається або не затверджується РПУВ, ускладнюється питання забезпечення належного санітарного стану, і ця альтернатива веде до погіршення екологічної ситуації, неефективного управління відходами та використання земельних ресурсів, виникнення стихійних звалищ, забруднення водного басейну, погіршення благоустрою в цілому.

Розробка та затвердження РПУВ, а також реалізація його заходів, які передбачають подальший розвиток системи роздільного збору побутових відходів, збільшення обсягів їх переробки та утилізації, удосконалення системи поводження з побутовими відходами буде мати позитивний вплив на стан довкілля з одночасним зменшенням впливу існуючих незмінних факторів: надходження забруднюючих речовин у атмосферне повітря, природні водойми та ґрунти.

Оцінка тенденцій передбачає порівняння основних екологічних параметрів та показників за останні роки. СЕО охоплює аналіз ймовірного впливу на стан довкілля, умови життєдіяльності та здоров'я населення в результаті впровадження РПУВ.

Територія області, яка ймовірно зазнає впливу внаслідок реалізації РПУВ включає: території, де буде удосконалена система поводження з відходами;

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						44
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

території поблизу місць розташування полігонів побутових відходів, місць розміщення промислових відходів та інших об'єктів інфраструктури системи поводження з відходами.

Реалізація РПУВ сприятиме покращенню стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я. Водночас, на територіях в зоні впливу нових об'єктів інфраструктури системи управління відходами можливі додаткові впливи на довкілля, які будуть оцінюватися при підготовці окремих проектів із включенням відповідних заходів щодо попередження, мінімізації та компенсації негативного впливу

У межах РПУВ визначено завдання, що першочергово стосуються територій та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля у сфері поводження з відходами внаслідок забруднення атмосферного повітря, поверхневих та підземних вод, ґрунтів, знищення зелених насаджень, лісів та негативного впливу на стан здоров'я населення.

РПУВ передбачається рекультивація місць розміщення відходів (полігонів, звалищ), які не відповідають встановленим вимогам законодавства та їх утримання після припинення експлуатації, із здійсненням контролю і моніторингу параметрів навколишнього природного середовища, з усуненням можливих негативних впливів місць розміщення побутових відходів на здоров'я людей та навколишнє природне середовище. Це сукупно зменшить навантаження на екологічний стан цих територій.

Для запобігання та зменшення негативного впливу відходів, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд, об'єктів незавершеного будівництва, об'єктів благоустрою внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків на навколишнє природне середовище та здоров'я людини РПУВ передбачається комплекс заходів, направлених на створення інфраструктури для управління такими видами відходів. Також РПУВ визначено заходи із упровадження систем, заходів із управління відходами, що біологічно розкладаються та відходами зелених насаджень, зокрема їх роздільного збору та компостування. Реалізація такого комплексу заходів направлена на зниження негативних наслідків утворення та поводження з відходами.

Одночасне створення нових місць розміщення промислових та побутових відходів, а також підприємств управління відходами дозволить скористатися перевагами масштабів виробництва і зменшить питомий вплив на стан довкілля.

РПУВ передбачені заходи, спрямовані на формування повної комплексної системи управління усіма потоками відходів в області. Це дозволить оперативно реагувати на негативні зміни, забезпечити підтримання комфортних та безпечних умов життя населення на всій Рівненській області.

Заходи РПУВ, орієнтовані на формування екологічної культури та підвищення екологічної свідомості населення й суб'єктів господарювання у сфері управління відходами, що в свою чергу сприятиме поліпшенню стану довкілля та умов життєдіяльності населення.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						45
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Загальний стан навколишнього природного середовища та здоров'я населення при реалізації РПУВ не зазнають негативного впливу. Стан та якість довкілля прогнозується на теперішньому рівні з динамікою покращення та підвищення рівня життя населення з одночасним зменшенням існуючих факторів впливу (надходження забруднюючих речовин у атмосферне повітря, природні водойми та ґрунти).

Разом з тим, в межах окремих територій, які на цей момент пов'язані з існуючими об'єктами поводження з відходами та/або будуть такими в майбутньому будуть відбуватись більш значимі впливи та зміни.

Створення нових місць розміщення відходів та створення об'єктів поглибленої переробки побутових та промислових відходів призведе до збільшення антропогенного навантаження на цих територіях по окремих компонентах довкілля або їх сукупності, проте в допустимих межах.

Отже, є певні території та конкретні місця, на яких відбудуться зміни внаслідок реалізації запланованих заходів. Доцільно розглядати потенційний вплив та наслідки реалізації РПУВ саме на цих територіях. Тому достатньо виявити екологічні проблеми та можливі ризики для навколишнього середовища та здоров'я населення, пов'язані з реалізацією РПУВ.

Вплив РПУВ на викиди парникових газів.

РПУВ передбачена діяльність, що пов'язана з викидами парникових газів. Основними з напрямів такої діяльності є:

- захоронення побутових та інших відходів на полігонах;
- біологічне оброблення відходів;
- утилізація відходів з використанням їх енергетичного потенціалу (в якості твердого палива);
- термічне знешкодження відходів (ветеринарні, медичні).

Як правило, викиди метану з полігонів є найбільшим джерелом викидів парникових газів в сфері управління відходами.

Викиди парникових газів при захороненні побутових відходів на полігонах.

При захороненні побутових та інших відходів на полігонах і звалищах відбувається анаеробне розкладання біовідходів і окремих інших відходів органічного походження (наприклад папір, текстиль). При цьому утворюється так званий полігонний біогаз, який у своєму складі містить парникові гази. Застосування технологічних рішень із роздільного збирання відходів, сортування та компостування зменшує вклад полігонів на викиди парникових газів.

Таким чином при захороненні побутових та інших відходів утворюється наступні парникові гази: діоксид вуглецю (CO_2), метан (CH_4), закис азоту (N_2O).

Методології визначення обсягів парникових газів від полігонів та звалищ враховують лише метан. Обсяги викидів N_2O не враховуються через їх незначну кількість. Викиди двоокису вуглецю (CO_2) біологічного походження не враховуються як парникові, оскільки аналогічна кількість CO_2 була спожита рослинами, з яких потім вуглець перейшов до органічних речовин, потім за ланцюгом до відходів і повернувся до атмосфери у вигляді викидів CO_2 .

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						46
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Припущення, за якими визначалися обсяги викидів парникових газів.

При інерційному розвитку системи управління відходами (у разі неприйняття або невиконання РПУВ):

- питомі обсяги утворення побутових відходів та їх морфологічний склад суттєво не будуть змінюватися протягом періоду планування (до 2033 року);

- використання біовідходів у власних домогосподарствах, у т.ч. їх компостування, а також спалювання рослинних та інших відходів у власних домогосподарствах буде поширеним у сільській місцевості та селищах міського типу;

- практика поводження з відходами в області буде близькою до існуючої.

При реалізації РПУВ:

- питомі обсяги утворення побутових відходів та їх морфологічний склад суттєво не будуть змінюватися протягом періоду планування (до 2033 року);

- показники реалізації заходів зі зменшення обсягів захоронення відходів будуть відповідати плановим значенням та цільовим показникам РПУВ;

- території для розміщення (складування) відходів облаштовані системами компостування органічної частини побутових та муніципальних відходів та на сміттєсортувальних лініях проводитиметься вилучення складових відходів, які здатні утворювати метан.

Біологічне оброблення відходів.

РПУВ передбачається діяльність в напрямі біологічного оброблення відходів, яка включає компостування органічної частини відходів у складі побутових відходів, відходів від утримання зелених насаджень.

Перевагами біологічного оброблення відходів є зменшення обсягу захоронення відходів, біостабілізація відходів, знищення патогенних мікроорганізмів у відходах і вироблення компосту для подальшого використання.

Утворені при біологічній обробці кінцеві продукти можуть, в залежності від їх якості, бути перероблені, або як органічне добриво, поліпшувач ґрунту, або використані для рекультивації порушених земель.

У разі застосування технологій аеробного оброблення (компостування) буде виділятися двоокис вуглецю (CO_2), але він має біологічне походження та не враховується, як той, що додає парникового ефекту оскільки аналогічна кількість CO_2 була спожита рослинами з яких потім вуглець перейшов до органічних речовин, потім за ланцюгом до відходів і повернувся до атмосфери у вигляді викидів CO_2 . У анаеробних ділянках компосту може утворюватися в невеликій кількості метан, який у більшості випадків окислюється всередині компосту. Піддані оцінці викиди метану, що потрапляють в атмосферу, знаходяться в діапазоні від менше одного відсотка до декількох відсотків загального вмісту вуглецю в матеріалі (Beck-Friis, 2001; Detzel et al., 2003; Arnold, 2005)

При компостуванні також можуть утворюватися викиди N_2O . Діапазон оцінюваних викидів варіюється в межах від менше 0,5 відсотків до 5 відсотків загального вмісту азоту в матеріалі (Petersen et al., 1998; Hellebrand 1998; Vesterinen, 1996; Beck- Friis, 2001; Detzel et al., 2003).

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						47
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Органічна частина відходів після біологічного оброблення при їх використанні або захороненні вже не буде розкладатися та утворювати метан (парниковий газ).

Кількісні значення очікуваного зниження викидів парникових газів на даному етапі визначити неможливо внаслідок значних невизначеностей відносно параметрів таких проектів.

Утилізація відходів з використанням їх енергетичного потенціалу.

РПУВ передбачається діяльність в напрямку використання енергетичного потенціалу відходів, як муніципальних так і інших видів у вигляді альтернативного палива, у тому числі RDF.

Використання енергетичного потенціалу відходів призводить до заміщення викопного палива. Тобто відбувається зменшення використання викопного палива з усіма супутніми позитивними екологічними наслідками, у тому числі зменшення викидів парникових газів.

Кількісні значення очікуваного зниження викидів парникових газів на даному етапі визначити неможливо внаслідок значних невизначеностей відносно параметрів таких проектів.

Термічне знешкодження відходів.

РПУВ передбачається можливість діяльності в напрямі термічного знешкодження небезпечних відходів, передусім це стосується відходів, що утворилися у результаті надання медичних та ветеринарних послуг медичними закладами області.

Найбільш розповсюдженим варіантом термічного знешкодження небезпечних відходів є спалювання. Спалювання відходів буде джерелами викидів парникових газів. Викидаються такі гази, як CO₂, метан (CH₄) і закису азоту (N₂O). Зазвичай, при спалюванні відходів CO₂ виділяється значно більше, ніж CH₄ і CO.

Кількісні значення очікуваного зниження викидів парникових газів на даному етапі визначити неможливо внаслідок значних невизначеностей відносно параметрів таких проектів.

Перероблення, оброблення та упровадження найкращих доступних технологій у сфері управління промисловими відходами.

РПУВ передбачається діяльність в напрямку впровадження найкращих доступних технологій у сфері управління промисловими відходами, їх перероблення, оброблення, повторного використання тощо.

Застосування таких технологій сприяє зменшенню розміщення таких видів відходів у навколишньому природному середовищі та їх негативного впливу на складові показників довкілля.

Кількісні значення очікуваного зниження впливу на показники стану навколишнього природного середовища на даному етапі визначити неможливо внаслідок значних невизначеностей відносно параметрів таких проектів.

Більш детальний опис ймовірних наслідків від реалізації видів діяльності (або які містять види діяльності та об'єкти), які можуть мати наслідки для довкілля, в тому числі наслідки для безпечності життєдіяльності людей та

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						48
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

їхнього здоров'я, виконуватиметься відповідними виконавцями у процесі здійснення процедури оцінки впливу на довкілля.

Оцінка впливу на довкілля здійснюється з дотриманням вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, з урахуванням стану довкілля в місці, де планується провадити плановану діяльність, екологічних ризиків і прогнозів, перспектив соціально-економічного розвитку регіону, потужності та видів сукупного впливу (прямого та опосередкованого) на довкілля, у тому числі з урахуванням впливу наявних об'єктів, планованої діяльності та об'єктів, щодо яких отримано рішення про провадження планованої діяльності або розглядається питання про прийняття таких рішень.

Висновки щодо ймовірного впливу РПУВ на довкілля.

Атмосферне повітря.

Реалізація окремих заходів РПУВ буде призводити до збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, окремих – до зменшення.

Створення додаткових об'єктів інфраструктури і поява нових джерел викидів не буде призводити до викидів, що перевищують нормативно допустимі величини.

Розвиток системи збирання та перевезення побутових відходів, збільшення автопарку смітєвозів призведуть до збільшення викидів. При цьому кількість смітєвозів та режим їх руху за маршрутами збирання відходів не буде суттєво впливати на загальні обсяги викидів від автотранспорту відповідних територій області. Використання сучасних смітєвозів забезпечить дотримання вимог законодавства щодо параметрів викидів від автотранспорту.

Реалізація окремих заходів РПУВ буде супроводжуватися зменшенням обсягів викидів та поліпшенням якості атмосферного повітря.

Кліматичні зміни.

Очікується загальний позитивний вплив реалізації РПУВ на запобігання кліматичним змінам через загальне зменшення викидів парникових газів. Додатково будуть забезпечені зниження викидів парникових газів при реалізації заходів з біологічного оброблення відходів та утилізація відходів з використанням їх енергетичного потенціалу.

Реалізація окремих заходів РПУВ будуть супроводжуватися додатковими викидами парникових газів, але їх кількість буде невеликою у порівнянні із сукупними зменшеннями.

Водні ресурси.

РПУВ не передбачає збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. А навпаки рекультивация та закриття існуючих полігонів та МВВ, реконструкція контейнерних майданчиків сприятиме недопущенню погіршення якості поверхневих та підземних вод.

Відходи.

Основні позитивні наслідки реалізації РПУВ очікуються саме у зниженні навантаження на довкілля, пов'язаного з утворенням відходів та усіма операціями поводження з ними.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						49
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Кількісні наслідки реалізації РПУВ закріплені у вигляді відповідних цільових показників, що узгоджені з цільовими показниками національного та регіонального рівня та враховують місцеві особливості.

Земельні ресурси.

Реалізація РПУВ не призведе до підсилення вітрової або водної ерозії ґрунтів, змін у топографії або в характеристиках рельєфу, появи таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози.

Зміни в структурі земельного фонду будуть пов'язані зі створенням об'єктів інфраструктури управління відходами, закриттям і рекультивацією полігонів та звалищ.

Проведення рекультивації місць складування відходів (полігонів, відвалів, хвостосховищ та інше) сприятиме відновленню порушених земель, покращенню санітарно-гігієнічних параметрів територій.

Об'єкти природно-заповідного фонду, екомережа та біорізноманіття.

РПУВ не передбачається реалізація заходів, що можуть призвести до негативного впливу на існуючі об'єкти природно-заповідного фонду та екомережу області.

Проведення біологічної рекультивації земель сприятиме створенню унікальних об'єктів, які у подальшому можуть розглядатися як заповідна територія, на якій відновлено біорізноманіття.

Рекреаційні зони та культурна спадщина.

Очікується, що реалізація РПУВ призведе до загального поліпшення стану довкілля, його рекреаційних можливостей та естетичних показників об'єктів довкілля через ліквідацію несанкціонованих звалищ, забезпечення населення якісними та доступними послугами у сфері поводження з відходами, ліквідації та/або приведення у відповідність до екологічних вимог інших місць зберігання або видалення відходів.

Населення та інфраструктура.

РПУВ не передбачається реалізація заходів, що можуть призвести до негативного впливу на життя і здоров'я населення та існуючу інфраструктуру.

Зменшення загроз для здоров'я людей буде досягнуто за рахунок:

- створення об'єктів поводження з муніципальними відходами, що відповідають нормативним вимогам;
- створення об'єктів у сфері поводження з небезпечними відходами, у тому числі ветеринарної медицини та медичними відходами;
- створення об'єктів управління відходами руйнувань, будівництва та знесення, а також відходів, що біологічно розкладаються;
- зменшення утворення несанкціонованих сміттєзвалищ.

Очікується, що реалізація РПУВ забезпечить населення якісними та доступними послугам у сфері поводження з побутовими відходами.

Екологічне управління, моніторинг.

РПУВ включає напрям діяльності, спрямований на створення та розвиток інституційної структури системи управління відходами, у т.ч. зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління відходами та вдосконалення системи

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						50
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

інформаційного забезпечення сфери управління відходами. РПУВ включає діяльність спрямовану на підсилення екологічного управління на рівні усіх ключових учасників: органів державного управління, місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання та населення.

Нижче наведено аналіз відповідності цілей РПУВ із стратегічними документами національного та регіонального рівнів (таблиця 3.1).

Табл. 3.1

Узгодженість із стратегічними документами та напрямками розвитку області

Екологічні цілі	Стратегічна документація національного та регіонального рівнів	Зменшити обсяг відходів шляхом вживання заходів щодо запобігання їх утворенню, їх скорочення, переробки та повторного використання	Створення сучасної системи управління відходами
1. Підвищення енергоефективності	+1	+1	+1
2. Поліпшення стану водного та повітряного басейнів	+2	+2	+2
3. Управління відходами	+2	+2	+2
4. Збереження біорізноманіття	+1	+1	+ 1
5. Формування екологічної культури мешканців	+2	+2	+2

Для оцінки відповідності цілей використовувалася п'ятибальна шкала:

+2 – цілі РПУВ добре узгоджені з міськими екологічними цілями;

+1 – цілі РПУВ та міські екологічні цілі принципово узгоджуються, проте не узгоджені в РПУВ. Необхідно тісніше пов'язати цілі на наступних етапах планування та/або на рівні заходів;

0 – цілі РПУВ та міські екологічні цілі нейтральні по відношенню одні до одних;

-1 – цілі РПУВ та міські екологічні цілі не узгоджуються, але можуть бути узгоджені, в рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей РПУВ та міських екологічних цілей;

-2 – цілі РПУВ та регіональні екологічні цілі принципово суперечать одні одним, необхідні термінові заходи, сформовані на уточнення цієї цілі РПУВ.

Реалізація РПУВ буде мати позитивний вплив на рівень відновлення відходів, тобто сприяти його збільшенню, що є важливим індикатором розвитку Рівненської області.

Оскільки заходи Регіонального плану управління відходами у Рівненській області в основному спрямовані на створення комплексної системи управління відходами різних видів, і мають обмежити їх негативний вплив на довкілля і здоров'я населення, від впровадження РПУВ можна очікувати виключно позитивних результатів.

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризику впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо території з природоохоронним статусом

На сьогодні Рівненщина відноситься до територій з помірним рівнем забруднення довкілля, але з помітно вираженою тенденцією до зростання техногенного навантаження на нього.

Промислову спеціалізацію області визначають електроенергетика, хімічна та деревообробна промисловість, виробництво будівельних матеріалів, виробництво скловиробів, машинобудування і металообробка, текстильна, харчова та видобувна промисловості.

Всі складові довкілля (атмосферне повітря, водні та земельні ресурси) зазнають антропогенного навантаження, що супроводжується збільшенням обсягів викидів в атмосферу та скидів у поверхневі водні об'єкти зворотних вод підприємств, накопиченням відходів усіх класів небезпеки. При цьому просторовий розподіл техногенного навантаження на довкілля Рівненщини нерівномірний, що викликане концентрацією промислового потенціалу переважно в центральній частині області.

Регіональний план управління відходами у Рівненській області до 2033 року спрямований на створення відповідної інфраструктури та визначає завдання, які покликані створити комплексну систему управління відходами відповідно до державних будівельних і санітарних норм, тому результатом її впровадження можна очікувати покращення стану навколишнього природного середовища та здоров'я населення, що призведе до створення більш сприятливих умов для життєдіяльності людини, у т.ч. на територіях з природоохоронним статусом.

Оцінка впливу на довкілля у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності відповідно до заходів Регіонального плану управління відходами у Рівненській області буде здійснюватися згідно з вимогами Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Загальна, зведена оцінка ймовірного впливу реалізації планованої діяльності ДДП на довкілля наведена в табл. 4.1.

Табл. 4.1

Оцінка ймовірного впливу реалізації РПУВ на довкілля відповідно до контрольного переліку

№	Чи може реалізація РПУВ спричинити:	Очікування впливу			Пом'якшення існуючої ситуації
		Так	Ймовірно	Ні	
Атмосферне повітря					
1.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?		+		
2.	Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?		+		
3.	Погіршення якості атмосферного повітря?			+	
4.	Появу джерел неприємних запахів?			+	

5.	Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			+	
Водні ресурси					
6.	Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			+	
7.	Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			+	
8.	Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			+	
9.	Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			+	
10.	Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			+	
11.	Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			+	
12.	Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			+	
13.	Порушення гідрологічного та гідохімічного режиму малих річок регіону?			+	
14.	Зміни напрямку або швидкості потоків підземних вод?			+	
15.	Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або шляхом порушення водоносних горизонтів)?			+	
16.	Забруднення підземних водоносних горизонтів?			+	
Управління відходами					
17.	Збільшення кількості			+	

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

	утворюваних твердих побутових відходів?				
18.	Збільшення кількості утворюваних чи накопичених відходів, що не є небезпечними?			+	
19.	Збільшення кількості відходів, що є небезпечними?			+	
20.	Спорудження еколого-небезпечних об'єктів управління відходами?			+	
21.	Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			+	
Земельні ресурси					
22.	Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?			+	
23.	Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			+	
24.	Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			+	
25.	Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			+	
26.	Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?			+	
27.	Виникнення конфліктів між ухваленнями цілями документа державного планування та цілями місцевих громад?			+	
Біорізноманіття та рекреація					
28.	Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			+	
29.	Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або			+	

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

	територіальному представництві?				
30.	Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?			+	
31.	Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			+	
32.	Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?			+	
33.	Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			+	

Населення та інфраструктура

34.	Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично прийнятих місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?			+	
35.	Зміни в локалізації, розміщенні, щільності, та зростанні кількості населення будь-якої території?			+	
36.	Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			+	
37.	Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			+	
38.	Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			+	
39.	Потреби нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			+	
40.	Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			+	

Екологічне управління та моніторинг					
41.	Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			+	
42.	Погіршення екологічного моніторингу?			+	
43.	Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			+	
44.	Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			+	
Інше					
45.	Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?			+	
46.	Суттєве вилучення будь-якого невідновлюваного ресурсу?			+	
47.	Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			+	
48.	Суттєве порушення якості природного середовища?			+	
49.	Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			+	
50.	Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть значними, але у сукупності можуть викликати значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			+	

Оцінка головних впливів на довкілля та здоров'я населення.

На основі оцінок, представлених в таблиці, можна зробити наступні висновки щодо ймовірного впливу Регіонального плану управління відходами у Рівненській області на довкілля:

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						56
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

1) Вплив на атмосферне повітря. В результаті реалізації РПУВ не передбачається збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та погіршення його стану.

2) Вплив на водні ресурси. РПУВ не передбачає збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води.

3) Відходи. Впровадження РПУВ та створення комплексної системи управління відходами сприятиме зменшенню обсягів утворення відходів, збільшенню обсягів їх відновлення (повторного використання, оброблення тощо) та відверненню їх негативного впливу на стан навколишнього природного середовища та здоров'я мешканців області;

4) Вплив на земельні ресурси. Внаслідок реалізації РПУВ не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози. Разом з тим, рекультивация місць видалення відходів (полігонів, сміттєзвалищ та інших накопичувачів відходів), що передбачена заходами РПУВ сукупно зменшить навантаження на екологічний стан цих територій.

5) Вплив на біорізноманіття та рекреаційні зони. В РПУВ не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття.

Проведення біологічної рекультивации земель сприятиме відновленню та збільшенню біорізноманіття.

6) Вплив на культурну спадщину. Реалізація не призводить до негативного впливу на наявні об'єкти історико-культурної спадщини.

7) Вплив на населення та інфраструктуру. РПУВ не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення. Більше того, вирішення таких питань, як реконструкція контейнерних майданчиків, впровадження роздільного збору сміття, сприятиме покращенню забезпечення санітарного й епідемічного благополуччя населення.

8) Екологічне управління, моніторинг та інше. РПУВ не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки, натомість передбачає покращення управління відходами та підвищення енергоефективності управління комунальним господарством.

9) Кумулятивний вплив. Ймовірність того, що реалізація РПУВ може призвести до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Таким чином, реалізація Регіонального плану управління відходами у Рівненській області не супроводжуватиметься появою нових негативних наслідків для довкілля. Разом з тим, реалізація цілей, завдань та заходів РПУВ сприятиме ефективній інтеграції положень директив Європейського Союзу для переходу до мінімізації забруднення та закладе основи посиленого переходу до Європейського зеленого курсу, зокрема з розбудови інфраструктури управління відходами та сприятиме покращенню екологічної ситуації в регіоні.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						57
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування

Даний розділ містить інформацію про зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування.

Регулювання в сфері охорони довкілля на державному та місцевому рівні здійснюється на основі:

- Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- Водного Кодексу України;
- Земельного кодексу України;
- Закону України «Про управління відходами»;
- Закону України «Про охорону земель»;
- Закону України «Про оцінку пливку на довкілля»;
- Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 №820-р;
- Національного плану управління відходами до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2019 року № 117-р тощо;
- Указу Президента України 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»;
- Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 2697-VIII.

Відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та нормативно-правової бази України документ державного планування повинен враховувати ряд зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість дотримання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- виконання ряду заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності та цілісності природних об'єктів і комплексів;
- узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;
- забезпечення загальної доступності матеріалів ДДП та самого звіту СЕО

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						58
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації»;

- надання інформації щодо обґрунтованого нормування впливу планової діяльності на навколишнє природне середовище;
- оцінка ступеня антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну ситуацію;
- використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів об'єкту для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля.

Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля стосуються заходів щодо охорони земельних ресурсів, лісів, повітряного, водного та ґрунтового середовища.

Угода про асоціацію з Європейським Союзом передбачає суттєві зміни екологічної політики України, зокрема у сфері управління відходами. Держава Україна зобов'язалася інтегрувати у вітчизняне законодавство різні норми, закладені у Директивах:

- про відходи;
- про захоронення відходів.

Основні стандарти управління відходами, що містяться в Директивах Європейського Союзу і які Україна зобов'язалася впровадити у національному законодавстві, спрямовані на захист навколишнього середовища від негативних наслідків антропогенної діяльності.

Рамкова Директива № 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19 листопада 2008 р. "Про відходи та скасування деяких директив".

Це головний документ у цій сфері, який Україна зобов'язана виконати. Вона вважається рамковою, оскільки встановлює межі та шаблони для законодавства. Один із найважливіших прописаних у ній принципів - це принцип створення «ієрархії пріоритетів управління відходами».

Директива Ради № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 р. «Про захоронення відходів».

Відповідно до ієрархії пріоритетів управління відходами, захоронення відходів на сміттєзвалищах є найменш бажаним заходом. Тому його слід обмежувати до мінімуму. Але в тому випадку, якщо від цього нікуди не дітися й відходи потрібно захоронити на сміттєзвалищі, потрібно дотримуватись норм, які містяться у цьому документі. Загальна мета згаданої Директиви - запобігання чи зменшення, наскільки це можливо, негативного впливу на довкілля, зокрема на поверхневі та ґрунтові води, повітря, а також здоров'я людей від захоронення відходів, шляхом запровадження жорстких технічних вимог до відходів та полігонів.

Директиви № 2006/21/ЄС Європейського парламенту та Ради від 15 березня 2006 року «Про управління відходами видобувних підприємств, та якою вносяться зміни до Директиви 2004/35/ЄС», яка передбачає заходи, процедури та настанови для попередження або зменшення, наскільки це можливо, будь-якого негативного впливу на довкілля, зокрема воду, повітря, ґрунт, фауну і флору та

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						59
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

ландшафт, а також будь-яких пов'язаних з цим ризиків для здоров'я людей, що виникли в результаті управління відходами видобувної промисловості.

Згідно положень Директиви фізичні або юридичні особи, відповідальні за управління відходами видобування, складають та забезпечують виконання планів управління відходами для мінімізації, оброблення, відновлення та видалення відходів видобування, враховуючи принцип сталого розвитку. Зокрема цілями плану управління відходами повинні бути:

- заповнення відходами видобування гірничих виробок після видобутку мінералів, наскільки це є технічно й економічно доцільним та екологічно раціональним відповідно до чинних екологічних стандартів;

- заохочення до відновлення відходів видобування шляхом рециклінгу, повторного використання або рекуперації таких відходів, якщо це є екологічно раціональним відповідно до чинних екологічних стандартів;

- забезпечення короткострокового і довгострокового безпечного видалення відходів видобування, зокрема беручи це до уваги на етапі проектування, управління під час експлуатації та після закриття об'єкта розміщення відходів

Регіональний план управління відходами у Рівненській області визначає головні напрями у сфері управління відходами в місті з урахуванням європейських підходів з питань управління відходами, що базуються на положеннях даних Директив.

Оцінка відповідності проекту ДДП зобов'язанням у сфері охорони довкілля, встановлені на міжнародному рівні та шляхи їх врахування.

Основними напрямами співробітництва України з міжнародними організаціями є: охорона біологічного різноманіття; охорона транскордонних водотоків і міжнародних озер; зміна клімату; охорона озонового шару; охорона атмосферного повітря; управління відходами; оцінка впливу на довкілля.

Міжнародні обов'язки Україна у сфері охорони довкілля зафіксовані у таких програмах:

- Конвенція про біологічне різноманіття, (1992 р., м. Ріо-де-Жанейро Бразилія), ратифікована Верховною Радою України 29 листопада 1994 р.;

- Конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення головним чином як середовище існування водоплавних птахів (Рамсарська конвенція, м.Рамсар, Іран, 1971 р.);

- Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, 1979 р.);

- Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів (1995 р.);

- Угоди про збереження кажанів в Європі (1991 р.);

- Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція);

- Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (ратифікована Україною 29 жовтня 1996 р.);

- Європейська конвенція про охорону археологічної спадщини (Валлетта, 1992 р.);

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						60
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

- Конвенція про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер (Гельсінкі, 1992), що є чинною в Україні з 1 липня 1999 р. та інші.

На виконання Бернської конвенції в Європі створена мережа територій особливого природоохоронного значення – Смарагдова мережа, важливих для збереження біорізноманіття в країнах Європи і деяких країнах Африки.

Смарагдова мережа України є українською частиною Смарагдової мережі Європи, розробляється з 2009 року. В листопаді 2016 року було затверджено першу версію Смарагдової мережі для України, яка потребує доопрацювання на основі наукових даних. Станом на 01.01.2016 р. мережа займала близько 8% території України і в основному складається з існуючих територій природно-заповідного фонду.

При реалізації планованої діяльності обов'язково дотримуватися чинного природоохоронного законодавства.

Разом з тим варто зазначити, що більшість заходів, передбачених проектом ДДП у в сфері розвитку інженерної та транспортної інфраструктури, благоустрою, управління відходами відповідають загальносвітовим принципам охорони довкілля та сприяють дотриманню міжнародних зобов'язань.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року». Мета державної екологічної політики та її стратегічні цілі Аналіз відповідності цілей напрямів РПУВ стратегічним цілям державної екологічної політики України наведено в табл. 5.1.

Таблиця 5.1

Аналіз відповідності напрямків РПУВ стратегічним цілям державної екологічної політики України

Напрями РПУВ	Стратегічні цілі державної екологічної політики України				
	Формування у суспільстві екологічних цілей і засад сталого споживання та виробництва	Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України	Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-екологічного розвитку України	Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення	Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління
1. Управління потоками відходів	+	+	+	+	+
2. Управління муніципальним и відходами	+	+	+	+	+
3. Управління небезпечними відходами	+	+	+	+	+

4. Управління промисловими відходами	+	+	+	+	+
5. Управління відходами будівництва та знесення	+	+	+	+	+
6. Управління відходами упаковки	+	+	+	+	+
7. Управління відходами електричного та електронного обладнання	+	+	+	+	+
8. Управління відпрацьованим і батареями, батареями та акумуляторами	+	+	+	+	+
9. Управління медичними відходами	+	+	+	+	+
10. Управління знятими з експлуатації транспортними засобами	+	+	+	+	+
11. Управління осадами стічних вод від комунальних очисних споруд	+	+	+	+	+

** Для оцінки відповідності цілей виконувалась наступна методика:
«+/-» стратегічні цілі враховано/не враховано у напрямках РПУВ
«х» стратегічні цілі нейтральні по відношенню до напрямів РПУВ*

ДДП розроблено відповідно до вимог Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та інше. Відповідно до нормативно-правової бази України було прийнято ряд зобов'язань на місцевому рівні:

I. Забезпечення загальної доступності ДДП та самого звіту про СЕО відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації», Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» шляхом надання їх за запитом на інформацію, оприлюднення на офіційному вебсайті тощо;

II. Проведення громадського обговорення шляхом надання письмових зауважень і пропозицій у відповідності до вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»;

III. Пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість дотримання екологічних стандартів;

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						62
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

IV. Гарантування екологічно безпечного середовища для життя, праці та здоров'я населення;

V. Проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності й цілісності природних об'єктів і комплексів;

VI. Вирішення питань охорони навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів з урахуванням ступеня антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну обстановку;

VII. Запровадження здійснення постійного в часі моніторингу наслідків виконання ДДП для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Крім того, зобов'язаннями у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативного впливу на здоров'я населення, що безпосередньо стосуються виконання завдань та заходів РПУВ є:

- розробка документів дозвільного характеру у сфері охорони навколишнього середовища – висновку з оцінки впливу на довкілля (у відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»), дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел (у відповідності до вимог Закону України «Про охорону атмосферного повітря»), дозволу на спеціальне водокористування (у відповідності до вимог Водного кодексу України);

- встановлення та дотримання санітарно-захисних зон від об'єктів, які є джерелами викидів/скидів шкідливих речовин, підвищених рівнів шуму, вібрації;

- недопущення наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;

- впровадження заходів зі скорочення викидів забруднюючих речовин;

- недопущення скидання стічних вод, використовуючи рельєф місцевості;

- недопущення скидання недостатньо очищених стічних вод у водні об'єкти;

- утримання в належному стані охоронних зон навколо очисних та інших водогосподарських споруд та технічних пристроїв;

- утримання в належному стані охоронних зон водних об'єктів.

Відповідно до нормативно-правової бази України РПУВ відповідає ряду зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;

- виконання заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони довкілля;

- проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;

- використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						63
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

- формування динамічного урівноваженого стану довкілля, що забезпечуватиме екологічне, санітарно-безпечне середовище для життєдіяльності населення.

Головні стратегічні державні документи, що мають відношення до РПУВ перераховані нижче.

1) Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки. Стратегія затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695. Основними завданнями якої є за напрямком:

- «Розвиток інженерної інфраструктури» включають: сприяння створенню мережі сміттєпереробних підприємств, проведенню роз'яснювальної роботи з підвищення рівня поінформованості населення щодо управління відходами; поширення практики застосування державно-приватного партнерства для залучення інвестицій у технічне переобладнання (модернізацію) інженерної інфраструктури житлово-комунального господарства (у тому числі впровадження сучасних технологій та обладнання у сфері водопостачання, водовідведення, тепlopостачання, поводження з твердими побутовими відходами);

«Підтримка програм міжрегіональної кооперації та обмінів між регіонами України» включають: забезпечення проведення інформаційної кампанії та організації міжрегіональної співпраці щодо здійснення регіонами спільних заходів, спрямованих на розвиток економіки, туристично-рекреаційної сфери, транспортної інфраструктури, використання господарського комплексу, зменшення антропогенного навантаження на територію, впровадження сучасних технологій переробки та утилізації побутових і виробничих відходів, впровадження принципів інтегрованого управління територією;

«Посилення інтегруючої ролі агломерацій та великих міст» включають: забезпечення підтримки індустрії переробки та утилізації відходів, що використовує передові інноваційні технології.

РПУВ передбачає заходи на виконання завдань Державної стратегії регіонального розвитку на 2021- 2027 роки.

2) Стратегія державної екологічної політики України на період до 2030 року. Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року затверджені Законом України від 28.02.2019 № 2697-VIІІ. Метою державної екологічної політики є досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України з метою забезпечення конституційного права кожного громадянина України на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем.

Державна екологічна політика спрямована на досягнення стратегічних цілей: формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва; забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України; забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України;

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						64
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення; удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління. Стратегією визначені основні цілі, які передбачають:

- Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України
До завдань належить стимулювання розвитку інфраструктури управління відходами;

- Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України
До завдань належить управління відходами та ресурсами, повернення у господарський обіг ресурсоцінних матеріалів;

- Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення
До завдань належить: стимулювання заміщення первинних природних ресурсів за рахунок використання відходів виробництва чи побічних продуктів, у тому числі шлаків, упровадження сталої системи управління відходами та небезпечними хімічними речовинами.

Проблема накопичення твердих побутових відходів розв'язуватиметься шляхом мінімізації їх утворення, забезпечення максимального використання ресурсоємних відходів, а проблема утилізації небезпечних відходів вирішуватиметься шляхом вдосконалення технологічних процесів та побудови високотехнологічних комплексів для їх утилізації.

Реалізація Основних засад (стратегії) державної екологічної політики дасть змогу, зокрема, мінімізувати забруднення ґрунтів небезпечними забруднюючими речовинами та відходами.

Відповідно до показників оцінки реалізації державної екологічної політики частка відходів, що захоронюються має зменшитися із 50% загального обсягу утворених відходів у 2015 році, до 45% у 2020, 40% у 2025 та 35% у 2030 році.

Виконання РПУВ сприятиме досягненню завдань стратегії, зокрема, щодо стимулювання розвитку інфраструктури управління відходами, повернення у господарський обіг ресурсоцінних матеріалів та зниження екологічних ризиків. Положення стратегії враховані під час визначення цільових індикаторів документа державного планування.

3) Національна стратегія управління відходами в Україні на період до 2030 року. Схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820-р. із змінами, внесеними згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 № 117-р.

Цілями Стратегії є: визначення та розв'язання ключових проблем розвитку управління відходами в Україні на інноваційних засадах; визначення пріоритетних напрямів діяльності центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, організацій, установ, підприємств, громадських організацій та суспільства в цілому щодо переходу системи управління відходами на інноваційну модель; визначення шляхів та методів удосконалення існуючої інфраструктури з управління відходами, які не

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						65
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

суперечать інноваційній моделі; забезпечення сталого розвитку України шляхом виконання завдань, спрямованих на екологічну та ресурсну безпеку; зменшення адміністративного навантаження на суб'єктів господарювання, підвищення якості надання адміністративних послуг; забезпечення законності та передбачуваності адміністративних дій.

Метою цієї Стратегії є створення умов для підвищення стандартів життя населення шляхом впровадження системного підходу до поводження з відходами на державному, регіональному та місцевому рівні, зменшення обсягів утворення відходів та збільшення обсягу їх переробки та повторного використання.

Спеціальними заходами у сфері побутових та промислових відходів є, зокрема, такі:

- залучення населення до роздільного збирання побутових відходів та стимулювання такого їх збирання;

- підвищення рівня перероблення побутових відходів;

- запровадження компостування органічної складової побутових відходів у приватних домогосподарствах сільської місцевості, а також приміських районів;

- створення в рамках пілотних проектів об'єктів з виробництва палива з побутових відходів на базі об'єктів механіко-біологічного оброблення за умови їх наближеного розташування до цементних заводів. Кількість і розташування виробництв залежатиме від прийняття нормативних документів, які регулюватимуть питання використання альтернативного палива;

- визначення основних технологічних процесів - найкращих доступних технологій для повторного використання, перероблення та утилізації промислових відходів;

- створення системи екологічно безпечного видалення відходів у спеціально відведених та належно облаштованих місцях та об'єктах з урахуванням моделі регіональних полігонів промислових відходів, для повторного використання, перероблення та утилізації яких відсутні екологічно безпечні технології;

- створення централізованих регіональних потужностей з перероблення та утилізації промислових відходів;

РПУВ розроблено на виконання Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року та включає заходи, що відповідають положенням стратегії.

4) Національний план управління відходами до 2030 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2019 року №117-р та проект Національного плану управління відходами до 2033 року.

При розробці РПУВ враховані положення передбачені Національним планом управління відходами до 2030 року та положенням проекту Національного плану управління відходами до 2033 року.

5) Закон України «Про управління відходами» прийнятий Верховною Радою України 20 червня 2022 року № 2320-ІХ.

Документ передбачає та визначає правові, організаційні, економічні засади діяльності щодо запобігання утворенню, зменшення обсягів утворення відходів,

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						66
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

зниження негативних наслідків від діяльності управління відходами, сприяння підготовці відходів до повторного використання, рециклінгу і відновленню з метою запобігання їх негативному впливу на здоров'я людей та довкілля.

РПУВ розробляється на виконання вимог Закону України «Про управління відходами» та передбачає відповідні заходи.

6) Стратегія розвитку Рівненської області на період до 2027 року;

7) Обласна програма охорони навколишнього природного середовища у Рівненській області на 2022-2026 роки.

РПУВ розроблено з урахуванням цілей та завдань, передбачених регіональними програмами у сфері екологічної безпеки та поводження з відходами.

У процесі стратегічної екологічної оцінки РПУВ було розглянуто стратегії та програми державного, регіонального та місцевого рівня, що містять екологічні цілі а також відповідні завдання у сфері охорони здоров'я та соціально-економічного розвитку. В процесі аналізу було виявлено, що різні програми розвитку містять подібні, хоча і не завжди ідентичні, екологічні цілі. Аналіз також включав цілі, які мають відношення до ДДП, та цілі, які можуть бути вирішені на іншому рівні планування. На основі аналізу змісту РПУВ був оцінений рівень відповідності цілей, викладених у ДДП, екологічним цілям, встановленим на державному та регіональному рівнях.

Звітом про СЕО також проведена оцінка відповідності даного РПУВ зобов'язанням у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, що стосуються ДДП, встановлені нормативно-законодавчими актами у сфері охорони довкілля.

Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, забезпечується виконання вимог нормативно-законодавчих актів у сфері охорони довкілля, державних будівельних норм та державних санітарних правил при плануванні населених пунктів. Врахування таких зобов'язань з урахуванням визначених параметрів санітарно-захисних зон від об'єктів, які є джерелами виділення шкідливих речовин, запахів, підвищених рівнів шуму, вібрації, електронних полів, іонізуючих випромінювань, зон санітарної охорони від підземних джерел водопостачання, охоронних зон інженерних мереж та території природоохоронного призначення, а також дотримання режимів господарського використання встановлених в їх межах – звітом про СЕО пропонується на подальших стадіях реалізації заходів та проектів РПУВ, а саме під час здійснення оцінки впливу на довкілля у відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

За результатами аналізу можна зробити висновок, що ДДП «Регіональний план управління відходами у Рівненській області до 2033 року» в достатньо високій мірі відповідає цілям екологічної політики, встановленим на національному, регіональному та місцевому рівнях; враховує більшість з них та пропонує комплекс заходів, які сприятимуть їх виконанню.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						67
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо-, та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності – 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Наслідками для довкілля, у тому числі для здоров'я населення вважаються ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту, природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Вторинні наслідки – це вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття.

Кумулятивні наслідки – нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту.

Синергетичний вплив. Накопичені токсикологічними дослідженнями дані свідчать про те, що в більшості випадків одночасна присутність декількох шкідливих хімічних речовин у компоненті довкілля чи організмі людини в комбінації діють за типом сумації, тобто дія їх додається. Для речовин, які викидатимуться проєктованими об'єктами ефект сумації шкідливого впливу не встановлений.

Коротко- та середньострокові наслідки (1, 3-5, 10-15 років) будуть проявлятися внаслідок будівництва та влаштування проєктованих об'єктів і полягатимуть в тимчасовому накопиченні будівельних відходів, забрудненні атмосферного повітря під час будівельних робіт.

Узагальнені результати визначення ймовірних наслідків для довкілля, в тому числі здоров'я населення, від реалізації цілей і завдань, визначених в проєкті РПУВ представлені в табл. 6.1.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		68

Табл. 6.1

Узагальнені результати процедури оцінки проектних рішень ДДП

Територія	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Ґрунти	Природо-охоронні території	Біорізноманіття	Здоров'я
Виробничі території	П/ДС/М/К	М/Нп/КС	М/Нп/КС	Нп/М/КС	0	М/КС	М/КС
Сельбищні території	П/ДС/М/К	М/Нп/КС	М/Нп/КС	Нп/М/КС	0	М/КС	М/КС
Комунальні території	П/ДС/М/К	М/Нп/КС	М/Нп/КС	Нп/М/КС	0	М/КС	М/КС
Ландшафтно-рекреаційні території	П/ДС/М	М/Нп/КС	М/Нп/КС	Нп/М/КС	П/М/ДС	П/М/ДС	М/КС

ПОЗНАЧЕННЯ	Пояснення
-2	Значний негативний вплив. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків, щоб він став незначним.
-1	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним.
0	Немає впливу.
+1	Негативні наслідки не очікуються за умови дотримання існуючих стандартів і процедури (або помірний позитивний вплив)
+2	Значний позитивний вплив.
(?)	Значення впливу не може бути оцінено з певністю через відсутність даних про компоненти довкілля, заплановану діяльність або з інших причин.
П/Нп	Прямий / Непрямий
ДС/СС/КС	Довгостроковий (10-15 років) / Середньостроковий (3-5 років) / Короткостроковий (1 рік)
М/Р	Місцевий / Регіональний
К/С/ТрК	Кумулятивний / Синергічний / Транскордонний

Серед переліку заходів РПУВ передбачено, зокрема:

Нове будівництво комплексів з переробки, знешкодження та складування побутових відходів;

Сфери охорони довкілля	Можливі наслідки виконання ДДП
Клімат та мікроклімат	Змін кліматичних та мікрокліматичних умов в процесі провадження планованої діяльності не очікується. Передбачається незначне теплове навантаження від спецтехніки в процесі підготовчих і основних робіт.
Атмосферне повітря	Діяльність комплексу з переробки ТПВ супроводжуватиметься викидами забруднюючих

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		69

	<p>речовин в атмосферу, основними з яких очікувано будуть викиди парникових газів, а також – аміаку, пилу та неприємного запаху.</p> <p>При будівництві комплексу також очікується тимчасовий вплив протягом будівельних робіт</p> <p>Кількісний та уточнений якісний склад забруднюючих речовин буде встановлено на наступних стадіях проектування.</p>
Водне середовище	<p>Передбачаються місцеві очисні споруди для біологічної очистки господарсько-побутових стічних вод.</p> <p>Використання водопровідної води передбачено тільки для санітарних потреб персоналу.</p>
Ґрунтове середовище	<p>Очікується порушення ґрунтового покриву при будівництві.</p> <p>При безаварійній експлуатації об'єкта забруднення ґрунту не очікується.</p>
Відходи	<p>У процесі будівництва та діяльності комплексу з переробки ТПВ будуть утворюватися відходи (побутові та виробничі), які накопичуватимуться у спеціально відведених місцях та передаватимуться на утилізацію або переробку спеціалізованим організаціям (у т.ч. – направлятимуться на переробку на власному виробництві у процесі діяльності об'єкту).</p>
Біорізноманіття	Вплив не передбачається
Навколишнє соціальне середовище	<p>Ймовірні наслідки для довкілля та здоров'я населення внаслідок діяльності комплексу з переробки ТПВ попередньо оцінюються як мінімальні. Проект може викликати занепокоєння серед місцевих жителів через шум, запахи та потенційні ризики для здоров'я. Можуть виникнути соціальні конфлікти, що потребуватиме впровадження додаткових заходів для забезпечення безпеки та комфорту населення.</p>

Рекультивация виведених з експлуатації полігонів побутових відходів, забезпечення локалізації їх негативного впливу;

Сфери охорони довкілля	Можливі наслідки виконання ДДП
Клімат та мікроклімат	Змін кліматичних та мікрокліматичних умов в процесі провадження планованої діяльності не очікується. Передбачається незначне теплове навантаження від спецтехніки в процесі підготовчих і основних робіт.
Атмосферне повітря	Зниження рівня викидів метану, CO ₂ та інших парникових газів, що утворюються внаслідок розкладу відходів. Зменшення забруднення повітря пилом та іншими шкідливими речовинами.

Водне середовище	Зниження ризику забруднення поверхневих та підземних вод завдяки запобіганню витокам фільтраційних вод. Необхідно передбачити системи для очищення забруднених стоків та відведення вод.
Ґрунтове середовище	Поліпшення стану ґрунтів за рахунок ліквідації джерел забруднення та відновлення їхньої природної структури. Можливе використання спеціальних покриттів для запобігання подальшому забрудненню.
Відходи	Зменшення обсягу відходів та їх належна утилізація. Можливе відновлення частини території для подальшого використання у рекреаційних цілях, промислового туризму
Біорізноманіття	Відновлення природних місць проживання для флори та фауни, що сприятиме збільшенню біорізноманіття. Можливе створення зелених зон та рекреаційних територій на місці колишніх полігонів та відвалів.
Навколишнє соціальне середовище	Поліпшення якості життя місцевого населення завдяки зниженню негативного впливу полігонів, відвалів, хвостосховищ на здоров'я населення та довкілля. Підвищення естетичної привабливості місцевості та можливості її використання для громадських потреб.

Створення нових (додаткових) об'єктів оброблення відходів промисловості

Сфери охорони довкілля	Можливі наслідки виконання ДДП
Клімат та мікроклімат	Змін кліматичних та мікрокліматичних умов в процесі провадження планованої діяльності не очікується.
Атмосферне повітря	Збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря при експлуатації новостворених об'єктів.
Водне середовище	Можливе забруднення поверхневих та підземних вод, якщо не буде належного управління системою відведення стічних вод. За умови дотримання технологічного регламенту, нормативно-правових актів у сфері охорони водних ресурсів погіршення стану водного середовища не очікується. Рекомендується проведення систематичного моніторингу якості поверхневих і підземних вод у зоні впливу проектного об'єкта.
Ґрунтове середовище	Очікується порушення ґрунтового покриву при будівництві. При безаварійній експлуатації об'єкта забруднення ґрунту не очікується.
Відходи	У процесі будівництва та діяльності об'єктів з переробки промислових відходів будуть утворюватися відходи (побутові та виробничі), які накопичуватимуться у спеціально відведених місцях та передаватимуться на утилізацію або переробку

	спеціалізованим організаціям (у т.ч. – направлятимуться на переробку на власному виробництві у процесі діяльності об'єкту).
Біорізноманіття	Вплив не передбачається
Навколишнє соціальне середовище	Ймовірні наслідки для довкілля та здоров'я населення внаслідок діяльності комплексів з переробки промислових відходів попередньо оцінюються як мінімальні. Проект може викликати занепокоєння серед місцевих жителів через шум, запахи та потенційні ризики для здоров'я. Можуть виникнути соціальні конфлікти, що потребуватиме впровадження додаткових заходів для забезпечення безпеки та комфорту населення.

Створення об'єктів для збирання, зберігання та оброблення небезпечних відходів;

Сфери охорони довкілля	Можливі наслідки виконання ДДП
Клімат та мікроклімат	Змін кліматичних та мікрокліматичних умов в процесі провадження планованої діяльності не очікується.
Атмосферне повітря	Під час будівництва та експлуатації можливі викиди забруднюючих речовин. Також можуть виникати викиди шкідливих речовин у процесі оброблення небезпечних відходів, що потребує встановлення газоочисних установок, фільтрів та інших систем очищення.
Водне середовище	Можливе забруднення поверхневих та підземних вод, якщо не буде належного управління системою відведення стічних вод. За умови дотримання технологічного регламенту, нормативно-правових актів у сфері охорони водних ресурсів погіршення стану водного середовища не очікується.
Ґрунтове середовище	При безаварійній експлуатації об'єкта забруднення ґрунту не очікується.
Відходи	Необхідність забезпечення належного зберігання та транспортування небезпечних відходів для мінімізації ризиків. У процесі будівництва та діяльності об'єктів з утилізації небезпечних відходів будуть утворюватися відходи (побутові та виробничі), які накопичуватимуться у спеціально відведених місцях та передаватимуться на утилізацію або переробку спеціалізованим організаціям (у т.ч. – направлятимуться на переробку на власному виробництві у процесі діяльності об'єкту).
Біорізноманіття	Не очікується
Навколишнє соціальне середовище	Ймовірні наслідки для довкілля та здоров'я населення внаслідок діяльності підприємств з

	утилізації небезпечних відходів попередньо оцінюються як мінімальні. Проект може викликати занепокоєння серед місцевих жителів через шум, запахи та потенційні ризики для здоров'я. Можуть виникнути соціальні конфлікти, що потребуватиме впровадження додаткових заходів для забезпечення безпеки та комфорту населення.
--	--

Будівництво об'єктів компостування відходів від зелених насаджень

Сфери охорони довкілля	Можливі наслідки виконання ДДП
Клімат та мікроклімат	Змін кліматичних та мікрокліматичних умов в процесі провадження планованої діяльності не очікується.
Атмосферне повітря	При будівництві об'єкту очікується тимчасовий вплив протягом будівельних робіт Під час компостування можуть виникати запахи та незначні викиди газів.
Водне середовище	Можливе забруднення поверхневих та підземних вод, якщо не буде належного управління системою відведення стічних вод. Важливо передбачити системи для збору, очищення та відведення стоків.
Ґрунтове середовище	Ризик забруднення ґрунтів мінімальний за умови належного управління процесом компостування. Можливість використання компосту для збагачення ґрунтів органічними речовинами, покращуючи їх структуру та родючість.
Відходи	Значне зменшення обсягу органічних відходів, які потребують утилізації. Зменшення обсягу органічних відходів пояснюється тим, що органічні відходи, які раніше потребували утилізації, тепер будуть перероблятися на компост. Цей компост можна використовувати для властивостей покращення ґрунтів у сільському господарстві та благоустрою територій, рекультивації порушених земель, таким чином ефективно зменшуючи кількість відходів, що потребують традиційної утилізації.
Біорізноманіття	Негативний вплив не очікується. Проект сприятиме створенню більш здорових екосистем за рахунок використання органічного компосту для озеленення та відновлення місць проживання місцевої флори та фауни.
Навколишнє соціальне середовище	Проект може покращити якість життя місцевого населення за рахунок зменшення кількості відходів, що заборонуються шляхом їх компостування та подальшого використання при благоустрої зелених зон та рекультивації порушених земель. Важливо забезпечити належні заходи для мінімізації запахів та інших можливих

Очікуваними наслідками реалізації РПУВ є зниження навантаження на довкілля, пов'язане з утворенням відходів та поводженням з ними. При цьому реалізація заходів зі створення об'єктів інфраструктури управління відходами, модернізації таких об'єктів, а також експлуатація об'єктів управління відходами будуть супроводжуватися додатковими факторами впливу на довкілля.

Негативні впливи на довкілля, що будуть виникати при створенні, модернізації та експлуатації інфраструктурних об'єктів, не будуть перевищувати нормативно допустимих рівнів. Це буде забезпечуватись застосуванням сучасних технічних рішень та проходженням процедури оцінки впливу на довкілля (ОВД), за потреби.

Очікується, що реалізація РПУВ буде мати лише опосередкований вплив на здоров'я населення через прямі впливи на складові довкілля.

Очікуваними позитивними наслідками реалізації ДДП, сформовані у формі завдань РПУВ, це зокрема:

- вдосконалення інституційної структури сфери управління відходами та зміцнення кадрового потенціалу у сфері управління відходами;
- вдосконалення системи інформаційного забезпечення сфери управління відходами;
- підвищення обізнаності населення щодо управління побутовими та промисловими відходами, а також відходами видобувної промисловості, біовідходами тощо.

При цьому слід враховувати, що цими показниками позитивні наслідки не обмежуються.

За окремими видами відходів числові значення очікуваного позитивного ефекту не визначаються через значний рівень невизначеності, що зумовлений зовнішніми і внутрішніми факторами.

Довгострокові наслідки від прийняття РПУВ важко переоцінити, оскільки передбачається вдосконалення системи поводження з відходами, створення нових та реконструкція об'єктів управління відходами, що не відповідають вимогам санітарної та екологічної безпеки. Очевидно, що довгостроковими наслідками є покращення якості компонентів довкілля та підвищення рівня добробуту населення, що буде результатом виконання та дотримання заходів РПУВ.

Оцінка та аналіз запланованих заходів РПУВ свідчить про пом'якшення можливих негативних кумулятивних впливів, пов'язаних з виконанням програми та досягненням цільових показників.

На основі вище викладеного, можна зробити наступні висновки щодо ймовірного впливу РПУВ на довкілля:

Реалізація заходів, передбачених РПУВ, може супроводжуватись появою прямих та опосередкованих наслідків, як для окремих компонентів довкілля, так і сукупним впливом на природні процеси та комплекси. Значного негативного

впливу під час планованої діяльності на довкілля та здоров'я населення не передбачається.

Ймовірними наслідками для елементів довкілля та здоров'я населення є:

1) Вплив на атмосферне повітря.

В результаті реалізації РПУВ суттєвого впливу на атмосферне повітря не очікується, оскільки реалізація окремих заходів РПУВ буде призводити до збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, окремих – до зменшення. Зокрема, розвиток системи збирання, перевезення та переробки відходів призведе до збільшення викидів, проте це в кінцевому підсумку не буде суттєво впливати на загальні обсяги викидів, а використання сучасних газоочисних установок на об'єктах відходів забезпечить дотримання вимог законодавства щодо параметрів викидів. Реалізація таких заходів РПУВ, як закриття полігонів та звалищ, їх рекультивація, зменшення обсягів захоронення біовідходів, забезпечення екологічно безпечного функціонування місць видалення промислових відходів, облаштування місць складування побутових відходів системами збирання біогазу буде супроводжуватися зменшенням обсягів викидів та поліпшенням якості атмосферного повітря.

Кумулятивно розвиток інфраструктури збирання та поводження з відходами на території області не буде призводити до викидів в концентраціях, що перевищують ГДК;

2) Вплив на водні ресурси.

Позитивний вплив реалізації заходів РПУВ на водні ресурси буде полягати у зниженні забруднення поверхневих та підземних вод за рахунок припинення експлуатації МВВ та їх рекультивації, забезпечення екологічно безпечного функціонування діючих МВВ.

3) Відходи.

Впровадження РПУВ та створення комплексної системи управління відходами сприятиме зменшенню обсягів їх розміщення у навколишньому середовищі.

4) Вплив на земельні ресурси.

Внаслідок реалізації РПУВ не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози.

Натомість, ймовірними позитивними наслідками реалізації заходів РПУВ є відновлення природних ландшафтів, раціональне використання земельних ресурсів, поліпшення структури земельного фонду. Будівництво об'єктів інфраструктури збирання та перероблення відходів вимагає залучення у господарській обіг додаткових земельних ділянок, котре, однак, буде скомпенсоване за рахунок проведення заходів з рекультивації. Дотримання вимог щодо розміщення та функціонування запланованих об'єктів дозволить мінімізувати їх негативний вплив на земельні ресурси.

5) Вплив на біорізноманіття та рекреаційні зони.

У РПУВ не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						75
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Натомість, реалізація запропонованих РПУВ заходів сприятиме відновленню порушених земель та збільшенню біологічного різноманіття на територіях, де проведено біологічну рекультивацію.

б) Вплив на території Смарагдової мережі.

У РПУВ не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на території Смарагдової мережі.

У РПУВ передбачено впровадження комплексних заходів, спрямованих на зменшення обсягів утворення відходів, покращення системи їх утилізації та забезпечення належного екологічного моніторингу. Особлива увага приділяється мінімізації ризиків забруднення водних ресурсів та ґрунтів, що є критично важливим для підтримання екологічної стабільності в межах територій Смарагдової мережі.

7) Вплив на культурну спадщину.

У РПУВ не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на об'єкти історико-культурної спадщини.

8) Вплив на здоров'я населення та інфраструктуру.

РПУВ не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення. Більше того, вирішення таких питань, як реконструкції контейнерних майданчиків, впровадження роздільного збору сміття, сприятиме покращенню санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Проте, можливе локальне формування такої загрози у місцях розміщення об'єктів інфраструктури поводження з відходами за умов порушення вимог щодо експлуатації таких об'єктів. Очікується, що реалізація РПУВ буде мати лише опосередкований вплив на здоров'я населення через прямі впливи на складові довкілля, поліпшення яких має призвести до зниження рівня захворюваності населення та покращення умов його життєдіяльності;

9) Екологічне управління, моніторинг та інше.

РПУВ не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки. Водночас, реалізація заходів РПУВ забезпечить доступ до оперативної інформації про стан системи поводження з відходами у процесі прийняття ефективних рішень, у сфері управління відходами.

10) Кумулятивний вплив.

Ймовірність того, що реалізація РПУВ призведе до таких можливих наслідків, які в сукупності матимуть кумулятивний чи синергійний негативний вплив на довкілля або здоров'я людей, відсутня.

У разі реалізації заходів РПУВ можна очікувати позитивного кумулятивного і синергійного ефектів покращення стану довкілля та здоров'я населення у середньо- і довгостроковій перспективі. Довгострокові наслідки від реалізації РПУВ пов'язані з удосконаленням системи поводження з відходами, створенням нових або реконструкцією існуючих об'єктів управління відходами, рекультивацією місць видалення відходів, які виведено з експлуатації. Довгострокові наслідки проявляються через покращення якості компонентів довкілля та умов життєдіяльності населення.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						76
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Реалізація заходів, пов'язаних з припиненням експлуатації МВВ та рекультивацією територій, сприятиме екстернальному перехресному позитивному впливу на стан атмосферного повітря, земельних та водних ресурсів, створюючи при цьому передумови для поліпшення умов проживання населення та стану його здоров'я.

Послідовна узгоджена реалізація заходів РПУВ, спрямованих на охоплення всієї території України роздільним збиранням відходів, із заходами зі створення комплексу з переробки твердих побутових відходів створить синергійні ефекти у формі скорочення обсягів захоронення відходів, підвищення рівня вилучення ресурсоцінних компонентів, повного вилучення небезпечних відходів зі складу ТПВ. Комплексна реалізація усіх передбачених РПУВ заходів дозволить агреговано досягти покращення стану довкілля, а їх поетапне узгоджене виконання – забезпечити нагромадження позитивних ефектів при переході від коротко- до довгострокового періоду.

Тобто, реалізація Регіонального плану управління відходами у Рівненській області сприятиме покращенню екологічної ситуації на території регіону.

Оцінка та аналіз запланованих заходів РПУВ свідчить про пом'якшення можливих негативних кумулятивних впливів, пов'язаних з виконанням програми та досягненням цільових показників.

Кожен з цільових показників РПУВ в поєднанні з всіма запланованими заходами та комплексним підходом до системи управління відходами забезпечить досягнення максимального позитивного ефекту реалізації РПУВ, що є позитивними синергічними наслідками (сумарний ефект, який полягає в суттєвій перевазі взаємодії кількох факторів разом замість дії кожного окремо компоненту).

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						77
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

На основі аналізів, представлених у попередніх розділах, та з метою сприяння досягненню цілей екологічної політики, встановлених на державному, регіональному та місцевому рівнях, запропоновано ряд заходів для пом'якшення виявлених потенційних негативних наслідків для навколишнього середовища та здоров'я населення, що можуть виявлятися в процесі впровадження заходів і проектів запланованих РПУВ. Термін «пом'якшення» відноситься до усунення, зменшення, запобігання або контролю негативних впливів на навколишнє середовище, які можуть виникнути внаслідок впровадження ДДП. Запропоновані заходи складаються з тих, що були визначені в процесі розроблення РПУВ і рекомендацій що виникли в результаті виконання СЕО.

Реалізація РПУВ потребує виконання великої кількості заходів, що стосуються напрямків РПУВ, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному відношенні життєвого середовища області.

Найбільш позитивними для довкілля та здоров'я населення мають стати заходи, пов'язані з поліпшенням екологічної ситуації на території регіону.

РПУВ заплановані наступні природоохоронні заходи, що направлені на запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання ДДП:

- удосконалення системи управління відходами на інноваційних засадах;
- створення сучасної інфраструктури у сфері управління відходами, запровадження новітніх технологій, зменшення обсягів їх захоронення;
- покращення інфраструктури збирання та оброблення відходів, що передбачає залучення інвестицій;
- налагодження схеми роздільного збирання побутових відходів, будівництво комплексу з переробки ТПВ;
- проведення інформаційних кампаній для підвищення обізнаності громадян про негативний вплив відходів та важливість правильного управління відходами;
- посилення спроможності контролюючих органів забезпечувати дотримання законодавства для недопущення спалювання зелених відходів та забезпечення їх компостування у відповідності до Правил компостування біовідходів;
- ліквідація несанкціонованих звалищ сміття;
- проведення рекультивації місць складування відходів;
- виділення з відходів сировини, яка може бути використана повторно;
- зменшення обсягів утворення відходів з урахуванням впровадження найкращих доступних технологій і методів управління у процесі промислового виробництва;
- зменшення обсягів утворення відходів харчових продуктів у роздрібних та інших торговельних мережах, закладах громадського харчування та домогосподарствах;

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						78
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

- збирання та компостування «зелених» відходів - зменшення відходів, що біологічно розкладаються, упровадження домашнього компостування відповідно до правил компостування біовідходів їх утворювачами на присадибних, дачних і садових ділянках;

- налагодження системи управління відходами руйнувань, будівництва та знесення;

- додержання суб'єктами господарювання правил експлуатації об'єктів оброблення, перероблення та видалення відходів, вимог санітарного та природоохоронного законодавства щодо забезпечення унеможливлення їх негативного впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я населення;

- система моніторингу, заходи екологічної безпеки мають бути спрямовані на захист нормального стану повітря, ґрунту та підземних вод;

На всіх етапах реалізації РПУВ передбачені рішення будуть здійснюватися у відповідності до норм і правил охорони довкілля і вимог екологічної безпеки, в тому числі згідно з вимогами Водного кодексу України, Законів України «Про охорону земель», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря». «Про природно-заповідний фонд України». Зокрема, для зменшення та запобігання впливу на території Смарагдової мережі в рамках реалізації РПУВ заплановано впровадження низки заходів, що включають посилення контролю за утворенням та обробкою відходів, використання екологічно безпечних технологій їх переробки та утилізації, а також забезпечення належного поводження з небезпечними відходами. Особлива увага приділяється запобіганню забрудненню водних об'єктів та ґрунтів через впровадження системи регулярного екологічного моніторингу, ренатуралізації деградованих ландшафтів та відновлення природних екосистем. Такі заходи сприятимуть збереженню біорізноманіття та забезпеченню екологічної стійкості в межах Смарагдової мережі, що є критично важливим для підтримання природної рівноваги та охорони природних ресурсів регіону.

З метою забезпечення екологічної безпеки, раціонального використання природних ресурсів при будівництві, реконструкції та ремонті об'єктів, передбачених РПУВ, доцільно максимально використовувати сучасні високоефективні екоенергозберігаючі технології та матеріали, зокрема огорожуючі конструкції з мінімальним коефіцієнтом теплопровідності, інженерне обладнання з високим коефіцієнтом корисної дії тощо.

Сукупність природоохоронних заходів забезпечить сприятливі умови для досягнення безпечного для здоров'я людини стану навколишнього природного середовища.

Виконання завдань, передбачених РПУВ сприятиме запобіганню забруднення довкілля, створюватиме сприятливі умови для відтворення природних ресурсів і як наслідок досягнення безпечного для здоров'я людини стану навколишнього природного середовища, що є основою екологічної безпеки.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						79
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка

Оцінка альтернатив у контексті стратегічної екологічної оцінки Регіонального плану управління відходами у Рівненській області – були прийняті наступні перспективи для вивчення наявних альтернатив та їх впливу на навколишнє середовище:

Варіант №1 – Розроблення «Регіонального плану управління відходами у Рівненській області до 2033 року» з врахуванням системи управління відходами згідно з «Національним планом управління відходами до 2030 року» та Проектом «Національного плану управління відходами до 2033 року».

Варіант №2 – «Варіант нульової альтернативи» – не розроблення «Регіонального плану управління відходами у Рівненській області до 2033 року».

Варіант №3 – Впровадження «Інтегрованої системи управління відходами (ISWM)».

Варіант №1 – Розроблення «Регіонального плану управління відходами у Рівненській області до 2033 року».

Розроблення «Регіонального плану управління відходами у Рівненській області до 2033 року» сприятиме систематизації та ефективнішому контролю за поводженням з відходами, що позитивно вплине на екологічний стан регіону. Це дозволить зменшити обсяги утворення та захоронення відходів, підвищити рівень їх переробки та повторного використання, стимулювати впровадження сучасних екотехнологій. Такий підхід забезпечить раціональне використання ресурсів, знизить ризики забруднення ґрунтів, водних ресурсів і повітря, покращить здоров'я населення та загалом сприятиме сталому розвитку області.

Варіант №2 – «Варіант нульової альтернативи».

У «Варіанті нульової альтернативи» розглядалася ситуація гіпотетичного сценарію, за яким проект «Регіонального плану управління відходами у Рівненській області» не затверджується.

Цей сценарій можна розуміти як продовження поточних (в тому числі несприятливих) екологічних тенденцій. За результатами аналізу визначено, що в рамках сценарію «нульової альтернативи» подальший сталий розвиток не є екологічно безпечним, а зазначена альтернатива призводить до певної стагнації та неефективного використання можливостей розвитку та погіршення екологічної ситуації в регіоні.

Варіант №3 – Впровадження «Інтегрованої системи управління відходами (ISWM)».

Ця альтернатива передбачає впровадження комплексної системи управління відходами, що включає роздільний збір, переробку, компостування, утилізацію органічних відходів, виробництво біогазу, а також зменшення обсягів відходів на джерелі утворення.

Альтернатива, що передбачає впровадження інтегрованої системи управління відходами (ISWM), не розглядається через кілька суттєвих причин. По-перше, українське законодавство наразі не містить конкретного визначення чи документа, який би чітко регламентував впровадження ISWM. Відсутність

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						80
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

правової бази робить цей підхід юридично невизначеним і ускладнює його інтеграцію в існуючу систему управління відходами на місцевому та регіональному рівнях.

Крім того, впровадження інтегрованої системи управління відходами потребує значних фінансових ресурсів та інвестицій, які можуть бути непосильними для місцевого бюджету. У поточних умовах такі інвестиції не можуть здійсненними без суттєвої підтримки з боку держави або інвесторів.

Також важливим аспектом є необхідність активного залучення та навчання населення до нової системи управління відходами. Це включає зміну поведінки та звичок громадян, що може бути довготривалим процесом і вимагати великих зусиль на проведення освітніх кампаній.

Обґрунтування вибору Варіанту №1.

Варіант №1 відповідає обов'язковим для РПУВ нормативно-правовим вимогам щодо відповідності положенням та показникам, що визначені Законами України «Про управління відходами», «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», «Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року», Національним планом управління відходами до 2030 року, з урахуванням проекту Національного плану управління відходами до 2033 року та відповідає основним потребам громади щодо управління відходами з врахуванням можливостей фінансування його заходів.

Відтак в інтересах забезпечення переходу до сучасного управління відходами для ефективного використання відходів як ресурсів та сталого розвитку шляхом запобігання їх утворенню відповідно до державної та місцевої політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами найсприятливішим варіантом буде затвердження проекту Регіонального плану управління відходами у Рівненській області.

Опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у т. ч. ускладнення.

Зміст звіту про СЕО сформований відповідно до пункту 2 статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

З огляду на стратегічний характер проекту РПУВ на 10 років, ключове значення у виконанні СЕО мали методи стратегічного аналізу. Насамперед, доречним виявилось застосування аналізу контексту стратегічного планування, що передбачає встановлення зв'язків з іншими документами державного планування. Відповідність цілей та завдань РПУВ загальним цілям державної екологічної політики та цілям, завданням, напрямкам галузевих документів державного планування.

Також проведено аналіз поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я, в розрізі компонентів довкілля (клімату і факторів, що на нього впливають, атмосферного повітря, водних та земельних ресурсів, біорізноманіття та природоохоронних територій, відходів, здоров'я населення та інфраструктури). Здійснено оцінку ймовірних наслідків виконання цілей та завдань проекту РПУВ, як на окремі компоненти довкілля, так і на комплексні умови територій –

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						81
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

стан довкілля, збереження біорізноманіття, раціональність використання наявних ресурсів, розвиток природних та техногенних процесів, а також вплив на здоров'я населення.

Оцінка кумулятивних ефектів дозволила спрогнозувати потенційний сукупний вплив на стан довкілля, в тому числі здоров'я населення, внаслідок реалізації цілей і завдань РПУВ.

Для здійснення СЕО був обраний, також, метод екстраполяції, оскільки цей метод полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє і ґрунтується на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки, з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку.

При цьому здійснювалось:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових показників в розрізі компонентів довкілля, в т. ч. здоров'я населення;

- визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру;

- проведення оцінки потенційного впливу цілей на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення.

В процесі аналізу стану довкілля були використані статистичні дані структурних підрозділів Рівненської ОДА, Державної служби статистики України та офіційні дані органів виконавчої влади, на які покладено функції і завдання спостереження та інформаційного забезпечення державної системи моніторингу довкілля (Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Державна гідрометеорологічна служба, Міністерство охорони здоров'я України, та інші), а також обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я. Окрім того, були проаналізовані доступні дані експертних звітів та аналітичних матеріалів щодо оцінки впливу наслідків повномасштабної воєнної агресії росії проти України на стан довкілля та здоров'я населення.

Ускладнення, що виникали в процесі СЕО:

До ускладнень, що виникали в процесі проведення стратегічної екологічної оцінки можна віднести:

- відсутність або обмежений доступ до даних з основних проблемних питань (охорона довкілля, охорона здоров'я тощо) через розділення між собою загальнонаціональних, загальноміських та районних систем збору статистичних даних та даних органів охорони довкілля, охорони здоров'я;

- обставини, пов'язані з збройною агресією російської федерації проти України та введенням воєнного стану, у тому числі обмеження доступу до низки кадастрів та інформаційних систем, включаючи призупинення функціонування Публічної кадастрової карти України.

Таким чином, стратегічна екологічна оцінка проекту РПУВ здійснювалась з огляду на зазначені вище обмеження.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						82
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Стратегічна екологічна оцінка передбачає необхідність здійснення моніторингу наслідків впровадження Регіонального плану управління відходами у Рівненській області.

Відповідно до вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовник у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет, вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Моніторинг наслідків виконання документа державного планування буде здійснюватися шляхом періодичного (не менше одного разу на рік) аналізу виконання РПУВ та подання заінтересованим органам щороку до 1 березня наступного періоду інформація про хід виконання регіонального плану в частині досягнення локалізованих цільових показників регіонального плану та розміщення такої інформації на власному офіційному веб-сайті.

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу, строки їх виконання, кількісні та якісні показники та їх цільові значення, враховують специфіку ДДП та відображені у РПУВ.

Індикатори, які відбираються для здійснення оцінки Регіонального плану управління відходами, мають відповідати наступним критеріям: відповідність, вимірюваність, досяжність, чутливість, доступність, надійність, простота, практичність, об'єктивність, ощадливість та обмеженість в часі.

Індикатори виконання заходів Регіонального плану управління відходами у Рівненській області наведені в таблиці 9.1.

Табл. 9.1

Індикатори виконання заходів Регіонального плану управління відходами у Рівненській області

Найменування показника	Одиниці	Періодичність
Створення та розвиток інституційної структури системи управління відходами на території Рівненської області		
Кількість підготовлених та оприлюднених моніторингових звітів з оцінки ефективності реалізації РПУВ	одиниць	щорічно
Участь у тренінгах, семінарах, навчаннях працівників профільних департаментів ОДА що відповідають за управління відходами, виконкомів міських, селищних та сільських рад, суб'єктів господарювання щодо впровадження системи управління відходами	одиниць	щорічно
Проведення заходів з екологічного інформування населення та здобувачів освіти, у т.ч. розміщення реклами екологічного спрямування	кількість сюжетів та публікацій в	щорічно

	медіа, кількість розміщеної соціальної реклами та інше	
Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи та інших заходів з підвищення обізнаності населення щодо управління відходами, у т.ч. що біологічно розкладаються	кількість інформаційних кампаній, рейдів тощо	щорічно
Кількість проведених тематичних заходів щодо управління відходами в закладах освіти	одиниць	щорічно
Основні потоки відходів		
Побутові відходи		
Кількість населення	осіб	щорічно
Обсяг утворених побутових відходів	тис.т/рік	щорічно
Обсяг зібраних побутових відходів (змішані та роздільно зібрані)	тис.т/рік	щорічно
Обсяг роздільно зібраних побутових відходів	тис.т/рік	щорічно
Обсяг зібраних змішаних побутових відходів	тис.т/рік	щорічно
Обсяг зібраних змішаних побутових відходів <i>на душу</i> населення за рік	кг/особу/рік	щорічно
Охоплення населення послугами управління відходами	%	щорічно
Охоплення населення послугами збирання змішаних побутових відходів	%	щорічно
Охоплення населення роздільним збиранням побутових відходів	%	щорічно
Частка роздільно зібраних побутових відходів у загальній масі побутових відходів	%	щорічно
Відсоток побутових відходів, зібраних змішаних побутових відходів відправлених на полігони без попереднього оброблення	%	щорічно
Обсяг відновлених побутових відходів, що біологічно розкладаються	тис.т	щорічно
Обсяг побутових відходів, що біологічно розкладаються захоронених на полігонах	тис.т	щорічно
Кількість пунктів роздільного збирання відходів	Одиниць	щорічно
Кількість мобільних пунктів роздільного збирання відходів	Одиниць	щорічно
Кількість об'єктів для компостування	Одиниць	щорічно
Потужність об'єктів для компостування	тис. т/рік	щорічно
Кількість МБО	Одиниць	щорічно
Кількість діючих полігонів для відходів, що не є небезпечними, які приведені до вимог законодавства, де захоронюються побутові відходи	Одиниць	щорічно
Кількість полігонів для відходів, що не є небезпечними на етапі рекультивації, де захоронюються побутові відходи	Одиниць	щорічно

Кількість діючих полігонів для відходів, що не є небезпечними та сміттєзвалищ які не відповідають вимогам законодавства, де захоронюються побутові відходи	Одиниць	щорічно
Залишкова потужність полігонів для відходів, що не є небезпечними, де захоронюються побутові відходи	тис.т	щорічно
Небезпечні відходи		
Кількість утворених небезпечних відходів	тис.т	щорічно
Відсоток обсягів утворених небезпечних відходів, щодо яких здійснено операції з відновлення	%	щорічно
Обсяг роздільно зібраних небезпечних відходів з складу побутових відходів	тис.т	щорічно
Кількість об'єктів для оброблення небезпечних відходів	одиниць	щорічно
Потужність об'єктів для оброблення небезпечних відходів	тис.т	щорічно
Кількість полігонів для небезпечних відходів	одиниць	щорічно
Обсяг небезпечних відходів, експортованих для відновлення (за видами небезпечних відходів)	Тис.т/рік	щорічно
Небезпечні відходи, що містять СОЗ		
Кількість відходів, що містить СОЗ, які підлягають знешкодженню	тис.т	щорічно
Кількість відходів, що містить ПХД/ПХТ, що підлягають знешкодженню	тис.т	щорічно
Небезпечні відходи, що містять азбест		
Обсяг утворених відходів, що містять азбест	тис.т	щорічно
Обсяг видалених відходів, що містять азбест	тис.т	щорічно
Обсяг оброблених відходів, що містять азбест	тис.т	щорічно
Небезпечні відходи що містять ртуть		
Обсяг утворених відходів, що містять ртуть, крім ВЕЕО	тис.т	щорічно
Обсяг відновлених відходів, що містять ртуть, крім ВЕЕО	тис.т	щорічно
Обсяг видалених відходів, що містять ртуть, крім ВЕЕО	тис.т	щорічно
Відсоток обсягу утворених відходів, що містять ртуть щодо яких здійснено операції з оброблення	%	щорічно
Промислові відходи		
Обсяг утворених промислових відходів	тис.т	щорічно
Обсяг рецикльованих промислових відходів	тис.т	щорічно
Обсяг відновлених промислових відходів	тис.т	щорічно
Обсяг видалених промислових відходів	тис.т	щорічно
Обсяг захоронених промислових відходів на полігонах	тис.т	щорічно
Відсоток обсягу утворених промислових відходів, щодо яких здійснено операції з рециклінгу	%	щорічно
Відсоток обсягу утворених промислових відходів, щодо яких здійснено операції з відновлення	%	щорічно
Відсоток обсягу утворених промислових відходів, щодо яких здійснено операції з видалення	%	щорічно
Відсоток обсягу утворених промислових відходів, щодо яких здійснено операції по захороненню	%	щорічно
Відходи будівництва і знесення та відходи руйнувань		

Обсяг утворених відходів будівництва і знесення та відходів руйнувань	тис.т	щорічно
Обсяг відновлених відходів будівництва і знесення та відходів руйнувань	тис.т	щорічно
Обсяг видалених відходів будівництва і знесення та відходи руйнувань	тис.т	щорічно
Відсоток обсягів утворених відходів будівництва та знесення, щодо яких здійснено операції з рециклінгу	%	щорічно
Відсоток обсягів утворених відходів будівництва та знесення, щодо яких здійснено операції з відновлення	%	щорічно
Відсоток обсягів утворених відходів будівництва та знесення, щодо яких здійснено операції з видалення	%	щорічно
Відсоток обсягів утворених відходів будівництва та знесення, щодо яких здійснено операції по захороненню	%	щорічно
Відходи сільського господарства		
Обсяг утворених відходів сільського господарства	тис.т/рік	щорічно
Обсяг утворених відходів сільського господарства рослинного походження	тис.т/рік	щорічно
Обсяг утворених відходів сільського господарства тваринного походження	тис.т/рік	щорічно
Обсяг утворених відходів гною	тис.т/рік	щорічно
Обсяг утворених агрохімічних відходів	тис.т/рік	щорічно
Обсяг відновлених відходів сільського господарства рослинного походження	тис.т	щорічно
Обсяг видалених відходів сільського господарства рослинного походження	тис.т	щорічно
Обсяг відновлених відходів сільського господарства тваринного походження	тис.т	щорічно
Обсяг видалених відходів сільського господарства тваринного походження	тис.т	щорічно
Обсяг відходів гною, використаних як поліпшувач ґрунту	тис.т	щорічно
Обсяг відходів гною, щодо яких здійснено операції компостування та анаеробного розкладення	тис.т	щорічно
Обсяг відходів сільського господарства щодо яких здійснено операції з відновлення	тис.т/рік	щорічно
Обсяг відходів сільського господарства щодо яких здійснено операції з видалення	тис.т/рік	щорічно
Кількість непридатних для використання агрохімічних відходів, що перебувають на зберіганні	тис.т	щорічно
Кількість агрохімічних відходів щодо яких здійснено операції з видалення	тис.т	щорічно
Кількість та потужність підприємств для виробництва компосту з відходів рослинного походження	одиниць, тис.т/ рік	щорічно
Обсяг відходів тваринного походження, видалених до біотермічних ям та скотомогильників	одиниць, тис.т/ рік	щорічно
Медичні відходи		
Обсяг утворених медичних відходів	тис.т/рік	щорічно
Кількість заключених договорів на оброблення медичних відходів		

Кількість та потужність установок для спалювання медичних відходів	одиниць, тис.т/ рік	щорічно
Відходи на які поширюється розширена відповідальність виробника		
Відходи упаковки		
Кількість упаковки введеної в обіг (за видами матеріалу упаковки)	тис.т/рік	щорічно
Обсяг рецикльованих відходів упаковки	тис.т/рік	щорічно
Обсяг відновлених відходів упаковки	тис.т/рік	щорічно
Загальна норма рециклінгу	%	щорічно
Показник рециклінгу відходів скляної упаковки	%	щорічно
Показник рециклінгу відходів пластикової упаковки	%	щорічно
Показник рециклінгу відходів паперової та картонної упаковки	%	щорічно
Показник рециклінгу відходів упаковки з чорних металів	%	щорічно
Показник рециклінгу відходів алюмінієвої упаковки	%	щорічно
Показник рециклінгу відходів дерев'яної упаковки	%	щорічно
Відходи батарей та акумуляторів		
Кількість батарей і акумуляторів введених в обіг	тис.т	щорічно
Кількість портативних батарей і акумуляторів введених в обіг	тис.т	щорічно
Кількість автомобільних батарей і акумуляторів введених в обіг	тис.т	щорічно
Кількість промислових батарей і акумуляторів введених в обіг	тис.т	щорічно
Обсяг зібраних відходів портативних батарей та акумуляторів (всього)	тис.т	щорічно
Обсяг зібраних відходів автомобільних батарей та акумуляторів (всього)	тис.т	щорічно
Обсяг зібраних відходів промислових батарей та акумуляторів (всього)	тис.т	щорічно
Показник роздільного збирання відходів портативних батарей та акумуляторів	%	щорічно
Обсяг зібраних відходів автомобільних батарей та акумуляторів, щодо яких здійснено операції з рециклінгу	тис.т	щорічно
Обсяг зібраних відходів промислових батарей та акумуляторів, щодо яких здійснено операції з рециклінгу	тис.т	щорічно
Показник ефективності рециклінгу для свинцево-кислотних батарей і акумуляторів	%	щорічно
Показник ефективності рециклінгу для нікель-кадмієвих батарей і акумуляторів	%	щорічно
Показник ефективності рециклінгу для інших видів батарей і акумуляторів	%	щорічно
Відходи електричного та електронного обладнання		
Кількість електричного та електронного обладнання введеного в обіг	тис.т/рік	щорічно
Обсяг електричного та електронного обладнання, призначеного для домогосподарств і введеного в обіг	тис.т/рік	щорічно

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

Обсяг електричного та електронного обладнання, призначеного для інших користувачів, крім домогосподарств і введеного в обіг	тис.т	щорічно
Обсяг зібраних відходів електричного та електронного обладнання – в цілому	тис.т	щорічно
Обсяг зібраних відходів електричного та електронного обладнання з домогосподарств	тис.т	щорічно
Обсяг зібраних відходів електричного та електронного обладнання, отриманого від інших користувачів, окрім домогосподарств.	тис.т	щорічно
Показник збирання відходів електричного та електронного обладнання	%	щорічно
Показник з підготовки для повторного використання та рециклінгу ВЕЕО за шістьма категоріями	%	щорічно
Показник з відновлення ВЕЕО за шістьма категоріями	%	щорічно
Зняті з експлуатації транспортні засоби		
Кількість об'єктів оброблення відходів знятих з експлуатації транспортних засобів	Одиниць	щорічно
Кількість пунктів прийому транспортних засобів	Одиниць	щорічно
Кількість зібраних транспортних засобів	тис.т	щорічно
Показник повторного використання та відновлення знятих з експлуатації транспортні засобів	%	щорічно
Показник повторного використання та рециклінгу знятих з експлуатації транспортні засобів	%	щорічно
Відходи мастил (олив)		
Кількість мастил (олив) введених в обіг	тис.т/рік	щорічно
Обсяг утворених відходів мастил (олив)	тис.т/рік	щорічно
Обсяг відновлених відходів мастил (олив)	тис.т	щорічно
Обсяг регенерованих відходів мастил (олив)	тис.т	щорічно
Відсоток обсягу утворених відходів мастил (олив) щодо яких здійснено операції з відновлення	%	щорічно
Відсоток обсягу утворених відходів мастил (олив) щодо яких здійснено операції з регенерації	%	щорічно
Відходи шин		
Кількість шин введених в обіг	тис.т/рік	щорічно
Кількість шин, щодо яких здійснено операції з рециклінгу	тис.т/рік	щорічно
Кількість шин, щодо яких здійснено операції з відновлення, крім рециклінгу	тис.т/рік	щорічно
Показник відновлення відходів шин	%	щорічно
Показник рециклінгу відходів шин	%	щорічно
Осади стічних вод		
Кількість утворених осадів стічних вод	тис.т, тис.т сухої ваги	щорічно
Кількість відновлених осадів стічних вод	тис.т	щорічно
Кількість видалених осадів стічних вод	тис.т	щорічно
Кількість використаних осадів стічних вод на проведення заходів з рекультивації земель	тис.т	щорічно

➤ * за окремими індикаторами виконання регіонального плану, щорічне їх визначання здійснюється після упровадження конкретних заходів, наприклад із роздільного збору відходів

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						88
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Моніторинг базується на розгляді обмеженого числа відібраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів та аналізі досягнення запланованих результатів.

Фіксуються та аналізуються:

- ступінь виконання кожного завдання проекту;
- невиконані завдання, причини відхилення, пропозиції;
- дані за індикаторами, що відображають результат реалізації проектів;
- оцінка потреб у фінансуванні;
- пропозиції щодо вдосконалення діючої системи моніторингу.

Практична реалізація моніторингу.

1. Зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу – наведений в проекті РПУВ.

2. Періодичність моніторингу (вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями) – один раз на рік.

3. Індикатори виконання заходів – згідно з таблицею 9.1.

4. Методи визначення кожного із показників – статистичні методи.

5. Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля у тому числі для здоров'я населення – статистичні дослідження.

6. Оприлюднення результатів моніторингу – замовник оприлюднює на власному офіційному веб-сайті один раз на рік протягом строку дії документа державного планування та через рік після закінчення такого строку

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		89

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)

Даний розділ не розглядається, оскільки за характером планованої діяльності відсутні передумови для виникнення транскордонних впливів на довкілля прикордонних територій.

Аналіз проектних рішень РПУВ свідчить про відсутність ризиків для навколишнього середовища та здоров'я населення сусідніх країн, що підтверджується відсутністю факторів, які могли б призвести до забруднення повітря, водних ресурсів або ґрунтів за межами національної території.

Таким чином, транскордонні екологічні наслідки реалізації проекту РПУВ не очікуються

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						90
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

11. Резюме нетехнічного характеру інформації

1. Регіональний план управління відходами у Рівненській області до 2033 року спрямований на зменшення впливу відходів на довкілля та здоров'я населення, збільшення обсягів їх збирання та перероблення, й зменшення обсягів захоронення відходів.

2. Цілі РПУВ узгоджуються з поставленими екологічними цілями визначеними на державному та регіональному рівнях.

3. Реалізація РПУВ не призведе до появи нових негативних наслідків для довкілля. Реалізація багатьох цілей сприятиме покращенню санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, екологічної ситуації на території області.

4. Ймовірність того, що реалізація РПУВ призведе до негативних впливів на довкілля або здоров'я людей, відсутня.

5. Для нейтралізації, зменшення та пом'якшення можливих короточасних негативних наслідків виконання цілей та завдань РПУВ передбачено здійснення низки заходів, які матимуть позитивний вплив на компоненти довкілля.

6. Пропозиції, які були надані членами робочої групи з розроблення РПУВ та громадськістю, враховані під час розробки РПУВ.

Моніторинг наслідків виконання РПУВ для довкілля, в т. ч. здоров'я населення, проводитиметься згідно з Порядком здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 р. №1272).

Розробка Регіонального плану управління відходами у Рівненській області здійснювалася відповідно до Порядку розроблення, погодження та затвердження регіональних планів управління відходами, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.06.2023 №667, з урахуванням місцевих особливостей та європейських підходів з питань управління відходами, що базуються на положеннях:

Рамкової Директиви № 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19 листопада 2008 року «Про відходи та скасування деяких директив»;

Директиви Ради № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 року «Про захоронення відходів»;

Директиви № 2006/21/ЄС Європейського парламенту та Ради від 15 березня 2006 року «Про управління відходами видобувних підприємств, та якою вносяться зміни до Директиви 2004/35/ЄС»;

Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу на стан довкілля окремих проектів та програм;

Директиви 94/62/ЄС Європейського парламенту та Ради від 20 грудня 1994 року «Про упаковку та відходи упаковки»;

Директиви 2012/19/ЄС Європейського парламенту та Ради від 4 липня 2012 року «Про відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО)»;

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						91
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

Директиви 2006/66/ЄС Європейського парламенту та Ради від 6 вересня 2006 року «Про батареї і акумулятори та відпрацьовані батареї і акумулятори».

Метою Регіонального плану управління відходами є забезпечення сталого управління відходами у Рівненській області та впровадження стратегічного планування з урахуванням принципів співробітництва, сформованих на підставі оцінки поточного стану сфери управління відходами та вже розроблених моделей шляхом впровадження заходів зменшення утворення відходів, зниження негативних наслідків від діяльності з управління відходами, сприяння підготовці відходів до повторного використання, рециклінгу і відновленню, та здійснення заходів у сфері управління відходами без спричинення шкоди навколишньому природному середовищу та загрози здоров'ю людей.

Регіональний план управління відходами спрямований на поліпшення стану благоустрою населених пунктів, охорони навколишнього природного середовища, санітарного та епідеміологічного благополуччя населення, створення умов для залучення коштів бюджетів усіх рівнів, інвестиційних та кредитних ресурсів, міжнародної технічної допомоги.

Основними завданнями Регіонального плану управління відходами є конкретні суспільні, інституційні, організаційно-технічні, регуляторні, освітньо-виховні, технологічні та технічні, екологічні заходи, які сформовані на основі заходів, передбачених Національною стратегією, Національним планом управління відходами, та спрямовані на реалізацію державної та місцевої політики у сфері управління відходами.

Регіональний план управління відходами розроблено строком на 10 років.

З огляду на зазначене можна стверджувати, що в цілому розроблення Регіонального плану управління відходами у Рівненській області було проведено з урахуванням ймовірних впливів на довкілля та з урахування заходів щодо їх мінімізації. Реалізація РПУВ за умови дотримання екологічних та нормативних вимог сприятиме зменшенню антропогенного навантаження на довкілля та здоров'я населення.

Поєднання зусиль, спрямованих на покращення міського простору, із зусиллями, спрямованими на пом'якшення несприятливого впливу відходів на довкілля, забезпечуватиме сталий розвиток Рівненської області як екологічно безпечного регіону ефективного управління відходами.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						92
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Закони України, Постанови Кабінету Міністрів України

1. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»
2. Закон України «Про управління відходами»
3. Закон України «Про основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року»
4. Закон України «Про екологічну мережу України»
5. Закон України «Про ліцензування певних видів діяльності»
6. Закон України «Про основи містобудування»
7. Закон України «Про охорону земель»
8. Закон України «Про природно-заповідний фонд України»
9. Закон України «Про рослинний світ»
10. Закон України «Про землеустрій»
11. Постанова від 01.08.2006 № 1045 Про затвердження Порядку видалення дерев, кущів, газонів і квітників у населених пунктах
12. Постанова від 05.12.2023 № 1278 Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами
13. Постанова від 13.07.2000 № 1120 Про затвердження Положення про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням і Жовтого та Зеленого переліків відходів

Кодекси України

14. Земельний кодекс України
15. Кодекс цивільного захисту України
16. Водний кодекс України
17. Лісовий кодекс України

Державні будівельні та санітарні норми і правила, стандарти

18. ГБН «Підприємства сортування та перероблення твердих побутових відходів. Вимоги технологічного проектування» (Наказ Мінжитлокомунгоспу від 21.02.2011 № 14)
19. Державні санітарні норми і правила захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань (Наказ МОЗ України від 01.08.1996 № 239)
20. Державні санітарні норми і правила при роботі з джерелами електромагнітних полів (Наказ МОЗ України від 18.12.2002 № 476)
21. Державні санітарні норми та правила утримання територій населених місць (Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 17.03.2011 р. № 145)
22. Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів (Наказ МОЗ України від 19.06.1996 № 173)
23. Державні санітарно-протиепідемічні правила і норми щодо управління медичними відходами (Наказ Міністерства охорони здоров'я України 08.06.2015 № 325)

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						93
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

24. ДСТУ 3587:2022 Безпека дорожнього руху. Автомобільні дороги. Вимоги до експлуатаційного стану

25. ДСТУ 8392:2015 «Колісні транспортні засоби. Засоби транспортні спеціально обладнані для перевезення побутових відходів. Загальні технічні умови»

26. ДСТУ 8476:2015 «Контейнери для побутових відходів. Загальні технічні вимоги»

27. Норми часу на роботи із збирання та перевезення побутових відходів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.06.2010 №170)

28. Перелік небезпечних властивостей та інструкцій щодо контролю за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням (Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 16.10.2000 № 165)

29. Порядок розроблення, погодження та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 23.03.2017 №57)

30. Правила експлуатації об'єктів поводження з побутовими відходами (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 04.05.2012 № 196)

31. Правила експлуатації полігонів побутових відходів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.12.2010 № 435)

32. Правила компостування біовідходів їх утворювачами на присадибних, дачних і садових ділянках (наказ Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 13.06.2023 № 489)

33. Правила приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення (Наказ Мінрегіону України від 01.12.2017 №316)

34. Правила утримання житлових будинків і прибудинкових територій (Наказ Держжитлокомунгоспу України від 17.05.2005 № 76)

35. Правила утримання зелених насаджень у населених пунктах України (Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.04.2006 № 105)

36. Про затвердження Змін до Технічних правил ремонту і утримання вулиць та доріг населених пунктів (Наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 07.12.2020 №297)

37. Про затвердження методики роздільного збирання побутових відходів (Наказ Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 13.12.2023 № 1130)

38. Технічні правила ремонту і утримання вулиць та доріг населених пунктів (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 14.2.2012 № 54)

39. Технічні правила ремонту і утримання міських вулиць та доріг КТМ 204 України 010-94 (Наказ Держжитлокомунгоспу України від 27.12.1994)

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						94
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

40. Інструкція з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України (наказ Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 24.12.2001 № 226)

41. Правила розроблення робочих проєктів землеустрою (затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 86)

42. ДБН В.2.5-56:2014 Системи протипожежного захисту. Зі Зміною № 1

43. Правила пожежної безпеки в Україні (Наказ МВС України від 20.12.2014 № 1417)

44. ДБН В.2.4-2-2005 Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування

45. ДБН В.1.1-31:2013 Захист територій, будинків і споруд від шуму

46. ДБН Б.2.2-5:2011 Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій. Зі Змінами № 1, № 2 та № 3

47. ДБН В.1.1-7:2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги

48. ДСТУ-Н Б Б.2.2-7:2013 Настанова з улаштування контейнерних майданчиків

49. ДБН В.2.2-9:2018 Громадські будинки та споруди. Основні положення

50. ДБН В.2.5-74 2013 Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування. Зі Зміною № 1

51. ДБН В.2.5-75 2013 Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування. Зі Зміною № 1

52. ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій

Методичні рекомендації

53. Методичні рекомендації з визначення морфологічного складу твердих побутових відходів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 16.02.2010 №39)

54. Методичні рекомендації з організації збирання, перевезення, перероблення та утилізації побутових відходів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 7.6.2010 №176)

55. Методичні рекомендації з прибирання території об'єктів благоустрою населених пунктів (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 07.07.08 № 213)

56. Методичні рекомендації із забезпечення ефективного відведення поверхневих вод (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 23.12.2010 № 470)

57. Методичні рекомендації із формування громадської думки щодо екологічнобезпечного управління побутовими відходами (Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 16.2.2010 № 38)

58. Методичні рекомендації щодо безпечного управління компонентами (складовими) небезпечних відходів у складі побутових відходів (Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.08.2013 № 423)

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						95
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

59. Методичні рекомендації щодо збирання відходів електричного та електронного обладнання, що є у складі побутових відходів (Наказ Мінрегіону від 22.01.2013 № 15)

Стратегії, програми, плани

60. Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 820-р)

61. Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року (Розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2017 р. № 820-р)

62. Національний план управління відходами до 2030 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 №117-р)

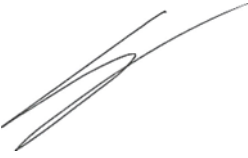
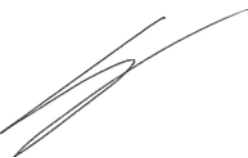
63. Проект Національного плану управління відходами до 2033 року

64. Стратегія розвитку Рівненської області на період до 2027 року;

65. Обласна програма охорони навколишнього природного середовища у Рівненській області на 2022-2026 роки.

					Стратегічна екологічна оцінка	Арк.
						96
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Назва проекту	Посада	Ініціали, прізвища	Підпис
<p style="text-align: center;">Звіт про стратегічну екологічну оцінку документа державного планування (ДДП) «Регіональний план управління відходами у Рівненській області до 2033 року»</p>	Директор	Бота О.В.	
	Інженер-проектувальник	Бота О.В.	
	Еколог	Линник Р-І.В.	